

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

17^e JAARGANG

WOENSDAG 13 APRIL 1932

No. 850

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.
 COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. I. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.
 Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
 Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangingen de abonnees, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruijgeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar, Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

12 APRIL 1932.

Het aanbod van geld had deze week weder sterk de overhand, zoodat de geldkoersen, waar mogelijk, opnieuw afbrokkelden. Callgeld daalde weder tot $\frac{1}{2}$ pCt. en was meestal niet te plaatsen en ook particulier disconto liep weder iets verder terug. Kon men in het begin der week reeds wissels voor $\frac{15}{16}$ pCt. plaatsen, later moesten geldgevers herhaaldelijk met $\frac{13}{16}$ pCt. genoegen nemen en aan het einde der week konden enkele posten zelfs voor $\frac{3}{4}$ pCt. plaatsing vinden. De prolongatierente bleef 1 pCt. noteeren.

* *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank blijken de binnenlandsche uitzettingen met f 6,3 miljoen te zijn afgenomen; de post binnenlandsche wissels daalde met f 4,5 miljoen en de beleeningen verminderden met f 1,8 miljoen. De post papier op het buitenland bleef ongewijzigd, terwijl de diverse rekeningen onder de activa der Bank met een bedrag van f 1,3 miljoen afnamen.

De goudvoorraad vertoont een toeneming van f 6,1 miljoen. De zilvervoorraad verminderde daarentegen met f 217.000.

De biljettencirculatie is met f 19 miljoen ingekrompen. De rekening-courant-saldi namen met f 17,2 miljoen toe, welk bedrag het verschil uitmaakt van een daling van het saldo van 's Rijks schatkist van f 1 miljoen en een stijging van dealdi in rekening-courant van anderen groot f 18,2 miljoen. Het be-

schikbaar metaalsaldo is met f 6,6 miljoen vermeerderd; het dekkingspercentage bedraagt 79 pCt. tegen 78 pCt. de vorige week.

* *

Op de wisselmarkt heeft de flauwe houding van den Dollar de aandacht getrokken; er was een geregeld aanbod, dat de koers van 2.4725 tot ca. 2.4660 terug deed loopen, slot 2.4685. Ponden bleven nog steeds gezocht; zij kwamen van 9.30 via 9.40 op 9.36. Bij de beperktheid van de markt was het niet altijd even gemakkelijk tot zaken te komen. Dollars tegen Ponden kwamen van 3.76 $\frac{1}{4}$ op 3.79 $\frac{1}{2}$, na voorbijgaand 3.81 te hebben genoteerd. Marken liggen nog steeds aangeboden; van 58.65 zakten ze in tot 58.48. Fransche Francs veranderden weinig; de koers bewoog zich rond de 9.74 $\frac{1}{2}$. Belga's werden tenslotte wat gezocht 34.58—34.55—34.62. Zwitsersche Francs fluctueerden tusschen de 48 en 48.10, slot 48.05. Lires lager 12.80—12.70. Peseta's ca. 18.70. Van de Noorsche wisselsoorten houdt de Deensche Kroon zich het beste: 51.10; daarentegen is de Zweedsche Kroon — zooals begrijpelijk is — sterk teruggedaan: 50.15—48.20. Oslo 48.40. Finsche Marken 4.32 $\frac{1}{2}$. Yen 81 $\frac{1}{2}$. Rupees 70 $\frac{1}{2}$. De pariteit van den Hongkong Dollar is thans 79 c., die van den Shanghai Tael 82 c. Canadeesche Dollar 2.22 $\frac{1}{2}$. In de Zuid-Amerikaansche wissels gaat nog steeds niets om.

Ook op de termijnmarkt is het hoofdzakelijk de Dollar, die de aandacht vraagt. Het aanbod van termijn-Dollars was beduidend; de slotnotering voor één- en drie-maands was resp. 50 en 130 p. onder kassa. Ook deze noteringen doen zien, dat men de toekomstige ontwikkeling van den Dollarkoers niet al te rooskleurig inzielt. Maands-Ponden noteeren ca. pari, drie-maands doen $\frac{3}{8}$ c. agio.

Gouden munten zijn gezocht; ook in gouden Roebels zijn weder enkele zaken afgesloten. In gouden baren gaat bijna niets om.

LONDEN, 11 APRIL 1932.

Over het geheel genomen was de geldmarkt verleden week gemakkelijk, zonder zeer ruim te zijn.

De verschillende markten hadden te lijden van een pessimistische stemming, veroorzaakt door de Kreuger & Toll-onthullingen en versterkt door de mislukking van de Donau-conferentie.

Disconto trok dan ook aan en eindigde op 2 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ pCt., nadat Vrijdag de nieuwe schatkistpromessen à 2 $\frac{7}{16}$ waren toegewezen.

Sterling blijft vast. Dollars zijn heden 3.80. Guldens 9.37—9.39.

DE TOEPASSING DER CRISISINVOERWET.

Onze Volksvertegenwoordiging zal binnenkort hebben te beslissen over de door de Regeering ingediende wetsontwerpen tot bekrachtiging van verschillende contingentieeringsbesluiten. Daarbij zal uiteraard ter sprake moeten komen, of de tot dusverre door de Regeering gevolgde politiek voldaan heeft aan dusdanige eischen van juist economisch inzicht en billijk staatsbeleid, dat deze de instemming van het Parlement verdient. Wij meenen, dat deze vraag ontkenkend moet worden beantwoord.

In een tijd van nood, als waarin wij leven, zijn dikwijls buitengewone maatregelen geboden. Dat deze maatregelen somtijds de vrijheid van invoer moeten aantasten, bijv. waar het gaat om bestrijding van ernstige valutaconcurrentie, kan gereedelijk worden toegegeven. Wij stellen ons dus geenszins op het standpunt, dat onder geen enkele omstandigheid sprake zou mogen zijn van eenige invoerbelemmering.

Wanneer echter vrijwel het geheele Nederlandsche bedrijfsleven met uitzondering van sommige zeer beschutte bedrijven in nood verkeert en dus de Staat door belanghebbenden van bijna alle takken van voortbrenging in den arm kan worden genomen om tijdelijk eenige hulp in den nood te verlenen, zoo is het zaak om duidelijke criteria vast te stellen voor een eventueelen crisissteun en voor de mate, waar deze steun aan de onderscheiden bedrijfstakken zal worden verleend. Immers, het is nu eenmaal onmogelijk om alle onderdeelen van het bedrijfsleven tegelijk en in gelijke mate te steunen; de onderscheiden bedrijfstakken vormen tezamen het economisch fundament van den Staat zelf; steun aan allen beteekent steun door allen, en wanneer deze steun *pro rata parte* wordt verleend, zal het uiteindelijk resultaat moeten zijn, dat alle gesteunden ten opzichte van elkander in dezelfde positie blijven, als waarin zij tevoren reeds waren.

Een doeltreffende politiek van crisissteun zal derhalve moeten zoeken naar die onderdeelen van het bedrijfsleven, die in verhouding tot de rest het zwaarst zijn getroffen. Het is voor geen twijfel vatbaar, dat het momenteel de agrarische bedrijven, de uitvoerindustrie en de verkeersbedrijven zijn, die zich in deze weinig benijdenswaardige positie bevinden. Zij toch werken voor eene internationale markt; zij zijn dus niet „beschut”, daar zij steeds met anderen moeten concurreren, terwijl zij bovendien worden benadeeld door de talrijke en zeer drastische buitenlandsche handelsbelemmeringen.

In vergelijking met de moeilijkheden in deze groepen van bedrijven zijn die van de industrietakken, werkende voor de binnenlandsche en met een tarief van meestal 10 pCt. beschermde markt, zeer zeker geringer van omvang.

Toch verheugen juist deze bedrijven zich laatstelijk op grond van de Crisisinvoerwet in de speciale belangstelling der Overheid. Dat is met name tegenover vele in het geheel niet gesteunde industriële uitvoerbedrijven en verkeersbedrijven uitermate onbillijk. De uitvoer- en verkeersbedrijven vormen, gegeven de economische structuur van ons land, een onmisbaren schakel in ons economisch leven, welks ondergang tot onafzienbare moeilijkheden zou leiden, en die dus in geen geval mag worden achtergesteld ten bate van andere bedrijven, die het momenteel zeker ook zeer moeilijk hebben, maar toch niet in die mate als degenen, die het moeten hebben van werkzaamheden voor het buitenland.

Daarbij komt nog, dat contingentieering van den invoer *per se* nadeelig is voor den uitvoer en dezen laatste dus nog eens een extra nadeel berokkent. Effectieve invoerbelemmering toch verhindert het buitenland om geld te verdienen op de Nederlandsche markt en om hier met de aldus verkregen Nederland-

sche valuta in te koopen. De marginale uitvoer- en verkeersbedrijven worden daarvan de dupe, en er zijn momenteel helaas bijzonder veel ondernemingen, die de marginale zone reeds hebben bereikt en nog slechts door intering van reserves hare verliesgevende zaken eenigen tijd kunnen voortzetten.

En niet slechts op den zoeeven genoemden algemeen grond is invoerbelemmering schadelijk voor den uitvoer; juist het gehate middel der contingentieering prikkelt tot tegenmaatregelen van de zijde van het buitenland en dus tot nog verdere benadeeling van landbouwexportbedrijven, uitvoerindustrieën en verkeersbedrijven, die het toch reeds zoo moeilijk hebben.

Daarom dient toch zeker eene billijke crisissteunpolitiek aan den eisch te voldoen, dat invoercontingentieering ten behoeve van industrieën, werkende voor de binnenlandsche markt, slechts dan wordt toegestaan, wanneer behoorlijk is aangetoond, dat de moeilijkheden van het bedrijf als gevolg van de buitengewone tijdsomstandigheden minstens zoo groot zijn als die van de andere hierboven genoemde bedrijfstakken en dat contingentieering het bedrijf voor ineensstorten moet behoeden zonder elders te groot nadeel te berokkenen. Aan dezen eisch is niet voldaan.

Toen Minister Verschuur het ontwerp-Crisisinvoerwet in de Tweede Kamer verdedigde, begon hij met op te merken, dat het ontwerp was „afgeperst door de uiterste noodzaak”. Men had dus mogen verwachten, dat het dan ook slechts in gevallen van uiterste noodzaak zou zijn toegepast, en alleen in eene dusdanige mate, als door die uiterste noodzaak zou zijn geboden. Dat is echter niet het geval geweest. De Minister heeft het blijkbaar geprefereerd om te handelen naar een latere passage van zijn rede in de Tweede Kamer van 2 December jl., waarin Z.E. opmerkte, dat de toepassing der contingentieering „vooral niet in al te weinig gevallen zal moeten plaats vinden”.

Bij deze „niet te geringe” toepassing van het stelsel van invoerbelemmeringen zijn, naar het ons voorkomt, grove onbillijkheden begaan.

Wij herinneren in dit verband aan enkele mededeelingen, die vroeger over verschillende gevallen van contingentieering in dit weekblad werden gedaan. Zoo werd — om slechts enkele voorbeelden te noemen — ten aanzien van schoenen, hoofdzakelijk uit leder vervaardigd, een invoercontingent vastgesteld van slechts 50 pCt. over het gemiddelde van de jaren 1928—1930, hoewel deze jaren door matigen invoer gekenmerkt werden; dit contingent is dezer dagen voor den tijd van 6 maanden verlengd. Zoo werd bij de regeling van den invoer van wollen en half wollen stoffen een *gelijk* invoercontingent van 62½ pCt. vastgesteld voor een viertal groepen van goederen, hoewel deze *onderling* een *buitengewoon afwijkend beeld* vertoonen, en er onmogelijk in *alle* gevallen van „uiterste noodzaak” gesproken kan worden, aangezien de handelscijfers somtijds niet ongunstig waren. Zoo is de invoer van rijwielbinnenbanden gecontingenteerd, hoewel de statistiek van stijging van den invoer *nog niets laat zien* en er in de laatste jaren veeleer eene *daling* te constateeren viel.

De toepassing van de Crisisinvoerwet is dan ook zeer willekeurig geweest en draagt in sommige gevallen het karakter van eene onverholen beschermingspolitiek, d.w.z. eene politiek ter behartiging van bepaalde groepsbelangen.

Een dergelijke politiek kan niet bedoeld zijn door al die Kamerleden, die — hoewel tegenstanders van de zoeeven bedoelde beschermingspolitiek — het ontwerp-Crisisinvoerwet zonder hoofdelijke stemming aanvaardden. Zeker is het echter, dat zij zich hebben

laten geruuststellen met argumenten, die reeds destijds moesten doen twifelen aan de wenschelijkheid om aan de huidige Regeering het wapen der invoercontingenteering in handen te geven zonder andere waarborgen, dan thans in de Crisisinvoerwet zijn neergelegd. Reeds toen had men kunnen vernemen, dat Minister Verschuur niet afkeerig was van „bescherming”, al betoogde Z.E., dat, wat het wetsontwerp beoogde, niet was... „protectie”! Dit onderscheid tusschen „bescherming” en „protectie” gaat ons taalkundig bevattingvermogen te boven, maar toch had de Minister iets dergelijks op het oog, toen Z.E. de volgende woorden uitte in zijne rede in de Tweede Kamer op 2 December jl.:

„Die hulp, die gebracht zal worden en die men zou kunnen noemen een bescherming, moet althans niet die bescherming wezen, die men pleegt te noemen protectie.” (sic!)

Nu is het een gelukkig feit, dat de Crisisinvoerwet, dank zij het amendement-Oud, wettelijke sanctie van de contingententeeringsbesluiten eischt. De Kamer heeft dus de gelegenheid om de Regeering in een andere richting te dringen, dan tot dusverre werd gevolgd. Bij de aanhangige goedkeuringsontwerpen heeft verwerping op grond van verkeerde toepassing der contingententeering weinig zin meer, omdat het grootste deel van den tijd, waarvoor de contingententeering is vastgesteld, reeds is verstreken en verwerping vermoedelijk de toch reeds groote verwarring nog zou verergeren. Maar wel krijgt de Kamer thans de gelegenheid om de Regeering over de willekeurige toepassing der contingententeering en over de daarin vervatte elementen van bescherming de les te lezen. Daartoe is te meer aanleiding, omdat de toelichting

INHOUD.

DE TOEPASSING DER CRISISINVOERWET door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.....	Blz. 292
Contingenteering door Ir. C. E. Dutilh	293
Suikerrestrictie en hare gevolgen door Th. Ligthart ..	295
De invloed van het buitenlandsch kapitaal op de ontwikkeling van de cultures ter Oostkust van Sumatra II, (Slot) door H. J. Manschot.....	296
De Indische middelen over December 1931.....	298
BOEKAANKONDIGING:	
H. W. Laidler: Concentration of control in American Industry; Mr. P. Lieftinck; Moderne structuurveranderingen der industrie in de Vereenigde Staten van Amerika, bespr. door Prof. Ir. Is. P. de Vooys	300
ONTVANGEN BOEKEN	301
MAANDOIJFERS:	
Overzicht van de Indische middelen.....	302
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	302—306
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederhandel.	

tot de ingediende ontwerpen dien naam nauwlijks verdient en vrijwel alle questieuze punten, ten aanzien waarvan de Regeering zich zou moeten verantwoorden, zorgvuldig zijn vermeden.

Een duidelijke uitspraak van de leiders van al die fracties, die de thans gevolgde toepassing van de Crisisinvoerwet veroordeelen, zal wellicht verdere euvelen in de toekomst kunnen voorkomen. Niets is in tijden, waarin nationale eendracht vóór alles noodig is, zoo fnuikend, als het besef, dat het bestier des lands niet naar billijkheid geschiedt. Bij de toepassing der contingententeering heeft de Regeering het een en ander gedaan om dit besef te doen ontstaan en leyendig te houden. Moge de aanstaande behandeling der goedkeuringsontwerpen de Regeering doen zien, dat het nog steeds beter is ten halve te keeren, dan ten heele te dwalen.

G. M. V. S.

CONTINGENTEERING.

Ir. C. E. Dutilh schrijft ons:

Terwijl ik dit schrijf, zijn de eerste wetsvoorstellen, bedoeld in art. 3 der Crisisinvoerwet 1931, aan de Staten-Generaal gedaan en zal deze dus gebruik kunnen maken van haar bij amendement in de wet gebracht recht, om de bij Koninklijk Besluit bepaalde invoerbepalingen van een aantal artikelen te toetsen.

Het zou naar mijn meening gewenscht zijn, indien zij zich daarbij niet bepaalde tot de al- of niet-juistheid van den inhoud dier besluiten, doch tevens onderzocht of de wijze, waarop deze tot stand gekomen zijn, met name dus het beleid der zich noemende Commissie van Advies Crisisinvoerwet, in overeenstemming is met de bedoelingen en toezeggingen, zooals deze bij de behandeling van het betreffend wetsontwerp in de beide Kamers tot uiting kwamen en ook overigens met die ernst en verantwoordelijkheid, welke geëischt mogen worden van een commissie, welke den minister heeft te raden in zaken „de levensbelangen des lands” betreffende.

Niet alleen zou dit gewenscht zijn met het oog op de juistheid der reeds gevallen contingententeeringsbesluiten, doch eveneens in verband met nog af te kondigen contingententeeringen, opdat de minister en de commissie, die hem raadt, weten, wat onze volksvertegenwoordiging verstaat onder een „deskundige en objectieve toepassing van de wet”, zooals deze luidens de Memorie van Antwoord gewaarborgd zou zijn door „onafhankelijke met het bedrijfsleven vertrouwde mannen, waaraan in elk bijzonder geval speciale deskundigen, gekozen zooveel mogelijk uit alle kringen van belanghebbenden, met raadgevenden stem zullen worden toegevoegd”.

Mocht namelijk bij de behandeling in de Kamers blijken, dat zij de wijze waarop en de mate waarin rekening gehouden is met bij de contingententeering betrokken belangen, niet in overeenstemming achten met de zorgvuldigheid, die 'slands levensbelangen eischen, dan zou de betreffende behandeling allicht tot leidraad kunnen strekken bij het onderzoek van

nieuwe aanvragen om contingententeering, en zou meerdere waarborg tegen storingen in het bedrijfsleven verkregen worden, storingen namelijk als gevolg van bij K.B. bepaalde contingententeeringen, die later niet, of in anderen vorm, door de wet zouden worden gesanctionneerd.

Dat er reden is om de wijze van het tot stand komen der contingententeeringen ernstig na te gaan, kan men afleiden uit de persberichten, doch vooral omdat uit deze berichten blijkt, dat in meerdere gevallen één groep van bij de contingententeering betrokken belanghebbenden, namelijk degenen, die er door worden getroffen, niet zijn gehoord. Zulks is niet in overeenstemming met de desbetreffende passage uit de Memorie van Antwoord, waar gezegd wordt, dat de betrokken belangen „naar billijkheid tegen elkaar zullen worden afgewogen”. Dat het „getroffen” belang, dat is o.a. het belang van den importeur, óók aanspraak heeft om althans in aanmerking genomen te worden, bewijst reeds de keuze van de uitdrukking „afwegen”. En die afweging geschiedt slechts „naar billijkheid”, indien de door de voorgenomen contingententeering geschade belanghebbenden eveneens „gehoord” worden.

Zijn dus de genoemde berichten juist en de getroffen belanghebbenden niet gehoord, dan is er tegen de bedoeling van de wet gehandeld en is er zoowel met de belangen der bij den import betrokkenen persoonlijk, als met het landsbelang, dat ook bij *hun* bestaan is geïnteresseerd, onvoldoende rekening gehouden.

Er kan niets tegen zijn om als illustratie van het vorenstaande een eigen ervaring in te lasschen, welke weliswaar niet is opgedaan in verband met de contingententeeringen, waaromtrent thans wetsvoorstellen zijn gedaan, doch eerst bij een contingententeering „in wording”, maar die als symptoom belangrijk genoeg schijnt.

Ik (resp. een vennootschap van welker directie ik

deel uitmaak) importeer, als enig importeur uit dat land, vuurvast materiaal uit Zweden. Zulk materiaal wordt uit verschillende andere landen, voornamelijk uit Duitschland en Engeland eveneens ingevoerd. Dat een aanvraag om contingentteering van dit materiaal in behandeling was genomen en dat deze met „belanghebbenden” op Dinsdag 8 Maart zou worden besproken, vernam ik door een toeval, zijdelings, op Zaterdag 5 Maart. Mijn onmiddellijk telefonisch aan het bureau der Crisisinvoercommissie gedane navraag bracht mij de bevestiging dezer mededeeling en, na eenige gedachtenwisseling, ook de toezegging, dat ik mij als mede uitgenoodigd kon beschouwen.

Ter vergadering bleken — naast de aanvrager der contingentteering — eenige grootverbruikers aanwezig, en — behalve ik zelf — geen importeurs of andere bij den import direct belanghebbenden.

De behandelende subcommissie bestond uit twee leden, die ten aanzien van het materiaal in kwestie niet deskundig waren en aan wie geen „speciale deskundige”, zoals de minister die de Kamer beloofd heeft, was toegevoegd. Toch achtte deze commissie zich blijkbaar bevoegd om de aangelegenheid te behandelen en advies aan den minister uit te brengen. Dat daaraan moeilijkheden verbonden zijn, welke zelfs door een wél-deskundige commissie niet zoo eenvoudig zijn op te lossen, bespreek ik nader. Tot dusver doet de weergegeven ervaring slechts uitkomen, wat er in de practijk terecht komt van de waarborgen, waarmee buitengewone maatregelen zooveel als mogelijk omringd zouden moeten worden (vergelijk de rede van het Kamerlid Mr. Oud in de vergadering der Tweede Kamer van 1 Dec. 1931). Blijkbaar is van de desbetreffende ministerieele beloften de draagwijdte, op het oogenblik dat zij gegeven werden, niet beseft, terwijl men — achterna beschouwd — weder niet kan begrijpen, hoe het mogelijk is, dat bedoeld besef op het kritieke moment heeft ontbroken.

Want wanneer men zich eens even rustig reken-schap geeft van de veelzijdigheid van ons moderne bedrijfsleven, dan moet zich toch onmiddellijk opdringen de onmogelijkheid om in een kort tijdsbestek een commissie samen te stellen, die in staat is om den minister in eenige weken (want het is immers de hoogste tijd geworden) een goedgefundeerd en weloverwogen advies te geven over de raadzaamheid van invoerbeperkingen op de meest uiteenlopende gebieden, waartoe niet alleen noodig is een grondige kennis ten aanzien van de binnenlandsche productiemogelijkheden op elk dier gebieden, doch ook vertrouwdheid met de behoeften der verbruikers, met de belangen van den tusschenhandel en met de relaties tot andere bedrijfstakken. Zelfs indien de beschikbare middelen zouden toelaten, dat de commissie zich op ieder gebied de noodige deskundigen zou assimileren, dan nog zou het een zuiver toeval wezen, indien men op den vereischten korten termijn zulke deskundigen van de noodige onpartijdigheid, dat wil dus zeggen vooral niet-geïnteresseerden, ook tot medewerking bereid vond. Dit probleem is niet een, twee, drie op te lossen, en toch beheerscht die oplossing de mogelijkheid der toegezegde afweging naar billijkheid van alle betrokken belangen. Zonder die afweging leidt de toepassing der wet tot willekeur, waarbij steeds de aanvrager in het voordeel zal zijn tegenover den door inwilliging zijner aanvraag getroffen, omdat die aanvrager in het gros der gevallen zijn branche veel beter kent, dan de commissie; welke feitelijk door de aanvraag voor het eerst met die branche in aanraking komt en dus onvermijdelijk de neiging zal hebben zich door den aanvrager te laten inlichten, wat weder niet zal nalaten bij de commissieleden van den aanvang af een zeer uitgesproken oriëntteering pro-contingentteering te doen ontstaan. Deze oriëntteering kan blijkbaar zoo uitgesproken zijn, dat de commissie in een aantal gevallen uit de van nature tegen contingentteering gekante kringen geen belanghebbenden meer meende te moeten hooren. Dit moge een fout zijn van de commissie, de bekende al te vaak gemaakte fout, dat men

meent met een „gezond verstand” alléén elke zaak onpartijdig en grondig te kunnen beoordeelen; of wel kan het zijn een fout van den minister, die niet gezorgd heeft voor voldoende deskundigen, die doorgaans wél het betrekkelijke van hun vakkenis en althans de uitgestrektheid van den geraakten belangenkring beseffen; in elk geval is het een grove fout en een inbreuk op de gegeven belofte, die hierboven reeds werd aangehaald. „Afgewogen” kan er zoo niet worden, en stellig niet „naar billijkheid”.

Toen het wetsontwerp in de Kamers behandeld werd, schijnt wel in hoofdzaak, zoo niet uitsluitend, gedacht te zijn aan het contingentteeren van consumptie-artikelen, alhoewel de tekst van de wet die niet met uitsluiting van andere aangeeft. De eerste artikelen, die getroffen werden, zijn ook inderdaad consumptie-artikelen. Als zulke artikelen bij den verbruiker zijn aangeland, hebben zij hun rol gespeeld. Vanzelfsprekend bestaat de mogelijkheid, dat het menschelijk organisme verschillend reageert op Deensch of op Nederlandsch vleesch, doch voor de gemeenschap belangrijke gevolgen heeft deze verschillende reactie niet. Geheel anders wordt het echter, wanneer de contingentteering zich gaat bewegen op het gebied van hulpmiddelen voor onze eigen industrie.

Juist de paraatheid onzer industrie is in deze tijden van allerscherpste concurrentie een factor van zoo uitnemend belang, dat elke maatregel, welke haar zou kunnen aantasten, stellig achterwege behoort te blijven. En wat kan die industrie zwaarder treffen, dan belemmering in de keuze harer hulpmiddelen? een keuze, die in tal van gevallen eerst na jarenlange beproevingen en op grond van talrijke daarbij opgedane ervaringen is geschied? Is het oirbaar, dat men die industrie den dwang van een onbekend risico oplegt, daardoor haar tot het uiterste gedrukte kostprijsberekening, welke geen tegenvaller kan lijden, tot een onzekerheid makend? Kan het met de bedoeling van den Nederlandschen wetgever strooken, dat het middel, hetwelk hij als bescherming van 's Lands levensbelangen bedoelt, tegen diezelfde belangen gekeerd wordt? En is een middel, welks toepassing zulk een risico in zich draagt, veilig in de hand eener commissie, wanneer die commissie zich zal moeten begeven op gebieden, die voor haar slechts terra incognita kunnen beteekenen? Mij dunkt, deze vragen, welke destijds bij de behandeling van het wetsontwerp in de beide Kamers niet ter sprake kwamen, zeer waarschijnlijk omdat niemand eraan dacht dat de formulering der wetsartikelen hun toepassing ook op industriële hulpmiddelen toelaat, eischen antwoord, een antwoord, dat nauwelijks twijfelachtig kan zijn, omdat juist het belang der industrie, dat men wil dienen, een duidelijke afwijzing van de bestaanbaarheid eener contingentteering van industriële hulpmiddelen gebiedt.

Daar ten dezen eveneens het reeds eerder door mij aangehaalde geval met het vuurvaste materiaal leerrijk is, wil ik hierop nog iets nader ingaan. Ik vond reeds gelegenheid om te vertellen, dat ter vergadering met belanghebbenden eenige grootverbruikers aanwezig waren. Deze verklaarden allen, dat hunne bedrijven beslist vrij moesten blijven om bepaalde materialen, die zij steeds en op grond van lange en kostbare ervaringen uit het buitenland betrokken hadden, ook in de toekomst daar te bestellen. Belemmering te dien aanzien zou voor hun bedrijven groote schade beteekenen. Deze niets aan duidelijkheid te wenschen latende verklaringen ter zitting, afkomstig van bedrijven, waaraan niemand nationale beteekenis zal kunnen ontzeggen, bleken ook de aanwezige commissieleden dermate te imponeeren, dat deze onmiddellijk toezeiden, dat, wanneer zulke belangen op het spel stonden, natuurlijk bijzondere vergunningen zouden worden verleend. Die spontane toezegging, welke de vertegenwoordigers der grootverbruikers ertoe bracht om te verklaren, dat zij dan niet tegen con-

tingenteering gekant waren, bewijst, dat het *ware* belang der Nederlandsche industrie dezen commissieleden ter harte ging. Doch tevens bewijst zij, dat contingenteering op zulk een artikel een onding is. Of zou men moeten meenen, dat behalve de aanwezige consumenten alle overige Nederlandsche vuurvast materiaal gebruikende industrieën wél gedwongen zouden mogen worden om andere hulpmiddelen of grondstoffen te bezigen dan die, welke zij voor hun bedrijven het best achten, zij het ook dat deze moeten worden geïmporteerd? Ik geloof niet, dat er op deze vraag in ernst anders dan ontkennend geantwoord kan worden. En het toepassen eener differentiatie in deze geest, dat gecontingenteerd wordt dat vuurvaste materiaal, hetwelk hier te lande „even goed” gemaakt wordt, stuit af op de practisch niet te beantwoorden vraag, wie er dan zal beoordeelen, of het Nederlandsche fabrikaat voor elke industrie een even geschikt hulpmiddel vormt als het buitenlandsche. Terwijl een bijkomende praktische moeilijkheid nog deze is, dat wij niet de beschikking hebben over statistische gegevens omtrent die quota der invoeren, welke evengenoemde eigenschap der „gelijke geschiktheid” bezitten. Zou men deze gaan schatten, dan wordt men behalve tegenover den Nederlandschen afnemer, ook nog onbillijk tegenover het importeerende buitenland, omdat de wet wil, dat de importeerende landen alle gelijkelijk getroffen zullen worden en een schatting als bovenbedoeld die gelijkheid illusoir maakt.

Men zal mij nog tegen kunnen werpen, dat het feit, dat een contingenteering is aangevraagd, toch in ieder geval bewijst, dat althans zekere industrie of industrieën bij de contingenteering zelfs van industriële hulpmiddelen wél belang hebben. Toegegeven, doch dan zal zeer ernstig moeten worden nagegaan, of dat belang wel in verhouding is tot het door de belemmering geschade belang van alle het betreffende hulpmiddel gebruikende industrieën. In vele gevallen wordt het zeer bezwaarlijk zulks na te gaan, omdat onze bedrijfsstatistiek zulke groote groepen te samen neemt, dat veelal niet de cijfers voor bedrijven, welke alleen het te contingenteeren artikel maken, afzonderlijk zijn vast te stellen. Slechts een uitgebreide en tijdroovende enquête zou hier uitkomst kunnen brengen en deze zou zich dan ook tevens moeten uitstrekken tot de gevolgen voor andere, verbruikende industrieën. Dit alles zal zoo moeilijk worden en zoo licht tot misgrepen leiden, dat het — zoo er dan bepaald gecontingenteerd zal moeten worden — beter schijnt om principiëel in elk geval de contingenteeringsmogelijkheid te beperken tot consumptie-artikelen in engeren zin, dat zijn artikelen, die verder in de voortbrenging geen rol meer hebben te vervullen. Doch ook voor die artikelen zullen contingenteeringsmaatregelen metterdaad met waarborgen tegen partijdigheid, oppervlakkigheid, in het algemeen tegen ondoelmatigheid als bescherming van de levensbelangen des lands, moeten worden omringd.

SUIKERRESTRICTIE EN HARE GEVOLGEN.

Niets is permanent, de menschelijke dwaasheid uitgezonderd.

Baldwin.

De overeenkomst van eenige belangrijke suikerproducenten onder leiding van den Amerikaanschen advocaat Chadbourne is na langdurige onderhandelingen te Parijs, waarbij ze dreigde verbroken te zullen worden, toch op het laatst nog gered, doordat Cuba besloot den oogst 1932 te beperken tot 2.700.000 ton. Dit bericht heeft bitter weinig indruk gemaakt op de beurs, en de termijnmarkt voor suiker te New-York boekte een laagte-record in de notering van 0,65 Amerikaansche centen per lb.

Blijkt hieruit niet duidelijk, dat de handel geen vertrouwen meer heeft in beperkings-schema's, restricties, pool's, en andere maatregelen, die trachten verbetering te brengen in de marktpositie van enkele producten zonder de wereld te verlossen van de „menschelijke dwaasheid”? — Waarom zou een koopman er zich toe laten bewegen onder de heerschende omstandigheden eenig risico te nemen, — waarom zou hij meer koopen dan hetgeen hij onmiddellijk kan verkoopen? Waarom zouden speculanten, grossiers, winkeliers etc. voorraden opslaan? Men doet dat toch niet, als er niet een aan zekerheid grenzende mogelijkheid is om dien voorraad vandaag of morgen met winst te kunnen verplaatsen. Die waarschijnlijkheid bestaat echter niet, zoolang het onbekend is, welke verhoogingen verschillende douane-tarieven zullen ondergaan, welke monopolies zullen worden ingevoerd, welke contingenteeringsmaatregelen het verkeer zullen belemmeren, welke valuta-bepalingen de internationale verrekeningen zullen verhinderen, — in het kort, zoolang men in het duister tasten blijft omtrent de afzetkansen van morgen. De handel wil dus geen voorraden aanhouden en hij laat alle producten zoo lang mogelijk in de pakhuisen van de producenten.

Daarom wijzen de statistieken, die alleen rekening houden met de voorraden in de eerste hand, zulke groote beschikbare hoeveelheden aan en verontrusten het publiek, dat lijdt aan een groeiend geloof in een overweldigende overproductie. Het kan de cijfers van de statistieken niet bezien zonder zich af te vragen: hoe lang zal het duren alvorens die massa's goederen verteerd zijn?

De producenten verkeerden in moeilijkheden, want

hun bedrijven zijn niet berekend op het financieren van abnormale voorraden. Ze worden daardoor gedwongen tot uiterste zuinigheid op elk gebied, ze zijn niet in staat hun productie-middelen behoorlijk te onderhouden en waar noodig te vernieuwen, en ze kunnen een nieuwen oogst niet binnenhalen als hun zolders nog buigen onder de last van oogsten van vorige jaren. Zóó worden ze gedreven tot krachtige beperking van de voortbrenging en terwijl de productie jaar op jaar vermindert, neemt de werkelijke consumptie — wat niet hetzelfde is als de statistische — toe, want het aantal consumenten stijgt.

Wat moet het einde zijn? Hierover kan geen twijfel bestaan: — over betrekkelijk korten tijd zal de wereld voor een tekort staan!

De volkomen verstarring van het handelsverkeer brengt een omwenteling teweeg, waarop de maatschappij niet is ingericht. De voorraden, die gedragen pleegden te worden door den handel in al zijn geleidingen, drukkèn nu uitsluitend op de producenten en verlammen daardoor de productie. Het geneesmiddel „bescherming”, dat men de voortbrenging meende te moeten toedienen, veroorzaakte dus een verlamming van het verkeer, die zich wederom verplaatste naar de productie. Thans zucht de maatschappij nog onder een ingebeelde over-productie, terwijl haar langzaam maar zeker nijpende nood besluipt.

Is deze voorstelling te somber? Ze is met cijfers niet te staven; maar de cijfers van onze statistieken vertellen niet alles, wat er in de maatschappij gaande is. Het verstand zegt ons, dat de wereld niet rijk genoeg is om eenige jaren achtereen: te werken zonder vernieuwingen van kapitaalgoederen, — meer te verteren dan te produceeren, — millioenen werkkrachten te laten leegloopen. De armoede, waaraan de wereld ten prooi is, moet zich binnenkort scherp afteekenen.

Gelden deze voorspellingen ook voor suiker, waarvan de productie is geregeld volgens het Chadbourne-plan?

Het Chadbourne-plan heeft ten doel een kunstmatige beperking van de productie toe te passen. Om dit te bereiken is een restrictie opgelegd aan de beste producenten, d.w.z. aan de producenten, die door hun goedkoopere voortbrengingsprijzen in staat zijn op de wereldmarkt te concurreren. Dit beteekent, dat de

productie op onverantwoordelijke wijze wordt verarmd, en dat aan de geheele maatschappij groote schade wordt toegebracht. De verontschuldiging voor de samenweerders is, dat ze tot deze averechtse politiek gedwongen worden door de Regeeringen van de dure producenten, die haar armelijke bedrijven krachtig in bescherming hebben genomen. Zij, die de wereldmarkt moeten voorzien, zijn dus genoodzaakt deze taak te verwaarlozen. De overbodigen echter werken voort, want zij beschikken over een vast afzetgebied binnen de grenzen van hun land; komt er een wereldtekort dan zullen zij niet in staat zijn dat aan te vullen tot prijzen en op voorwaarden, zooals de goede producenten die zouden kunnen stellen, want daartoe is hun kracht ontoereikend.

Men mag nu de vraag stellen of de Chadbourne-overeenkomst noodig was om de drastische beperking tot stand te brengen, die is ingevoerd. Men heeft recht hieraan te twifelen! Ware geen besluit tot restrictie genomen dan zouden de prijzen stellig niet hooger geweest zijn dan thans en nergens zou men eenige ambitie vinden om voor den export te werken, zoodat voor de wereldmarkt alleen over zouden blijven zij, die geen eigen afzet hebben. Het is niet onaannemelijk, dat de inkrimping even afdoende zou zijn geweest.

Toch heeft Cuba gevochten voor een grooter contingent, alsof het er belang bij had een paar honderdduizend ton meer te mogen produceeren. Had die strijd echter een andere dan een politieke beteekenis? Er is wel niemand, die dit gelooft en er zijn weinigen, die verwachten, dat de 2.700.000 ton gehaald zullen worden. Daarvoor is de financiële draagkracht van Cuba te gering.

Java heeft niet veel concessies meer gedaan. Wat doet het er voor het oogenblik toe of daar 1.200.000 ton of 1.500.000 ton zullen worden voortgebracht in 1933, waar schijnbaar geen uitzicht is op export?

Hier moet men echter voorzichtig zijn bij het uitspreken van verwachtingen. We leven nog in 1932, we zijn onder den indruk van de voorraden op 31 December 1931, ruim 8 miljoen ton. Dit klinkt overweldigend, als men vergeet, dat de consumptie getaxeerd wordt op 28.000.000 ton, d.w.z. dat de voorraad voldoende is voor het verbruik van $3\frac{1}{2}$ maand. Moeten we hierbij niet bovendien bedenken, dat de tweede hand leeg is, zoodat de voorraad plotseling een sterke daling kan ondergaan, als er iets gebeurt, dat de handel animeert? Wat Europa uitzaaien zal, weet men nog niet, men verwacht echter een vermindering als men met Rusland geen rekening houdt. De prijzen zijn niet aanmoedigend, maar in vele landen speelt de prijs allang geen rol meer, daar de boer op velerlei wijze beschermd wordt.

Men mag verwachten, dat de uitvoerende landen, met belangrijk eigen beschermd afzetgebied zullen

trachten hun surplus zoo klein mogelijk te houden, want elke zending, die de landsgrenzen overschrijdt, brengt een enorm verlies.

1933 kan een geheel ander beeld geven, dan men zich nu durft voorstellen. Men staart zich blind op het bedriegelijk voorraads cijfer, de handel laat zich afschrikken door de „permanente menschelijke dwaasheid”, de productie wordt neergedrukt onder het gewicht van het geproduceerde, de beste producenten worden gehalveerd, later misschien gevierendeeld — eens moet een omzwaai komen en dan zal de misère aan de zijde van de consumenten zijn, de arme consumenten, die alle belangstelling van de zijde van hun Regeeringen moeten ontberen, en dus nimmer van een prijsdaling ten volle profiteeren, maar dubbel en dwars lijden van elke stijging.

Zijn deze voorspellingen voor de producenten wat optimistisch getint? Eigenaren van suikeraandeelen, die de crisis denken te doorstaan, zullen dit misschien meenen, maar dan vergissen ze zich, want de mogelijke felle opleving zal zeer tijdelijk zijn, daar de beschermde zwakke producenten onmiddellijk voor een ongezonde productie-uitbreiding zullen zorgen. Dan gaan de prijzen weer omlaag voor de vrije markt, maar blijven duur voor de consumenten in de beschermde gebieden.

Chadbourne brengt geen genezing; het heeft geen zin den door hem aangewezen weg te volgen, want deze zal over bergen en dalen leiden tot den ondergang, die onvermijdelijk is, als geen einde komt aan de heerschappij van de zothed. Tegen die heerschappij zullen de Chadbourne-enthousiasten moeten strijden, aansturend op een verbeterde Brusselsche conventie, die de wereldsuikerproductie regelt volgens een gezond systeem. Ze zullen de kleine middelen, die thans worden toegepast alsof eenig heil van ze te verwachten is, moeten laten varen. Is de menschelijke dwaasheid werkelijk permanent en bestaat er dus geen uitzicht op een normale regeling, dan aanvaarde men den strijd om het bestaan. Men zal dan moeten streven naar den laagst mogelijken kostprijs, wat een gelijkmatige beperking uitsluit, en mogen hopen, dat de krachtigste kern van de krachtige suikerindustrie van Java zal kunnen blijven bestaan.

Als men den toestand in de suikerwereld zóó beziet, is het onbelangrijk, hoe de voorraden, de uitzaaiingen, de oogstvooruitzichten enz. zijn en zullen worden, want men weet, dat een gezonde ontwikkeling van productie en handel niet mogelijk is, zoolang de kiezers van vrijwel alle landen het bewind in de hand leggen van leiders, die niet af willen zien van de „menschelijke dwaasheid”, welke tot uiting komt in de welvaart-vernietigende douane-tarieven, contingenten, valuta-beperkingen, enz. enz.

TH. L.

DE INVLOED VAN HET BUITENLANDSCH KAPITAAL OP DE ONTWIKKELING VAN DE CULTURÉS TER OOSTKUST VAN SUMATRA.

II (Slot.)

De belangen van het Nederlandsche en buitenland-sche kapitaal bij de hoofdcultures.

In het voorgaande hebben wij gezien, hoe dit gewest zich in een periode van ongeveer 60 jaar heeft ontwikkeld van een vrijwel onbekend achterland tot een van de voornaamste landbouwgebieden van ons Indië. Voor dit tweede gedeelte hebben wij ons tot taak gesteld, meer in bijzonderheden na te gaan, welke belangen het Nederlandsche en het buitenland-sche kapitaal bij elke der groote cultures afzonderlijk hebben, waarbij dan tevens aandacht besteed zal worden aan de kwestie van de risicoverdeeling, zoowel met betrekking tot de kapitaalinvesterende landen, als in haar beteekenis voor de geheele economische structuur van dit gewest.

Bij de samenstelling van het hieronder gebruikte

cijfermateriaal, deed zich deze moeilijkheid voor, welke methode te gebruiken om te komen tot een zoo nauwkeurig mogelijke berekening van de bedragen, die ieder land in totaal en in elk der cultures afzonderlijk heeft geïnvesteerd. Berekeningen gebaseerd op de grootte der aandeelenkapitalen der hier werkzame maatschappijen zijn onbruikbaar, daar verschillende dezer maatschappijen niet alleen op de Oostkust, maar ook bijv. in andere deelen van Nederlandsch-Indië of in de Straits werkzaam zijn en niet bekend is, welke maatstaf van verdeling moet worden aangelegd. Maar al was dit bekend, dan bleef toch het bezwaar over, dat het zuivere aandeelenkapitaal niet gelijk is, aan het totaal-bedrag door de betrokken maatschappijen geïnvesteerd, daar ook rekening moet worden gehouden met eventueel gevormde reserves,

die in het bedrijf aangewend worden en ook met vreemde middelen, opgenomen in den vorm van obligatieleeningen of bankcredieten.

De methode, welke aan ons doel het beste beantwoordt, is die, welke de grootte van de aanplanten en de geschatte investeringen per oppervlakte-eenheid als basis neemt. De oppervlakte der aanplanten is, onderverdeeld naar nationaliteit, voor de verschillende cultures op enkele uitzonderingen na bekend, terwijl de investeringen per H.A. oppervlak voor de verschillende cultures als volgt worden geschat:

tabak f 100,—, klapper f 800,—, rubber f 1400,—, palmolie f 1500,—, thee f 2000,—, vezel f 2000,—.

Over de vezelcultuur waren van de betrokken maatschappijen vrijwel geen gegevens te verkrijgen. Waar deze cultuur echter geheel in Nederlandsche handen is en door haar kapitaalintensief karakter een vrij grooten invloed heeft op de verhouding Nederland—Buitenland wat totaal kapitaalinvesteering betreft, hebben wij gemeend haar niet te mogen verwaarloozen. Op grond van anderzijds verkregen informaties, hebben wij het kapitaal in de vezelcultuur gestoken, globaal op f 30 millioen geschat, een cijfer, dat naar onze meening niet ver van de werkelijkheid afwijkt.

Op grond van de hierboven beschreven methode komen wij nu tot de volgende opstelling wat betreft de bedragen door de verschillende naties in ieder der cultures geïnvesteerd.

Totaal bedrag der investeringen per culture en per nationaliteit.¹⁾

	(in millioenen gulden.)						totaal
	rubber	tabak	thee	oliep.	copra	gamb. vezel	
Nederland ..	143	100	25,7	49,—	3,3	—	351,3
Engeland ...	106,5	—	13,7	3,—	0,8	1,—	125,—
Amerika ...	62,1	—	—	—	—	—	62,1
Frankrijk-							
België	42,1	3,—	—	29,6	—	—	74,7
Zwitserland .	3,5	0,75	—	—	0,12	—	4,4
Duitschland .	3,9	—	2,7	3,2	—	—	9,8
Japan	12,3	—	—	2,5	—	—	14,8
Diversen ...	5,—	—	—	—	—	—	5,—
	378,5	103,75	42,1	87,3	4,2	1,—	647,2

Uit dezen staat kunnen wij weer een anderen afleiden en wel één, die ons laat zien, op welke wijze de landen het totaal der door hen in dit gewest geïnvesteerde kapitalen percentsgewijze over de verschillende cultures verdeeld hebben.

Verdeeling van het geïnvesteerde kapitaal over de diverse cultures in percenten.

	rubber	tabak	thee	oliep.	copra	gamb. vezel
Nederland	41	28	8	14	1,—	8
Engeland	85	—	11	2,55	0,65	0,80
Amerika	100	—	—	—	—	—
Frankrijk-België	56	4	—	40	—	—
Duitschland ...	40	—	27	33	—	—
Japan	83	—	—	17	—	—
Zwitserland ...	80	17,5	—	—	2,5	—
Diversen	100	—	—	—	—	—

Uit deze twee statistieken zijn verschillende belangrijke conclusies te trekken. In de eerste plaats zien wij, dat einde 1930 het totaal in de cultures geïnvesteerde kapitaal ongeveer f 650 millioen bedraagt. Waar voor de jaren 1914, 1918 en 1925 dit cijfer resp. f 173, f 230 en f 438 millioen bedroeg, kunnen wij spreken van een krachtige en regelmatige ontwikkeling, die zich noch door den wereldoorlog van 1914/18, noch door de crisis van 1921/22 ernstig heeft laten beïnvloeden.

De wereldoorlog heeft geleid tot een krachtige ontwikkeling van de rubbercultuur, waaraan de groote behoefte aan rubber voor oorlogsdoeleinden wel niet vreemd zal zijn. Gedurende de crisis in de na-oorlogsjaren zien wij juist de opkomst van de palmolie- en

vezelcultuur. De opbloei van deze nieuwe cultures in jaren, dat hier de algemeene economische toestand zeer ongunstig was, had dit groote voordeel, dat er een sterk nivelleerende werking van uitging, waardoor de depressie hier minder sterk gevoeld werd, dan in andere deelen van Indië. Dit zijn echter incidenteele gebeurtenissen en daarom meenen wij, dat hieruit niet de conclusie mag worden getrokken, dat in het algemeen de conjunctuurschommelingen in dit gewest minder voelbaar zijn, dan elders. Het beste voorbeeld is wel de huidige crisis, welke duidelijk aantoonst, hoe afhankelijk de Oostkust, wat haar economische positie betreft, van de rest van de wereld¹⁾ is. Wij bevinden ons thans in het door De Waard genoemde 3de stadium van de depressie, het stadium, dat voor de economische positie van dit gewest noodlottig is, daar haar grondpijlers, de cultures, ondermijnd worden. Verschillende maatregelen, als het stopzetten van alle uitbreidingen, het ontslaan van Europeesche personeel, het terugzenden van 10.000den contractanten en zelfs het sluiten van geheele ondernemingen, wijzen erop, dat op het oogblik een deel van het met moeite veroverde terrein weer verloren gaat, waarvan de nadeelige gevolgen speciaal in den importhandel scherp gevoeld worden.

Wij hebben hierboven gezien, hoe het in de cultures geïnvesteerde kapitaal in de jaren 1914—1930 van f 173 tot f 650 millioen gestegen is. De volgende vraag is nu: hoe groot is hierin het Nederlandsche aandeel en is dit aandeel in den loop der jaren voor- of achteruit gegaan. Voor het jaar 1913 is de verhouding tusschen het Nederlandsche en het vreemde kapitaal als 53,2 tot 46,8; voor 1918 50,1 tot 49,9; voor 1926 52,2 tot 47,8; voor 1930 54,3 tot 45,7. Hieruit blijkt dus duidelijk, dat de verhouding tusschen het Nederlandsche en het buitenlandsche kapitaal in den loop der jaren weinig veranderd is. Het Nederlandsche kapitaal is steeds iets in de meerderheid geweest, doch waar het overwicht geen neiging vertoont grooter vormen aan te nemen, kunnen wij wel concluderen, dat beiden gedurende deze periode vrijwel gelijk aandeel hebben gehad aan de ontwikkeling van de groote cultures in deze streken. Niet altijd is de groote invloed van het buitenlandsche kapitaal hier met groote vreugde gadeslagen en zoo lezen wij bijv. in het jaarverslag van den President van De Javasche Bank²⁾ over het boekjaar 1919/20 en nog eens in dat van 1925/26 waarschuwendende woorden gericht tot het Nederlandsche kapitaal om meer interesse te toonen voor beleggingen in de cultures in dit Gewest en tot de Nederlandsch-Indische regeering om die investeeing zooveel mogelijk te bevorderen. Juist het feit, dat het aandeel van het Nederlandsche kapitaal in den loop der jaren vrijwel constant is gebleven en de 55 pCt. niet heeft kunnen overschrijden, is voor ons een bewijs, dat dit cijfer vrijwel het maximum van zijn kunnen weergeeft en dan is het niet dan toe te juichen, dat het buitenlandsche kapitaal te hulp is gekomen en tot de snelle ontwikkeling van dit deel van ons Insulinde heeft medegewerkt.

Aan de Regeering is dan ook de taak de „Opendeur-politiek”, welke tot op heden zulke goede resultaten heeft afgeworpen, te handhaven en alle kapitaal, hetzij Nederlandsch of vreemd, dat hier op reële grondslagen belegging zoekt, zooveel mogelijk te steunen. De overheid moet naast de Europeesche en Inheemsche bevolking medewerken, om te komen tot een zoo doelmatig mogelijke openlegging van dit land en exploitatie van zijn economische krachten. Slechts langs dezen weg van samenwerking zal men het doel: de verheffing van het levenspeil der hier inheemsche bevolking kunnen bereiken, een verheffing, die van vitaal belang is voor de bevolking zelf, maar daarnaast ook een gunstigen invloed zal uit-

¹⁾ Cijfermateriaal ontleend aan de jaarverslagen van de Handelsvereniging te Medan.

²⁾ J. de Waard: „Malaise ter Oostkust van Sumatra”. Kol. Stud. 14de jaarg. No. 3.

²⁾ Jaarverslag 1919/20 en 1925/26 De Javasche Bank.

oefenen op het welvaartspeil van de rest van de wereld.

Uit het bovenstaande hebben wij gezien, hoe het Nederlandsche en het vreemde kapitaal vrijwel gelijke belangen hebben bij de cultures in dit gewest, thans zullen wij nagaan hoe beide groepen haar belangen over de verschillende cultures verdeeld hebben. Beschouwen wij staat B, dan valt ons direct op, dat er van het standpunt der risicoverdeeling gezien tusschen de onderscheidene landen aanzienlijke verschillen bestaan en dat Nederland verreweg de gunstigste en de U.S.A. de ongunstigste positie inneemt. Verdeelen wij de cultures in de drie groepen: rubber, tabak en nieuwere cultures, dan vinden wij voor Nederland de verhouding 41 : 28 : 31, een verhouding, welke door geen ander land wordt benaderd. Door zich de laatste 10 jaar speciaal op de nieuwere cultures toe te leggen, heeft het Nederlandsche kapitaal zijn positie t.o.v. vroeger zeer versterkt. Een andere factor, welke het Nederlandsche kapitaal in zijn geheel genomen hier een gunstiger positie doet innemen dan het vreemde, is zijn groot belang bij de tabakscultuur. Deze cultuur toch, die wat haar resultaten betreft, minder van het verloop der conjunctuur afhankelijk is dan de andere cultures, kan daardoor een nivelleerenden invloed uitoefenen op het gemiddeld rendement van het hier geïnvesteerde Nederlandsche kapitaal, een invloed, die van beteekenis is voor de geheele economische positie van dit gewest.

Zeer eenzijdig op rubber georiënteerd zijn de beleggingen van U.S.A., Engeland, Zwitserland en Japan. Dat de U.S.A. hier slechts rubberbelangen hebben, is te verklaren uit het feit, dat de Amerikaansche beleggingen hier niet zoozeer geschieden, om een débouché te vinden voor haar overtollig kapitaal, dan wel om zich voldoende grondstof voor haar rubberverwerkende industrie te verzekeren en daardoor weer een stap nader te komen tot het groote doel: de economische onafhankelijkheid!

Dat het Engelsche kapitaal het vrijwel alleen in de rubber en de thee gezocht heeft, is te verklaren uit het feit, dat dit ook juist de twee cultures zijn, die in haar eigen koloniën een hoogen graad van ontwikkeling hebben bereikt. Minder gunstige omstandigheden in het Moederland, daardoor minder voor belegging in het buitenland ter beschikking komende kapitalen en de eenigszins conservatieve geest, die zich in het geheele Engelsche zakenleven openbaart, zijn ons inziens de oorzaken, dat het Engelsche, initiatief hier de laatste jaren gering is en daardoor zijn positie relatief achteruitgaat.

De eenzijdigheid van de Japansche, Zwitsersche en Noorsche beleggingen vindt haar verklaring hierin, dat deze kapitalen pas haar weg hierheen vonden, toen oinstreeks 1925 de rubbercultuur plotseling groote winstmogelijkheden scheen te openen. Het Fransch- Belgische kapitaal, heeft in hoofdzaak de rubber- en de oliepalmeconomie als terrein van zijn werkzaamheden gekozen, terwijl het Duitsche kapitaal, hoewel

hier slechts in geringe mate vertegenwoordigd, zich na Nederland toch op de beste risicoverdeeling kan beroemen.

Uit staat A kunnen wij zien, dat meer dan 50 pCt. van de hier door Nederland en buitenland geïnvesteerde kapitalen in de rubbercultuur zijn gestoken. Deze eenzijdigheid is van groote beteekenis voor de economische ontwikkeling van dit gewest, maar mag aan de andere zijde toch weer niet overschat worden en zeker mag niet worden aangenomen, dat dit gewest percentsgewijs evenzeer van de rubber afhankelijk is, als het hier in de rubber geïnvesteerde kapitaal een percentage van het totaal uitmaakt. Gaan wij toch den kostprijs in de verschillende cultures eens in onderdeelen na, dan zien wij, dat de factor arbeid een zeer belangrijke plaats inneemt. En juist deze kostenfactor is van zoo groote beteekenis, omdat in tegenstelling met de provenuen uit het hier geïnvesteerde kapitaal, welke grootendeels uit Indië wegvloeden, de inkomsten uit arbeid, zoowel koelieloonen als salarissen voor het Europeesche personeel, hier verteerd worden en bestaansrecht geven aan groot- en kleinhandel. Het aantal tewerkgestelde krachten is dus van overwegend belang en nu blijkt, dat de arbeidsintensiteit d.i. het aantal arbeiders per H.A. beplant oppervlak voor de verschillende cultures sterk uiteenloopt en juist voor de rubber verreweg het laagst is! Terwijl de tabak 4 arbeiders per beplante H.A. noodig heeft, zijn deze cijfers voor de thee $1\frac{1}{2}$, voor de palmolie 0,8 en voor de rubber 0,4. De rubber heeft dus in verhouding tot de andere cultures betrekkelijk weinig arbeidskrachten noodig en een vermindering van areaal in de rubbercultuur zal dus minder verstrekkende gevolgen hebben dan in de andere cultures. Van de einde 1929 hier werkzame 266.000 contractarbeiders, werkten er in de tabak 75.000, in de rubber 90.000, in de thee 31.000, in de palmolie 37.000, in de vezel, enz. 33.000.

Terwijl dus 55 pCt. van het hier werkzame kapitaal in de rubber geïnvesteerd, zien wij, dat deze cultuur slechts $\frac{1}{2}$ van het totaal aantal contractanten noodig heeft; dat er bijna evenveel in de tabakscultuur werken en dat de nieuwe cultures samen al meer arbeiders in dienst hebben dan de rubbercultuur. Hoewel nog steeds van groote beteekenis, neemt de rubber lang niet die positie meer in van ongeveer 10 jaar geleden, een verandering, die voor de verdere ontwikkeling van dit gewest nog verstrekkende gevolgen kan hebben.

In een periode van 60 jaar is de Oostkust van een onbekend achterland uitgegroeid tot een van de belangrijkste grootlandbouwgebieden van ons Indië. Door nauwe samenwerking van het Nederlandsche en het buitenlandsche kapitaal is dit resultaat bereikt en geen van beiden zal gemist kunnen worden, als de tijdsomstandigheden voortzetting van dit groote ontginningswerk mogelijk maken.

H. J. MANSCHOT.

Medan.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER DECEMBER 1931.

In de maand December bedroeg de opbrengst der landsmiddelen in totaal f 49.2 miljoen tegenover f 63.1 miljoen in dezelfde maand van het vorige jaar. Hierdoor is een totaal middelenopbrengst over 1931 ontstaan van f 517.7 miljoen, terwijl over 1930 f 631.5 miljoen werd ontvangen, dus een achteruitgang van f 113.8 miljoen.

De opbrengst der verschillende hoofdgroepen van middelen in vergelijking tot de ramingen bedroeg in miljoenen gulden, respectievelijk:

Het achterblijven van de middelen in verslagmaand, t.o.v. dezelfde maand van het vorige jaar werd veroorzaakt door de groep belastingen met — f 11.7 miljoen, de monopolies met — f 1.0 miljoen, de produc-

Om- schrijving	1/12 Jaarra- ming '31	December 1931	December 1930	1929	Jaar- raming 1931	Gedurende het jaar 1931	1930	1929
Belastingen	29.6	26.6	38.3	41.9	354.7	253.3	311.8	344.2
Monopolies	6.3	4.5	5.5	6.8	75.9	62.6	74.8	82.3
Producten	7.6	2.5	5.8	9.1	91.3	46.2	66.9	93.2
Bedrijven	12.1	7.8	9.8	10.3	145.1	105.7	124.2	136.8
Div. middelen	5.0	7.7	3.7	4.1	60.0	49.8	53.9	52.2
Totaal	60.6	49.1	63.1	72.2	727.0	517.6	631.6	708.7

ten met — f 3.3 miljoen en de bedrijven met — f 2.— miljoen.

De groep diverse middelen bracht f 4.— miljoen meer op.

Het maandtotaal der middelen bleef in verslagmaand wederom met een groot bedrag t.w. f 11.5 miljoen bij de fractioneele jaarraming ten achter, waar-

door de achterstand op ult. 1931 t.o.v. de jaarraming is opgelopen tot f 209.4 miljoen.

De verschillen in de opbrengst tusschen de maanden December 1931 en December 1930 en tusschen het totaal na 1931 en 1930 worden bij de verschillende middelengroepen in hoofdzaak door de N.V.-afwijkingen veroorzaakt.

Belastingen.

De navolgende indirecte heffingen vertoonen in het afgelopen jaar in totaal een achteruitgang t.o.v. 1930 van f 35.— miljoen.

	Opbrengst in miljoenen guldens					Gedurende het jaar 1931 minder dan 1930
	December 1931	1930	December 1931	Gedurende het jaar 1930	1929	
Invoerrechten	6.5	7.3	57.8	77.7	95.4	19.9
Uitvoerrechten	0.3	0.6	4.1	8.8	13.1	4.7
Statistiekrecht	0.3	0.4	3.3	5.1	6.3	1.8
Accijnzen	3.3	3.5	37.7	43.2	42.9	5.5
Zegelrecht	0.7	0.7	9.2	11.6	14.2	2.4
Overschr. recht	0.2	0.3	2.3	2.7	2.9	0.4
Slachtbelastingen	0.4	0.5	6.3	6.6	7.1	0.3
Totaal	11.7	13.3	120.7	155.7	181.9	35.0

Bij vergelijking van de opbrengst 1931 met die van 1930 dient er rekening mede te worden gehouden, dat ingaande 1 Januari 1931 de invoerrechten werden verhoogd met 10 procenten, terwijl ook het handelszegel en het ontschepingsgeld werden verhoogd.

De daling van de opbrengsten van in- en uitvoerrechten is niet alleen het gevolg van de prijsvermindering voor de in- en uitvoerproducten, doch wordt tevens veroorzaakt door een kwantiteitsvermindering, gelijk kan blijken uit de hier volgende cijfers betreffende den in- en uitvoer van Indië.

Tijdvak	Invoer		Uitvoer	
	Gewicht in 1000 tonnen	Waarde in miljoenen guldens	Gewicht in 1000 tonnen	Waarde in miljoenen guldens
Gedurende het jaar 1929	3.356	1.059	10.110	1.443
idem 1930	2.820	834	9.955	1.203
idem 1931	2.198	549	8.101	810

Een nadere uitsplitsing van de opbrengst der accijnzen leidt tot onderstaande groepeerings:

Accijns	Opbrengst in miljoenen guldens					Jaarraming 1931
	December 1931	1930	December 1931	Gedurende het jaar 1930	1929	
Petroleum	1.—	1.—	11.3	12.2	12.9	} 35.—
Benzine	1.5	1.7	17.9	20.2	18.1	
Lucifers	0.8	0.7	7.67	9.8	10.7	
Gedistilleerd	0.05	0.05	0.76	0.9	1.1	
Tabak	0.009	0.008	0.1	0.1	0.1	
Totaal	3.3	3.5	37.7	43.2	42.9	47.3

De kohierbelastingen bleven op ult. 1931, zooals uit de hiëronder opgenomen vergelijkende specificatie blijkt, met uitzondering van de *personeele belasting* en de *verponding*, bij de opbrengst over het jaar 1930 ten achter.

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens					
	December 1931	1930	1929	December 1931	Gedurende het jaar 1930	1929
Personeele belasting	0.8	0.8	0.8	5.6	5.4	5.3
Inkomstenbelasting	6.4	7.0	7.9	48.5	53.1	54.7
Vennootschapsbelasting	2.3	12.8	14.6	24.7	45.7	51.7
Verpondingbelasting	1.5	1.6	1.6	14.4	9.6	6.9
Landelijke inkomsten	3.5	2.6	1.8	34.5	37.1	36.7
Totaal	14.5	24.8	26.7	127.7	150.9	155.3

De ontvangsten der vennootschapsbelasting, waarvan als regel een belangrijk gedeelte in de maand December binnenkomt, bedroegen over verslagmaand slechts f 2.3 miljoen en bleven f 10.5 miljoen achter bij de ontvangsten in dezelfde maand van het vorig jaar.

De hooë opbrengst der verponding is veroorzaakt door de belangrijke betalingen op aanslagen van vorige jaren.

De *landelijke inkomsten*, nader uitgesplitst, geven het volgende beeld:

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens					
	December 1931	1930	1929	December 1931	Gedurende het jaar 1930	1929
Landrente Java				31.3	33.2	32.9
en Madoera	2.8	1.9	1.3	3.1	3.9	3.8
Alle overige	0.7	0.6	0.5	3.4	3.7	3.6
Totaal	3.5	2.5	1.8	34.4	37.1	36.7

De overige belastingen brachten in verslagmaand f 322.000 op tegen f 344.000 in dezelfde maand van 1930.

Monopolies.

De monopolies brachten in verslagmaand f 1 miljoen minder op dan in December 1930, terwijl de totaal-opbrengst over het jaar 1931 f 12.2 miljoen achterbleef bij die over het jaar 1930.

Deze f 12.2 miljoen werden voor f 9.3 miljoen gevormd door achteruitgang van de opbrengst van den *opiumverkoop*, welke opbrengst over het jaar 1931 f 25.3 miljoen bedroeg tegenover f 34.6 miljoen over 1930.

De opbrengst der *pandhuizen* bedroeg in verslagmaand f 0.5 miljoen meer dan in December 1930, doch bleef over het jaar 1931 ruim f 3 miljoen bij die over het jaar 1930 ten achter.

Het *zout*, dat in verslagmaand f 0.3 miljoen meer opbracht dan in December 1930, gaf over het jaar 1931 f 0.029 meer aan ontvangsten dan over het jaar 1930.

Producten.

De opbrengst van de *producten* bedroeg in December 1931 f 2.5 miljoen tegen f 5.8 miljoen over dezelfde maand in 1930 of f 3.3 miljoen minder, in hoofdzaak veroorzaakt door de mindere opbrengsten van *tin*, *boschproducten* en *steenkolen* ad resp. f 2.4 miljoen, f 0.5 miljoen en f 0.4 miljoen.

De *kina- en thee-onderneming* bracht in verslagmaand f 0.195 meer op dan in December 1930; op ult. 1931 bedroegen de ontvangsten hieruit voortvloeiende f 0.2 meer dan over 1930.

Het *caoutchoucbedrijf* bracht in verslagmaand f 85.000 minder op dan in December 1930, waardoor de achteruitgang in 1931 t.o.v. 1930 steeg tot f 1.4 miljoen.

De totaal-achteruitgang van de opbrengst der *productengroep* over 1931 vergeleken bij 1930 is f 20.5 miljoen, hetwelk als volgt kan worden gespecificeerd:

Producten	Opbrengst gedurende het jaar				Over 1931 meer of minder dan 1930
	1931	1930	1929		
Kina en thee	1.—	0.8	0.9	+ 0.2	
Landscapcaoutchoucbedrijf	2.3	3.6	6.3	— 1.3	
Boschwezen	12.9	16.3	22.7	— 3.4	
Goud en zilver	0.6	1.2	1.5	— 0.6	
Banka-tin	19.5	30.4	47.4	— 10.9	
Steenkolen	9.9	14.4	14.3	— 4.5	
Totaal	46.2	66.7	93.1	— 20.5	

Bedrijven.

De opbrengst van deze groep bedroeg over December 1931 f 1.8 miljoen minder dan in dezelfde maand van 1930. De totale achteruitgang van deze groep over het jaar 1931 t.o.v. 1930 bedraagt f 18.5 miljoen. Deze f 18.5 miljoen komt voor f 1.6 miljoen voor rekening van het *havenwezen*; f 2.4 miljoen vindt zijn oorzaak in mindere opbrengst van den *P.T.T.*; f 13.8 miljoen in mindere baten van den *S.S.*; f 1 miljoen in mindere baten van den *Baggerdienst* en f 0.5 miljoen is een gevolg van terugloop der ontvangsten van de *Landsdrukkerij*. Alleen de dienst voor *Waterkracht* en *Electriciteit* gaf met een opbrengst van f 2.8 miljoen over het jaar 1931 tegenover f 2.2 miljoen over 1930 een verbetering te zien.

Een relatieve vermindering in de maand December

had, zooals uit onderstaand overzicht moge blijken, plaats over de geheele lijn, uitgezonderd bij den Dienst voor *Waterkracht en Electriciteit*.

Bedrijven	Opbrengst in miljoenen guldens					
	December			Gedurende het jaar		
	1931	1930	1929	1931	1930	1929
Havenwezen	0.9	1.0	1.1	12.8	14.4	14.7
Baggerdienst	0.2	0.3	0.5	3.3	4.3	4.7
Waterkracht en						
Electriciteit	0.4	0.3	0.13	2.8	2.2	1.6
Landsdrukkerij	0.16	0.22	0.08	1.—	1.4	1.2
Post-, Telegraaf- en						
Telefoondienst	2.3	2.4	2.8	29.—	31.3	31.8
Staatsspoor- en						
Tramwegen	3.9	5.5	5.8	56.9	70.7	82.8
Totaal	7.9	9.7	10.4	105.8	124.3	136.8

De totaal-opbrengsten van de *S.S.* bleven over het jaar 1931 *f* 13.8 miljoen bij die van het vorige jaar ten achter. Verdeeld naar de verschillende lijnen was dit verschil:

Java	<i>f</i> 10.9 miljoen
Sum. Westkust	„ 1.— „
Zuid-Sumatra	„ 1.4 „
Atjehtram	„ 0.4 „

Diverse middelen.

Deze groep bracht in verslagmaand *f* 7.7 miljoen op tegenover *f* 3.7 miljoen in December 1930. De opbrengst over het geheele jaar 1931 was echter ruim *f* 4 miljoen minder dan die over 1930 en bleef *f* 10.2 miljoen bij de jaarraming achter. Dit vindt zijn oorzaak in het achterblijven van bijna alle middelen, welke tot deze groep behooren.

Slechts de opbrengst van *mijnconcessies, leges en salarissen, ontvangsten door de griffiers van de verschillende rechtscolleges, weeskamers, schoolgelden, waterleidingen en ijk van maten en gewichten* gaven

een gunstig verschil te zien respectievelijk van *f* 3.— miljoen, *f* 0.04 miljoen, *f* 0.16 miljoen, *f* 0.15 miljoen, *f* 0.03 miljoen en *f* 0.04 miljoen.

De opbrengst van den *afkoop van heerendiensten* in de Buitengewesten was in December 1931 *f* 0.29 miljoen tegen *f* 0.49 miljoen in December 1930; de totaal-ontvangsten bedroegen in 1931 *f* 5.32 miljoen en in 1930 *f* 6.71 miljoen.

De ontvangsten van het *gevangeniswezen* bedroegen in December 1931 *f* 0.37 miljoen tegen *f* 0.06 miljoen in December 1930; de totaal-ontvangsten hiervan bedroegen in 1931 *f* 4.8 miljoen tegen *f* 5.1 miljoen in 1930.

De opbrengsten van de andere tot deze groep behoorende middelen geven geen aanleiding tot bijzondere vermelding met uitzondering van de bakken- en loodsgelden, welke in verslagmaand *f* 0.1 miljoen achterbleven bij December 1930 en over het jaar 1931 totaal *f* 0.9 miljoen minder opbrachten dan over het jaar 1930.

Het algemeen verloop der landsmiddelen in het loopende jaar in vergelijking met de twee voorafgaande jaren moge blijken uit het volgende overzicht:

Maand	Opbrengst in miljoenen guldens					
	Per maand		t/m. de maand			
	1929	1930	1931	1929	1930	1931
Januari	51.9	53.5	45.2	51.9	53.5	45.2
Februari	48.9	42.2	36.0	100.8	95.7	81.2
Maart	50.4	43.7	37.1	151.2	139.4	118.3
April	51.3	45.1	38.3	202.4	184.5	156.6
Mei	53.8	52.3	39.1	256.2	236.8	195.7
Juni	61.2	50.4	45.3	317.4	287.2	241.0
Juli	67.0	65.3	49.5	384.4	352.5	290.5
Augustus	62.2	52.5	46.3	446.5	405.0	336.8
September	62.4	59.3	46.2	508.9	464.3	383.1
October	71.6	57.2	41.4	580.4	521.5	424.5
November	56.1	46.9	45.6	636.6	568.4	470.2
December	72.2	63.1	49.2	708.7	631.5	517.7

BOEKAANKONDIGING.

Het trustprobleem.

Concentration of control in American industry, by Harry W. Laidler. (New-York 1931, Thomas Crowell Company).

Moderne structuurveranderingen der industrie in de Vereenigde Staten van Amerika, door Mr. P. Lieftinck (Groningen 1931, J. B. Wolters).

Twee zorgvuldig en uitvoerig gedocumenteerde boeken over het trustprobleem liggen voor ons. Natuurlijk kozen de schrijvers de Vereenigde Staten tot waarnemingsterrein.

Harry Laidler, president van het „National Bureau of Economic Research” en uitvoerend bestuurder van de „League for Industrial Democracy” heeft zich doen bijstaan door een reeks medewerkers; en had uiteraard het voorrecht van de terreinkennis. Mr. P. Lieftinck genoot de steun van de Rockefeller Foundation voor een studiereis, die hij blijkens zijn boek zeer nuttig, ook voor anderen dan hij zelf, gebruikt heeft.

Het ligt buiten het bestek dezer bespreking van beide boeken een vergelijkend overzicht te geven. In hoever de beelden, die de Amerikaan en onze landgenoot ontwierpen van de concentratie in het bedrijfsleven overeenstemmen of onderlinge afwijkingen vertoonen blijve overgelaten ter beoordeeling aan hen, die de gedetailleerde schilderingen en statistische gegevens nauwkeurig willen bestudeeren. In elk geval danken wij aan de vlijt en toewijding der beide schrijvers een uiterst waardevolle documentatie van het boven elken twijfel staande feit, dat in een zoo groot, nieuw en sterk levend land, het bedrijfsleven zich concentreerde in een steeds toenemende mate.

Van nog groot en algemeener belang dan de beschrijving van deze economische gebeurtenis, is het naspeuren van hare werkelijke beteekenis. Daaruit

moet dan afgeleid worden, welke houding tegenover het verschijnsel dient te worden aangenomen. Is het een ontwikkeling, die volk en menschheid verder brengt? of is het een woekerende groei, die tegenwerking, inperking of scherpe controle behoeft?

Dat zijn de cardinale vragen, waaromheen nog talrijke andere quaesties op te werpen zijn, en die tezamen het groote trustprobleem vormen.

Op tweeërlei wijze is naar een oplossing te streven, nl. hetzij door theoretisch de beteekenis der concentratie voor het geheele volksleven en het wereldverkeer te bespreken om dusdoende te trachten conclusies op te stellen. Dan wel door een zuiver inductief onderzoek na te gaan, welke de feitelijke gevolgen zijn voor alle onderdeelen van het economisch leven. Men kan zich denken, dat de structuurveranderingen der productieve bedrijvigheid vergeleken worden met de gelijktijdige wijzigingen in de sociale structuur of wel met de consumptieve levensstandaard en de verdeling of schakeering over verschillende volksgroepen. Het behoeft wel geen betoog, dat de economische „research” er nog verre van is om de laatst omschreven taak volledig te kunnen aanvaarden. Hoever het mogelijk is, werd door Mr. Lieftinck beproefd. Hoofdzakelijk blijft het om deductief het trustprobleem te verkennen. Beide schrijvers hebben zich daaraan gehouden, en terecht. Echter op verschillende wijze, waarbij ongetwijfeld onze landgenoot het van den Amerikaan verre in objectiviteit wint.

Wanneer men tracht een zoo ruim mogelijk overzicht te nemen van de algemeene opinie over de bedrijfsconcentratie, dan stuit men allereerst op een scherp veroordeelende weerzin. Twee kenmerken zijn het vooral, die dit bewerkten, nl. eene uitschakeling der concurrentie, waardoor naar een monopolie gestreefd wordt met de macht om alle verbruikers te brandschatten.

Daarnaast het opkomen eener nieuwe soort van

„koningen”, die een zeer reële economische macht verwerven, en bij de uitoefening daarvan zonder verantwoording egoïstische doeleinden nastreven. De weerzin daarentegen veroorzaakte in de Vereenigde Staten de anti-trustwetgeving (Sherman en Clayton Act). Voor zeer vele waarnemers van het trustverschijnsel werd dientengevolge het centrale punt: de strijd tusschen staat en trust. De beschouwingen van Harry Laidler sluiten zich hierbij geheel aan, en zijn beschrijving van het legislatieve gevecht is een interessant onderdeel van zijn boek.

Merkwaardiger wijze moet hij echter rapporteeren, dat de wetgeving, hoe die ook aangevuld en vernieuwd werd, niet in staat was om de concentratie, zij het ook eeniger mate op te houden. Het trustverbod was een stomp wapen, dat lastig en hinderlijk kon zijn, maar zonder het gewenschte gevolg bleef.

Voor Harry Laidler was echter de strijd niet alleen het middenpunt, veel meer het enkele vaststaande doel der studie. Kan een trustverbod niet helpen, zoo blijven er twee andere middelen voor den staat, of wel zich de controle over de trusts te verschaffen, dan wel, naar zijn inzicht nog beter, door socialisatie de trusts in den staat te doen opgaan.

Voor wie om principiële redenen in dezen gedachtingengang leeft en wil blijven leven is Laidler's boek een uitgezochte spijs.

Men kan echter het trustprobleem ook anders en breeder zien. Niet door zich tegenover het inzicht van Laidler en gelijkgezinden te plaatsen, doch door dit op te nemen in een algemeener beschouwing.

Er is meer na te gaan dan de fasen van den strijd tusschen wetgever en trustmagnaten. Men kan zich — en dit deed Mr. Lief tinck deugdelijk en uitvoerig — afvragen wat de beteekenis der bedrijfsconcentratie is voor de volkswelvaart, zonder een vooringenomen oordeel te vellen op grond van het opkomen eener niet-demokratische macht in den democratischen staat en daarmede elke concentratie als een positief euvel te veroordeelen. Wel heeft Mr. Lief tinck het gestelde probleem scherp afgebakend en de taak, die hij op zich nam, nauwkeurig beperkt. Hij onderscheidt drie trappen der concentratie, nl. de ontwikkeling tot groot bedrijf, de vorming eener samengestelde onderneming, en tenslotte de velerlei ondernemingscombinaties met verschillende bindende elementen. Slechts de twee eerste trappen achtte hij voor onderzoek vatbaar en daartoe beperkte hij zich. Aldus doende zou men kunnen verwachten, dat de schrijver zich ook de gelegenheid afsneed om tot een oordeel te komen over de beteekenis der bedrijfsconcentratie als een geheel. Die gelegenheid wilde hij zich echter niet laten ontnemen. Eenige inconsequentie die daarin mocht liggen zij hem niet zwaar aangerekend, want juist daardoor is zijn boek waardevoller geworden als dat van Laidler. Een rechtvaardiging — zij het ook een gedeeltelijke — ligt hierin, dat Mr. Lief tinck in het onderzoek van de twee eerste trappen der concentratie, omdat het statistisch uit te voeren was, een sleutel ziet voor het doorzien van het geheele verschijnsel. Aan Mr. Lief tinck's opvatting danken wij het opnemen in zijn boek van de hoofdstukken IV en V van de tweede afdeeling, die een afzonderlijke bespreking ten volle waard zijn, al moeten wij daarvan uit vrees van uitvoerigheid afzien.

Hier zij alleen nog melding gemaakt van „eenige slotbeschouwingen”, die toch nog 40 pagina's van het lijvige boekdeel omvatten.

Monopolie, en daardoor een „brandschatting” van het publiek. Aldus schenen vroeger en ook nog thans de grootste gevaren van de trust-beweging gekenmerkt te kunnen worden.

In de practijk zijn geen van beide te constateeren. Mr. Lief tinck toont dit uitvoerig aan. De concurrentie neemt slechts andere vormen aan. En ook het publiek profiteerde van goedkoopere en betere verzorging zijner behoeften, ten minste in algemeenen

zin. Ook een ander bezwaar tegen de concentratie, nl. het grooter aandeel dat het kapitaal en een kleiner dat de arbeid van het product zou verwerven gaat niet op. Het tegendeel was het geval. Financiël heeft de concentratie aan loonen en salarissen zoowel in het peil als in het evenredig aandeel vooruitgang gebracht. De efficiency van de productie is vergroot. Daartegenover staat echter een sterke toeneming van het vastgelegd kapitaal. En in verband hiermede komt Mr. Lief tinck tot eene beschouwing over de te hoog opgevoerde productiecapaciteit en de overproductie, om te eindigen met een veroordeeling der concentratie, omdat een ongestoorde ontwikkeling van de industrie, waarvoor als hoofdvereischte geldt: aanpassingsvatbaarheid, daarmede vermindert, zoo niet verloren gaat. Over dit laatste oordeel, dat ons brengt midden in crisisbeschouwingen, zou nog veel te vragen zijn. Zwak gezegd schijnt ons dit oordeel zeer aanvechtbaar, en in elk geval veel zwakker geargumenteed dan het overgrootste deel van Mr. Lief tinck's boek.

In 't begin heeft de schrijver, in overeenstemming met Prof. F. de Vries, erop gewezen, dat de zin der bedrijfsconcentratie vooral te zoeken is in het pogen om de productie te beheerschen en doelmatig te regelen. Dit streven vindt voornamelijk belichaming in die onoverzichtelijke derde trap der concentratie, die de schrijver van het exacte onderzoek uitsloot en naar het gebied van bespiegeling moest verwijzen.

Toch is dit bij uitstek het terrein van de economische practijk, waarop gezien de ingewikkeldheid der aangegane bindingen velerlei fouten en „felleitungen” mogelijk zijn. Waarop bovendien de conjunctuurbeheersching tot hardnekkig tegenhouden van een noodzakelijke prijzenval kan leiden, zoodat in plaats van een prijsdaling een plotseling prijsineenstorting treedt. Waarop tenslotte juist door het mislukken van bijzondere ondoelmatig gebleken bindingsvormen der concentratie, andere en betere uit bitteren nood gezocht werden. Het is thans nog niet den tijd dit slagveld te overzien en meer dan ooit geldt de meening van Mr. Lief tinck, dat objectief onderzoek onuitvoerbaar is.

Er zal wellicht een tijd aanbreken, dat het anders wordt en het thans verwarde gebied overzichtelijker kansen biedt voor een oordeel.

Mr. Lief tinck heeft het trustprobleem zoo degelijk aangepakt, dat wel aan te nemen is: het zal hem ook gepakt houden en niet zoo gauw loslaten. De ervaring ook bij andere en oudere schrijvers pleit hiervoor.

Wellicht zal dan zijn slotoordeel van thans een begin worden voor een vervolg op zijn belangrijk werk.

Is. P. de Voors.

ONTVANGEN BOEKEN.

L'Europe centrale, door E. Hantos, ancien secrétaire de l'Etat, Professeur à l'Université de Budapest. (Parijs 1932; Librairie Félix Alcan).

Prof. E. Hantos, die als schrijver over Midden-Europese vraagstukken zeer bekend is, ontvouwt in dit boek een idee voor een nieuwe economische organisatie in Centraal Europa, die hij beschouwt van den kant van de economische politiek, de industrie, den landbouw en het transportwezen.

Banken und Konjunktur door Dr. F. Heizmann-Hauser. (St. Gallen 1931).

Na eenige beschouwingen over de conjunctuur, het doel en middel van conjunctuurpolitiek en de houding van de banken t.o.z. van conjunctuurpolitiek, behandelt de schrijver meer in het bijzonder de werkzaamheid van de Zwitsersche banken op dit gebied.

The Financing of industrial Enterprise door H. Clay. (Manchester 1932; Manchester Statistical Society, Prijs Sh. 2.).

Rede, die Prof. H. Clay, economisch adviseur van de Securities Management Trust, op 9 Maart 1932 heeft gehouden over het vraagstuk van banken en industrie in Engeland.

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN.

(In Gulden).

	December 1931	Jan./Dec. 1931	Overeenk. periode 1930
Belastingen.			
Pachten	9.525	90.771	175.536
Invoerr. incl. Landsgoed.	6.535.125	57.802.863	77.694.176
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	270.589	4.139.600	8.815.908
Accijnzen	3.340.260	37.721.343	43.167.726
Anderé ontv. l. U. en A...	17.907	228.695	279.732
Statistiekrecht	259.363	3.341.337	5.120.429
Personeele belasting	823.017	5.569.475	5.415.938
Inkomstenbelasting	6.441.989	48.459.904	53.125.992
Vennootschapsbelasting	2.327.937	24.650.623	45.657.043
Verponding	1.460.192	14.422.785	9.634.526
Recht van openb. verkoop.	56.707	2.931.391	3.139.920
Zegelrecht	715.260	9.210.795	11.588.850
Oversch. van vaste goed.	205.847	2.291.002	2.656.862
Recht v. succ. en overgang	16.793	404.690	383.656
Vergrunning speelafels	5.250	85.223	86.565
Slachtbelastingen	446.672	6.264.848	6.631.171
Bijzondere bel. buitengew.	9.182	117.685	169.441
Hoofdgeld	5.441	69.549	74.787
Landelijke inkomsten.....	3.491.726	34.458.228	37.106.861
Belasting op loterijen....	201.481	1.084.908	835.285
Totaal	26.640.263	253.345.714	311.760.404
Monopolies.			
Opium excl. opiumfabriek	1.776.227	25.345.935	34.612.002
Pandhuizen	1.609.282	22.348.146	25.363.925
Zout	1.114.427	14.856.497	14.827.656
Totaal	4.499.936	62.550.578	74.803.583
Producten.			
Kina en Thee	299.330	1.001.336	799.898
Landscaoutchoubedrijf	170.568	2.283.002	3.634.979
Boschwezen	880.081	12.912.116	16.314.928
Goud en zilver	6.970	569.682	1.243.897
Banka-tin	570.397	19.515.186	30.443.312
Steenkolen	563.833	9.952.953	14.432.276
Totaal	2.491.179	46.234.275	66.869.290
Bedrijven.			
Havenwezen	923.906	12.773.680	14.357.631
Baggerdienst	151.318	3.250.645	4.288.448
Waterkracht en Electricit.	354.374	2.754.175	2.162.683
Landsdrukkerij	158.036	965.095	1.409.493
Post-, Telegr. en Tel. dienst	2.348.397	28.977.591	31.316.925
Spoor- en Tramwegen....	3.886.106	56.949.044	70.686.129
Totaal	7.822.137	105.670.230	124.221.309
Diverse middelen.			
Aand. ijd. winst N.V., „Gem. Mijnb. Mij. Billiton”... ..	—	2.000.000	3.500.000
Aandeel ijd. winst van de Javase Bank	—	1.441.104	3.599.839
Afstand van grond	942.224	3.709.789	3.920.600
Mijnconcessies	4.416.094	9.056.710	6.098.259
Boeten en verbeurdverkl.	92.188	1.421.188	1.636.951
Leges en salarissen, ontv. van d. de griffiers	—	—	—
v/d. versch. rechtscoll...	75.854	496.900	457.747
Heffing terzake van gesl. werkovereenkomsten	12.499	202.654	483.933
Opbrengst d. Weeskamers	84.223	819.944	655.211
Kadaster	5.144	367.506	449.976
Ontvangsten van het Gevangeniswezen	369.280	4.803.550	5.127.510
Afkoop heerdienst. B.G.	286.596	5.322.618	6.709.975
Schoolgelden	455.058	5.737.855	5.585.693
Ontv. groote, ziekeninrichtingen en krankzinnigengestichten	106.237	1.100.217	1.088.279
Ijk van maten en gew...	31.091	601.819	559.567
Verk. en verh. van huizen	183.435	2.233.921	2.290.414
Ontv. waterleidingen....	77.094	560.603	526.053
Bakengelden	211.768	2.531.075	3.042.281
Loodsgelden	235.175	2.914.814	3.331.733
Allerlei	143.182	4.507.723	4.794.298
Totaal	7.727.142	49.799.990	53.858.319
Totaal generaal....	49.180.657	517.680.787	631.512.905

Toelichting: Zegelrecht. Verbeterde cijfers November 1931 moet zijn over November 410.252 en t/m November 8.495.535.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

BANKDISCONTOS.

Ned. (Diac. Wissels. 3 29Sept.'31	Lissabon ... 6½ 4 Apr.'32
Bk. (Bel. Binn. Eff. 4 29Sept.'31	Londen ... 3½ 17 Mrt.'32
(Vrsch. in R.C. 4 29Sept.'31	Madrid ... 6½ 8 Jul.'31
Athene ... 11 20 Febr.'32	N.-York F.R.B. 3 25 Febr.'32
Batavia ... 4½ 10 Mrt.'30	Oslo ... 5 3 Mrt.'32
Belgrado ... 7½ 20 Juli.'31	Parijs ... 2½ 9 Oct.'31
Berlijn ... 5½ 8 Apr.'32	Praag ... 5 12 Apr.'32
Boekarest ... 7 3 Mrt.'32	Pretoria ... 6 13 Nov.'31
Brussel ... 3½ 13 Jan.'32	Rome ... 6 20 Mrt.'32
Budapest ... 7 19 Jan.'32	Stockholm .. 5 3 Mrt.'32
Calcutta ... 6 25 Febr.'32	Tokio ... 5.84 12 Mrt.'32
Dantzig ... 5 24 Nov.'31	Weenen ... 7 17 Mrt.'32
Helsingfors ... 7 12 Febr.'32	Warschau ... 7½ 3 Oct.'30
Kopenhagen ... 5 11 Mrt.'32	Zwits. Nat. Bk. 2 22 Jan.'31

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1932				1931	1930	1914
	9 Apr.	4/9 Apr.	29 Mrt./2 Apr.	21/26 Mrt.	6/11 Apr.	7/12 Apr.	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	3/4-1	3/4-1 1/8	1 1/8-5/16	1 3/16-3/8 2	1 1/4-1/2	2 3/4-3	3 1/8-3/16
Londen Daggeld... Partic. disc.	1 1/4-2 1/4	1 1/4-2 1/2	1 1/2-4	1 1/2-2 1/2	1 1/4-3 1/2	1 1/2-2 1/2	1 3/4-2
Berlijn Daggeld... Maandgeld	6 1/2-7 1/4	6-7 1/2	6 1/2-7 3/4	6 1/2-7 1/2	4 1/2-7 1/2	2 1/2-5	—
Part. disc.	5 1/4	5 1/4-1/2	5 1/16-6	5 7/8-6 2	4 5/8-3/4	4 3/8-1/2	2 1/8-1/2
Waren-wissel.	6-1/4	6-1/4	6-1/4	6 1/4 2	5 1/4	4 3/4-5	—
New York Daggeld	2 1/2-3 1/4	2 1/2-3 1/4	2 1/2-3 1/4	2 1/2-3 2	1 1/4-2 3/4	3 1/2-4 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	2 1/4	2 1/4	2 1/4-1/2	2 1/2-5/8 2	1 3/4	3-1/4	—

1) Koers van 8 Apr. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.
2) 21-24 Mrt.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
5 April 1932	2.47 1/4	9.31	58.65	9.74 1/2	34.57 1/2	99 3/8
6 " 1932	2.47 1/16	9.37	58.56	9.74 1/2	34.57 1/2	99 3/8
7 " 1932	2.46 15/16	9.37	58.52 1/2	9.74 1/2	34.60	99 3/8
8 " 1932	2.46 7/8	9.34 1/2	58.55	9.74 1/2	34.57 1/2	99 3/8
9 " 1932	2.46 1/8	9.36 1/2	58.55	9.75	34.57 1/2	99 3/8
11 " 1932	2.46 7/8	9.36	58.50	9.74 1/2	34.62 1/2	99 3/8
Laagsted. w. 1)	2.4670	9.30	58.42 1/2	9.74	34.52	99
Hoogsted. w. 1)	2.4740	9.42 1/2	58.75	9.75	34.65	99 3/8
4 April 1932	2.47 1/16	9.30	58.60	9.74 1/2	34.62 1/2	99
28 Mrt. 1932	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Madrid **)	Milaan **)
5 April 1932	48.—	35.25	7.35	1.49	12.77 1/2	18.65
6 " 1932	47.99	35.25	7.35	1.49	12.78	18.68
7 " 1932	48.05	35.25	7.34	1.49	12.74	18.74
8 " 1932	48.05	35.25	7.34	1.49	12.73	18.76
9 " 1932	48.05	35.25	7.33	1.48	—	—
11 " 1932	48.07 1/2	35.25	7.33 1/2	1.49	12.71	18.77 1/2
Laagsted. w. 1)	47.95	35.10	7.30	1.45	12.65	18.60
Hoogsted. w. 1)	48.10	35.25	7.40	1.52	12.82	18.90
4 April 1932	48.07 1/2	35.25	7.34	1.49 1/2	12.79	18.75
28 Mrt. 1932	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	48.12 1/2	35.007	7.371	1.488	13.09 1/2	48.52

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table with columns: Data, Londen (\$ per £), Parijs (\$ p. 100 fr.), Berlijn (\$ p. 100 Mk.), Amsterdam (\$ p. 100 gld.)

KOERSEN TE LONDEN.

Table with columns: Plaatsen en Landen, Noterings-eenheden, 26 Mrt. 1932, 2 Apr. 1932, 4/9 April '32 Laagste, 9 Apr. 1932 Hoogste

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

Table with columns: Londen 1), N.York 2), 5 April 1932, 6 April 1932, 7 April 1932, 8 April 1932, 9 April 1932, 11 April 1932, 13 April 1931, 27 Juli 1914

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Table with columns: Vorderingen, 31 Mrt. 1932, 7 April 1932, Verplichtingen

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table with columns: Vorderingen, 2 April 1932, 9 April 1932, Verplichtingen

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 11 April 1932.

Activa.

Table with columns: Binnenl. Wis., sels, Prom., enz. in disc., Papier o. h. Buitentl. in disconto, Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel., Beleggingen, Op Effecten, Op Goederen en Spec., Voorschotten a. h. Rijk, Muntmateriaal, Munt, Goud, Muntmat., Munt, Zilver, enz., Muntmat., Zilver, Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds, Gebouwen en Meub. der Bank, Diverse rekeningen

Passiva.

Table with columns: Kapitaal, Reservefonds, Bijzondere reserve, Pensioenfonds, Bankbiljetten in omloop, Bankassignatiën in omloop, Rek.-Cour. Het Rijk, saldo's: Anderen, Diverse rekeningen

Beschikbaar metaalsaldo

Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.

1) Waarvan in het buitenland f 102.493.046,69.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Table with columns: Data, Goud Munt, Muntmat., Circulatie, Andere opeischb. schulden, Beschikb. Metaal-saldo 1), Dekkingsperc.

Table with columns: Data, Totaal bedrag disconto's, Schatkist-promessen rechtstreeks, Beleggingen, Papier op het buitentl., Diverse rekeningen 2)

1) Sedert den bankstaat van 4 Jan. '29 weder op de basis van 2) metaaldekking. 2) Sluippost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Table with columns: Data, Metaal, Circulatie, Andere opeischb. schulden, Discont., Div. rekeningen 1)

1) Sluip. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
9 Apr. 1932	151.500		230.400	32.000	46.540
2 " 1932	151.600		225.600	32.100	48.520
26 Mrt. 1932	150.200		224.800	32.000	47.480
12 Mrt. 1932	107.624	47.249	231.053	33.770	48.944
5 " 1932	112.588	47.003	229.410	37.258	52.924
27 Feb. 1932	112.436	46.156	225.395	34.472	54.645
20 " 1932	112.521	45.139	227.324	31.544	54.113
11 Apr. 1931	118.730	47.360	247.247	30.989	52.397
12 Apr. 1930	138.888	31.519	276.077	43.282	42.662
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
9 Apr. 1932		111.400		***	58
2 " 1932		106.100		***	59
26 Mrt. 1932		104.800		***	58
12 Mrt. 1932	8.864	27.990	45.422	23.897	58
5 " 1932	8.989	27.456	45.871	21.908	60
27 Feb. 1932	8.945	26.998	46.915	21.884	61
20 " 1932	9.028	27.101	49.065	21.002	61
11 Apr. 1931	9.136	28.718	37.564	28.546	58
12 Apr. 1930	9.041	35.357	55.409	32.216	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
6 April 1932	121.437	359.792	36.016	12.164	40.910
30 Mrt. 1932	121.432	360.529	35.278	11.725	51.087
23 " 1932	121.410	358.836	36.971	11.273	48.644
16 " 1932	121.461	353.714	42.091	11.380	38.797
9 " 1932	121.455	354.475	41.327	11.545	44.930
2 " 1932	121.453	351.786	44.015	11.357	35.948
8 April 1931	147.023	358.885	47.237	10.890	28.609
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
6 Apr. '32	51.111	9.993	79.542	33.644	36.646	29 1/16
30 Mrt. '32	35.696	27.231	54.566	34.381	35.903	30 29/32
23 " '32	37.616	16.439	73.449	32.970	37.574	32 3/32
16 " '32	40.296	9.477	73.054	32.433	42.747	37 8/32
9 " '32	54.371	7.836	93.565	33.182	41.980	31 1/32
2 " '32	47.236	7.023	80.483	33.476	44.667	36 29/32
8 Apr. '31	33.400	9.863	59.507	34.000	48.138	46 1/2
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185		29.297

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
1 Apr. '32	76.786	1.049	4.348	11.931	8.184	2.858	3.200
25 Mrt. '32	76.832	1.032	3.849	13.604	8.784	2.716	3.200
18 " '32	76.509	1.033	3.923	13.134	8.805	2.771	3.200
11 " '32	76.157	1.010	4.150	13.438	8.934	2.779	3.200
3 Apr. '31	56.097	739	6.941	25.364	19.372	2.941	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

¹⁾ Sluippost activa.

DUITSCH E RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
7 Apr. 1932	878,7	92,9	141,7	3.172,7	100,4
31 Mrt. 1932	878,7	80,5	141,8	3.258,5	289,9
23 " 1932	877,1	76,6	142,2	3.198,6	134,9
14 " 1932	876,9	77,6	141,7	3.264,3	200,2
7 " 1932	880,0	64,6	156,4	3.268,3	218,4
7 Apr. 1931	2.343,6	207,6	165,6	1.975,4	155,2
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Apr. 1932	361,5	855,5	4.085,7	370,3	674,3
31 Mrt. 1932	361,8	902,6	4.231,1	577,7	658,3
23 " 1932	361,8	824,5	4.005,9	491,5	711,4
14 " 1932	161,8	855,0	4.113,2	344,5	776,5
7 " 1932	161,8	876,5	4.178,9	318,9	750,4
7 Apr. 1931	102,7	519,8	4.377,9	332,8	258,6
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 7 Apr., 31, 23, 14, 7 Mrt. '32 en 7 Apr. '31 resp. 21; 16; 23; 19; 17; 34 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a. d. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
7 Apr. 1932	2520	—	—	956	64	288	3.680	70	144
31 Mrt. 1932	2514	—	—	965	74	288	3.664	126	119
23 " 1932	2512	—	—	966	62	288	3.601	179	116
17 " 1932	2511	—	—	971	93	288	3.616	219	96
10 " 1932	2509	—	—	891	84	288	3.721	7	110
9 Apr. 1931	1440	912	—	730	37	292	3.256	25	143

¹⁾ 1931.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
23 Mrt. '32	3.007,5	2.241,0	210,9	665,6	81,7
16 " '32	2.996,7	2.237,5	209,3	660,8	105,7
9 " '32	2.959,4	2.146,2	207,9	748,0	137,6
2 " '32	2.939,0	2.110,9	206,4	828,4	115,6
24 Feb. '32	2.937,5	2.092,8	202,2	835,2	133,4
17 " '32	2.943,6	2.110,4	202,0	845,8	146,4
25 Mrt. '31	3.126,4	1.782,3	183,9	165,4	83,3

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
23 Mrt. '32	835,0	2.572,8	1.983,2	156,0	86,1	70,6
16 " '32	842,2	2.601,3	1.977,8	156,3	65,4	70,0
9 " '32	785,1	2.617,4	1.989,2	156,4	64,2	68,8
2 " '32	760,0	2.638,5	1.977,1	156,7	63,6	68,1
24 Feb. '32	740,6	2.642,8	1.973,5	157,9	63,6	68,0
17 " '32	741,3	2.656,9	2.013,1	157,9	63,0	67,4
25 Mrt. '31	598,6	1.441,7	2.432,8	168,9	80,6	85,4

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
9 " '32	397	12.436	6.869	1.448	16.837	5.714
2 " '32	474	12.588	6.935	1.431	16.928	5.700
24 Feb. '32	478	12.609	6.997	1.416	16.981	5.685
17 " '32	493	12.691	7.040	1.431	17.116	5.700
18 Mrt. '31	27	15.518	7.593	1.846	21.553	7.249

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

12 April 1932.

Er bestond in de afgelopen week goede vraag voor buitenlandsche tarwe, zoowel in Engeland als op het continent en geregeld zijn flinke zaken in alle voor uitvoer aangeboden soorten tot stand gekomen. Niettegenstaande deze goede vraag was de stemming aan de termijnmarkten der uitvoerlanden niet vast. Vooral in Chicago was dat het geval en de andere markten volgden. In de Ver. Staten is men onder den indruk van de groote voorraden van den Farm Board, die gaarne een flinke hoeveelheid zou verkoopen en onderhandelingen heeft aangeknoopt met de Duitse regering. Die onderhandelingen hebben echter tot niets geleid en zijn weder gestaakt. Wel is men in Duitschland nog van plan voor 200.000 ton tarwe invoervergunning te verleen zonder invoerrecht, welke tarwe zal moeten worden gebruikt voor voederdoeleinden, maar voor dat doel heeft men geen Amerikaanse hardwinter noodig en kan een geringere kwaliteit gebruikt worden. Het Landbouwinstituut te Rome heeft een schatting gepubliceerd van de aan het einde van dit seizoen te verwachten voorraden, welke 458.000.000 bushels zullen bedragen. In October werden zij op 360 miljoen bushels geschat. De prijzen aan de termijnmarkt te Chicago zijn eerst langzaam gedaald onder den druk van ruim aanbod en vooral ook tengevolge van de flauwe stemming aan de fondsenmarkt. Op Vrijdag volgde een sterke verlaging, die echter op Zaterdag niet tot uiting gekomen is in de prijzen, omdat op Vrijdag na het slot de eerste door de regering opgemaakte schatting is gepubliceerd van de opbrengst van wintertarwe. De geschatte opbrengst is 458.000.000 bushels en belangrijk lager dan de particuliere ramingen, met een gemiddelde opbrengst van 500.000.000 bushels. In het vorige jaar was de opbrengst zeer groot en bedroeg zij 787.470.000 bushels. De markt te Chicago heeft Zaterdag de verlaging van Vrijdag weder geheel ingehaald en steeg later verder. Vergelijken bij een week geleden was het slot te Chicago $2\frac{1}{2}$ dollarcenten per 60 lbs. hooger. Het prijsverloop te Winnipeg was eenzelfde, daar was het slot 1 cent hooger dan een week geleden.

In Zuid-Amerika, dat de verlaging in Noord-Amerika volgde, trad ook een verbetering in op Zaterdag. Het slot te Buenos Aires was 2 centavos hooger, te Rosario 5 centavos hooger dan een week geleden. In Europa is het weer overal zachter geworden met regen. In Midden-Europa kan nog geen schatting gemaakt worden van de door de vorst veroorzaakte schade, in Duitschland is een oogstrappert gepubliceerd, dat den stand der tarwe aangeeft met het cijfer 3.2. In het Duitse systeem is 2 goed, 3 gemiddeld, 4 slecht. De vooruitzichten zijn er op het oogenblik dus niet zeer gunstig. In Roemenië is tengevolge van den vroegen en langen winter de uitzaai van wintertarwe beperkt, terwijl de uitzaai van zomertarwe vertraagd wordt. Men meent, dat de met tarwe bebouwde oppervlakte 30 pCt. kleiner zal zijn dan in het vorige jaar en dat de met maïs te bebouwen oppervlakte grooter zal worden. Uit Rusland komt weinig nieuws, de vooruitzichten van den uitzaai van zomergewassen zijn niet gunstig door gebrek aan zaai-graan.

De prijzen voor rogge zijn die voor tarwe aan de termijnmarkten te Chicago en Winnipeg gevolgd, doch in het begin der week meer dan tarwe gedaald door gebrek aan buitenlandsche vraag. De Duitse regering had zich als koper teruggetrokken, nadat zij den laatsten tijd geregeld tot stijgende prijzen had gekocht. Toen de Amerikaanse termijnmarkten op Vrijdag gevoelig lager sloten en op Zaterdag de prijzen in overeenstemming daarmee

lager waren, heeft Europa flinke hoeveelheden rogge gekocht. Daarop volgde weder eene verhooving in Amerika. Het slot te Chicago was echter nog $1\frac{1}{4}$ dollarcenten lager, te Winnipeg ook $1\frac{1}{4}$ cents lager dan een week geleden. In Duitschland wordt volgens het regeeringsrapport de stand der winterrogge aangegeven met het cijfer 3.1.

Nadat einde der voorafgaande week de stemming voor maïs vast was, volgde daarop in de eerste dagen der afgelopen week weder eene verlaging voor aangekomen maïs, toen eenige booten terzelfder tijd binnenkwamen en het aanbod tijdelijk ruimer werd. Het aangeboden werd tot iets verlaagde prijzen grif door de consumptie opgenomen. In de tweede helft der week werd het aanbod weder schaarscher en verbeterden de prijzen, die zelfs tot boven die van het begin der week stegen. Geregeld bestond een premie voor spoedige posities boven latere, welke laatste in ruime mate door afladers worden aangeboden. In verband met de fluctuaties aan de termijnmarkten in Zuid-Amerika bewogen de prijzen daarvoor zich op en neer met matige verschillen. Tegen het einde der week was de stemming iets vaster. Te Buenos Aires was het slot onveranderd, te Rosario 5 cents hooger. De verschepingen uit Argentinië zijn deze week weder toegenomen, doch nog niet van voldoende omvang om druk uit te oefenen. Van den Donau worden, nu de scheepvaart heropend is, grotere verschepingen verwacht. Tot nog toe waren de verschepingen hoofdzakelijk bestemd voor Griekenland, Italië, Zuid-Frankrijk en het Noorden tot hoogere prijzen dan die waarvoor La Plata-maïs te koop is. In Nederland geeft men aan de goedkoopere laatste soort de voorkeur.

Gerst was gedurende de geheele week zeer vast. Het aanbod is beperkt en voor de naaste toekomst wordt ook slechts een klein aanbod verwacht. Stoomende Plata gerst werd tot hoogere prijzen door Duitschland gekocht. In de eerste hand is het aanbod daarvan beperkt evenals van Donau- en Russische gerst, waarvoor hooge prijzen worden gevraagd. Meer aanbod bestaat in Canadeesche gerst ter verlading van beide kusten in het einde van deze en het begin der volgende maand. Groote omzetten hebben niet plaats gevonden, behalve op Zaterdag, nadat ook voor gerst de termijnmarkt te Winnipeg lager gesloten was. Deze verlaging is daarna weder ingehaald en het slot was gisteren $\frac{1}{2}$ cent per 48 lbs. hooger dan een week geleden.

De vraag voor haver was in de afgelopen week niet groot. In Platahaver kwamen beperkte omzetten tot stand; de prijzen ondergingen weinig verandering; aan de termijnmarkt te Buenos Aires stegen zij gisteren 10 centavos. Te Winnipeg was het slot voor haver Vrijdag weinig lager en de cif-prijzen werden niet verlaagd. Later trad eenige verbetering in, het slot was 1 dollarcent hooger dan een week geleden.

SUIKER.

Hernieuwd pessimisme, gedeeltelijk tengevolge van de uiterst flauwe stemming op de effectenbeurzen, deed de suikerprijzen op alle markten opnieuw tot een ongekend laag niveau terugloopen.

In Amerika vonden dagelijks verkoopen plaats van ruwe suiker tot op 0.60 d.c. c. & fr. basis Cubasuiker dalende prijzen.

Op de New-Yorksche termijnmarkt werd nogal druk uitgeoefend van de zijde van producenten, terwijl ook Mei liquidaties er toe bijdroegen de noteringen gevoelig te doen afbrokkelen. Het slot bracht een kleine opleving met de volgende cijfers: Mei 0.63; Juli 0.70; Sept. 0.77; Oct. 0.80 en Dec. 0.83, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 2.60 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten

AANVOEREN in tons van 100 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	3/9 April 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	3/9 April 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	1932	1931
Tarwe	37.918	315.323	295.080	—	2.800	9.515	318.123	304.595
Rogge	17.042	111.823	111.382	—	640	105	112.463	111.487
Boekweit	576	6.218	6.416	—	—	145	6.218	6.561
Maïs	23.118	388.139	306.248	3.019	100.723	73.803	488.862	380.051
Gerst	14.883	114.654	171.635	47	6.582	16.590	121.236	188.225
Haver	5.258	67.416	91.921	—	1.292	1.073	68.708	92.994
Lijnzaad	23.048	86.888	61.070	25.568	133.189	177.935	220.077	239.005
Lijnkoek	525	29.874	25.416	—	50	107	29.924	25.523
Tarwemeel	486	7.604	28.110	215	3.173	12.018	10.777	40.128
Andere meelsoorten	859	14.943	15.922	361	4.741	4.608	19.684	20.530

bedroegen deze week 66.000 tons, de versmeltingen 46.000 tons tegen 53.500 tons verleden jaar en de voorraden 302.000 tons tegen 316.800 tons.

De laatste Cuba-a-statistiek is als volgt:

	1932 tons	1931 tons	1930 tons
Cuba Productie	2.200.000	2.800.000	3.380.000
Voorraad	1.745.971	1.418.000	321.000
Consumptie	22.000	33.000	21.561
Weekontv. afscheephavens .	196.331	75.588	179.804
Totaal sedert 1/1 N.-Oogst .	871.567	1.091.814	1.771.121
Weekexport	75.107	35.066	31.958
Totaal sedert 1/1	619.785	535.893	519.192
Voorraad afscheephavens .	1.374.911	1.925.496	1.587.078
„ binnenland	1.929.275	1.675.186	1.587.318
Aantal werkende fabrieken	86	82	148

In Engeland was de markt eveneens flauw gestemd. In ruw-suiker ging het een en ander om tot dalende prijzen. Ook op de Londensche termijnmarkt, waar eveneens flinke liquidaties plaats vonden, zakten de noteringen in en luide het slot ca 6 d. lager dan de opening.

Op Java verkocht de V.I.S.P. ca. 14.000 tons Superieur en ca. 10.000 tons bruine Suiker. Naar verluidt, was de prijs voor Superieur f 6.25 en f 6.37½ en voor bruine Suiker f 6.12½.

Hier te lande volgde men, zij het aanvankelijk schoorvoetend, de daling op de buitenlandse markten. Het slot van de *Amsterdamsche* termijnmarkt was flauw met de volgende noteringen: Mei f 5½; Aug. f 6; Dec. f 6¼ en Jan. f 6½. De omzet bedroeg 6350 tons.

KOFFIE.

De stemming voor het artikel was in de afgelopen week nog kalm te noemen, al moet ook worden geconstateerd, dat Brazilië vast was. Reeds in de vorige week waren de kost- en vrachtaanbiedingen uit het groote productieland hooger, voornamelijk naar aanleiding van een stijging van den wisselkoers en deze week liepen zij nog ongeveer 15 à 20 Am. cent per cwt. op. Nederlandsch-Indië was alleen voor Benkoelen Robusta en voor gewasschen Robusta iets hooger, doch de goedkope Palembang en de betere Mandheling Robusta bleven onveranderd.

Volgens mededeeling van den Koffie-Raad van Brazilië zijn thans vernietigd:

	bn. Santos	bn. Rio	bn. Victoria	bn. totaal
in de afgelopen week	134.000	17.000	15.000	166.000
sedert 1 Juli 1931 ..	3.074.000	781.000	224.000	4.079.000

waarbij nog komen 559.000 balen, vóór 1 Juli 1931 vernietigd, dus totaal 4.638.000 balen.

Het schijnt dat ook de Brazilianen beginnen in te zien, dat het onmogelijk zal zijn de vernietiging op te voeren tot het in uitzicht gestelde kwantum van 1 miljoen balen per maand en dat daarmede tegelijkertijd op een langs dezen weg te bereiken invloed op den prijsloop niet meer al te vast moet worden gerekend. Een artikel van een zekeren Heer E. Penteadó in het laatste nummer van het officieele Maandblad van het Koffie-Instituut van den Staat Sao Paulo wijst in die richting. Na te hebben gezegd, dat hij zelf nooit gedacht heeft aan de mogelijkheid van verbranding op zóó groote schaal als velen in Sao Paulo en in de andere koffie-produceerende Staten het gaarne zouden hebben gezien, komt de schrijver, wiens naam in Braziliaansche koffiekringen niet onbekend schijnt te zijn, met een plan, dat hij noemt „progressieve dumping”. Volgens dit plan moeten slechts de ordinairste kwaliteiten vernietigd worden en moet verder (vermoedelijk uit de voor verbranding beschikbare middelen) een deel der enorme in Sao Paulo achtergehouden voorraden worden opgekocht en ten dienste van de propaganda voor het Braziliaansche product worden gebruikt. Daartoe stelt hij voor, dat aan de importeurs (hij bedoelt klaarblijkelijk: importeurs-branders) van Braziliaansche koffie bij hun inkoop maandelijks nog een zekere, geleidelijk stijgende hoeveelheid koffie gratis zal worden geleverd, waartegenover de bedoelde importeurs zich contractueel moeten verbinden om hun inkoop van andere koffie-soorten met even groote hoeveelheid te verminderen. Ten einde de verbruikers aan de verandering van den smaak te gewennen moet deze verving van de eene soort door de andere aanvankelijk slechts in kleine en daarna langzamerhand in grootere hoeveelheden plaats hebben. Op deze wijze zou het verbruik van Braziliaansche koffie belangrijk worden uitgebreid zonder nadeel voor de

prijzen en zouden de bestaanskanssen voor de koffie-cultuur in andere landen — bij voorbeeld in Nederlandsch-Indië en Centraal-Amerika — in hooge mate bemoeilijkt, wellicht zelfs onmogelijk gemaakt worden. Voorzichtigheidshalve zou dit systeem van „dumping” echter niet moeten worden toegepast tegenover landen, waarvan represailles verwacht zouden kunnen worden. Volgens den Heer Penteadó heeft zijn plaa onmiddellijk de grootst mogelijke instemming gevonden bij de voornaamste deskundigen in Brazilië, al twijfelt ook een der meest competente beoordeelaars er aan of het „vernünftig en uitvoerbaar” denkbeeld te bevoegder plaats zal worden overgenomen. Ook de schrijver vreest, dat zijn regeering het verbranden van voorraden en het omhakken van koffieboomen eenvoudiger zal achten dan het zoeken naar een beteren vorm om de door de overproductie ontstane crisis het hoofd te bieden. Als dit merkwaardig stuk niet in de officieele *Revista do Instituto de Café* doch in een ander blad was verschenen, zou men kunnen meenen met een grap te doen te hebben. Nu moet het wel als ernstig gemeend worden beschouwd, al valt dit ook moeilijk.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos, omgerekend in cents per ½ K.G., komen op het oogenblik uit: voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping op ongeveer 26¼ à 26½ ct., voor dito Prime Santos op ongeveer 26¼ à 27½ ct. en voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, op ongeveer 20¼ à 21¼ ct.

In Nederlandsch-Indië is de prijs van Palembang Robusta onveranderd gebleven, van Benkoelen ¾ ct. hooger, van Mandheling wederom onveranderd en van gewasschen Robusta ½ ct. hooger. De noteringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Palembang Robusta, April-verscheping, 16¼ ct.; Benkoelen Robusta, April-verscheping, 17¼ ct.; Mandheling Robusta, April-verscheping, 18 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, April-verscheping, 22 ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

In de laatste paar weken zijn niet onbelangrijke zaken op latere levering in Robusta W.I.B. van den nieuwen oogst gedaan. Van verschillende ondernemingen op Java en op Sumatra is een gedeelte van de te verwachten opbrengst naar Nederland verkocht tot prijzen, welke vrijwel overeenkomen met de thans hier geldende waarde en op conditie van fob afscheephaven of franco pakhuis Indië, eerste kosten. Hiertegen was tijdelijk eenige druk op de termijnmarkt tengevolge van hedge-verkopen merkbaar.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen de noteringen ¼ ct. terug om daarna weder ¼ à ½ ct. te stijgen. December staat thans 21½ ct. en alle andere maanden staan 21½ ct. per ½ K.G. genoteerd.

De officieele loco-noteringen bleven onveranderd 23 ct. per ½ K.G. voor Robusta en 27 ct. voor Superior Santos.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.
11 April	\$ 6.40	\$ 6.27	\$ 6.22	\$ 6.23
4 April	„ 6.28	„ 6.16	„ 6.16	„ 6.16
29 Maart	„ 6.20	„ 6.08	„ 6.05	„ 6.04
21 Maart	„ 6.20	„ 6.03	„ 6.02	—

Rotterdam, 12 April 1932.

THEE.

De Amsterdamsche Veiling van 7 April l.l. gaf bij een aanbod van ca. 19000 kn. Ned.-Indische thee een onregelmatig verloop te zien, terwijl de stemming traag en onzeker was.

De bedongen prijzen bleven gemiddeld genomen 1 à 2 cts. beneden die der vorige veiling, waarbij alle sorteringen en kwaliteiten, met uitzondering mischien van de midden- en betere kwaliteiten gruis thee, in gelijke mate deelden.

De gemiddelde veilingprijs komt volgens H.H. Pakhuismeesteren te liggen op een niveau van 29 cts. per K.G. in entrepôt, tegenover een gemiddelden prijs van 31¼ cts. in vorige veiling.

Er bleven per saldo ongeveer 2500 kn. onverkocht, waar van nog een gedeelte plaatsing vond na de veiling.

De volgende veiling is bepaald op 21 April a.s. in welke week de Londensche thee-markt vanwege de publicatie van de begroting gesloten zal blijven — en het aanbod in die veiling zal ongeveer 12.500 kn. groot zijn.

Amsterdam, 11 April 1932.

N.B. De prijsstatistiek is in het bijvoegsel opgenomen.

DE TWENTSCHE BANK N.V.

GEVESTIGD TE AMSTERDAM

Maandstaat op 31 Maart 1932

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pCt. op aandelen B, waarvoor waarborg gedeponoord	f	421.200,—
Deelnemingen in diverse ondernemingen	"	9.035.332,62
Effecten van Aandeelhouders ten eigen gebruik	"	32.952.950,—
Kassa	"	6.085.769,87
Wissels en Coupons	"	27.995.014,42
Nederl. Schatkistbiljetten en -Promessen	"	44.613.649,11
Daggeldleeningen	"	1.000.000,—
Bankiers in Binnen- en Buitenland	"	15.533.888,87
Eigen Effecten en Syndicaten	"	8.965.327,76
Prolongatiën gegeven	"	10.572.585,—
Debiteuren	f	150.113.668,83
af: loopende Promessen	"	13.555.000,—
		<u>136.558.668,83</u>
Voorschotten tegen consignatiën	"	514.592,95
Gebouwen	"	8.000.000,—
		<u>302.248.979,43</u>
Totaal	f	302.248.979,43

CREDIT

Kapitaal	f	40.000.000,—
Reservefonds	"	17.000.000,—
Aandeelhouders voor gedeponoerde Effecten als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f	421.200,—
in Leen-Depot	"	32.531.750,—
		<u>32.952.950,—</u>
Zieken- en Pensioenfondsen	"	5.739.421,81
Deposito's	"	81.412.109,12
Saldo te ontvangen en te leveren Effecten	"	3.141.433,46
Crediteuren	f	108.598.696,13
„ voor gelden in het Buitenland	"	8.487.780,58
		<u>117.086.476,71</u>
De Nederlandsche Bank	"	21.009,57
Te betalen Wissels	"	2.198.772,35
Geaccepteerd door derden	"	1.077.863,60
Diverse Rekeningen	"	1.618.942,81
		<u>302.248.979,43</u>
Totaal	f	302.248.979,43

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK, N.V.**AMSTERDAM****'S-GRAVENHAGE****ROTTERDAM****BATAVIA**

AMOY, AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO, HONGKONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PASSOEROEAN, PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA, TEGAL, TELOK BETONG, TJILATJAP, TOKIO, WELTEVREDEN

DE

NEDERLANDSCHE WERKGEVER

Wekelijksch Orgaan v/h. Verbond
van Nederlandsche Werkgevers

VERANTWOORDELIJKE REDACTIE:
Mr. P. W. J. H. CORT VAN DER
LINDEN EN Mr. A. N. MOLENAAR

ABONNEMENTS-
PRIJS VOOR
NIET LEDEN
f 6.— PER JAAR

Vraagt profexemplaren bij het
Secretariaat: Kneuterdijk 8,
Telefoon No. 17510 · Den Haag

Beëdigd translatrice

voor Duitsch en
Engelsch vraagt
Vertaalwerk
(ook Fransch)

LEA HAUSDORFF

Adr. Mildersstraat 79 b, Rotterdam

Een spiegelbeeld van het politiek-
en geestelijk leven in Duitschland, een
betrouwbaar en kritisch waarnemer
van het Duitsche- en Internationale
zakenleven is de „FRANKFURTER
ZEITUNG“, Duitschland's toon-
aangevend zakenblad.

Geïnteresseerden kunnen ver-
dere inlichtingen bekomen bij
onzen Generaal-Vertegen-
woordiger voor Holland:
J. H. WEHN, VOORBURG (Z. H.)
Dr. BLOOKERSTRAAT 21

Tweede, omgewerkte druk van

Inleiding tot de Studie der Bedrijfs-huishoudkunde

door J. GROOTEN

Dir. der Levensverzekering-
Mij. N. O. G., Leeraar M.O.
Wiskunde en Boekhouden,
Amsterdam

Ingenaaid

f 7.50

Gebonden

f 8.50

NIJGH & VAN DITMAR N.V.
UITGEVERS — ROTTERDAM

Practisch Administratieboek voor Huiseigenaren

Prijs gecartonneerd f 2.25

Alom verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij Nijgh & Van Ditmar N.V.
Uitgevers — Rotterdam.

Hier is de plaats om U als Abonné op te geven:

Gelieve mij vanaf heden te noteeren voor een abonnement op Economisch-Statistische Berichten (Algemeen Weekblad voor Handel, Nijverheid, Financiën en Verkeer) tegen den prijs van f 20.— per jaar (f 23.— buitenland).

Naam:

Adres:

Datum:

Economisch-Statistische Berichten

BIJVOEGSEL

WOENSDAG 13 APRIL 1932

No. V

STATISTISCHE GEGEVENS BETREFFENDE DEN ECONOMISCHEN TOESTAND.

Prijzen.

Het algemeene beeld van den economischen toestand is in het afgelopen kwartaal wederom ongunstiger geworden, hetgeen voor een deel tot uiting is gekomen in een verdere daling van de groothandelsprijzen. Al mogen de groothandelsprijzen in de laatste maanden eenige neiging tot grootere stabiliteit aan den dag leggen dan in 1930 en 1931, zoo beteekent dit nog geenszins, dat ook de algemeene toestand bestendiger is geworden. Integendeel, over de geheele linie is een sterke achteruitgang te constateeren; de industriële productie neemt voortdurend af en de werkloosheid onrustbarend toe, hetgeen uiteindelijk toe te schrijven is aan de sterk verminderde vraag naar eindproducten. Dientengevolge zijn de prijzen van fabrikaten in de laatste maanden eveneens in sneller tempo dan tot dusverre gedaald. Het Institut für Konjunkturforschung vestigt er de aandacht op, dat de aanpassing van de prijzen van fabrikaten aan die van grondstoffen nog niet is beëindigd en van de op veredelingsproducten ingestelde landen vermoedelijk nog offers zal vragen. Het proces van de langzame aanpassing van de prijzen van fabrikaten aan die van de grondstoffen in de verschillende industrielanden is in deze crisis zeker een opmerkelijk verschijnsel. Het wijst op een zekere starheid in de volkshuishoudingen, waarvan ook ons land een voorbeeld geeft. Weliswaar is de depressie in Nederland over het algemeen later begonnen dan in vele andere landen, maar wij vreezen, dat ook hier op vele gebieden het ergste nog niet is gevoeld. Men dient zich wel te wachten, om uit de groote stabiliteit van ons indexcijfer in de laatste maanden conclusies te trekken over den toestand in ons land. Ons indexcijfer is in dit opzicht een vrij gebrekkige conjunctuurbarometer, omdat het te weinig rekening houdt met de industriële productie, die voor een belangrijk deel kwaliteitsproductie is. De verminderde koopkracht allerwegen, welke in de laatste maanden gepaard is gegaan met een verhooging van invoerrechten en met andere invoerbelemmeringen in onze belangrijkste afzetgebieden, opent sombere perspectieven voor onze nationale industrie; men kan veilig aannemen, dat voor de meeste exportbedrijven de marge tusschen verkoops- en kostprijzen, voor zooverre deze althans nog in positieven zin bestaat, uiterst gering zal zijn.

Beschouwt men de hiernavolgende grafieken van de belangrijkste groothandelsartikelen, dan blijkt, dat in het afgelopen kwartaal voor verschillende producten nieuwe laagterecords werden bereikt. Alleen de graanprijzen stegen niet onaanzienlijk, terwijl de prijzen van zuivelproducten, koloniale producten en metalen op een enkele uitzondering na verder daalden.

Productie en Voorraden.

De reden voor de daling van de prijzen van metalen en koloniale producten is gelegen in het feit, dat de productie zich nog steeds niet bij het afnemende verbruik heeft aangepast, waardoor de wereldvoorraden nog voortdurend toenemen (zie onze voorraadstatistiek op blz. XXII). De hevigheid van de huidige crisis blijkt ook wel hieruit, dat juist op dat gebied, waar de producenten tot de nauwste samenwerking zijn gekomen, de tinmarkt, de berekeningen tot nu toe nog steeds hebben gefaald en de producenten reeds enkele malen tot een verlaging van hun quota hebben moeten besluiten. Intusschen zijn de voorraden, on-

danks het streven naar een nauwe aanpassing van de productie bij het verbruik, gestegen tot een hoeveelheid van 60.200 tons, d.i. 44 pCt. van het voor 1931 geschatte verbruik. Op de andere metaalmarkten zijn de moeilijkheden nog grootter. De ontbinding van het internationale loodkartel heeft de loodmarkt verder verstoord; de voorraden zijn tot een recordhoogte van 156.400 tons gestegen. Ook het zinkkartel loopt door de Engelsche tarieven gevaar voor ontbinding. Op de kopermarkt is tenslotte de rust eenigszins teruggekeerd door de overeenstemming, die tusschen de Belgische en Amerikaansche producenten is bereikt. De markt is echter volkomen verstoord, doordat de pro-

Wereldproductie, wereldconsumptie en wereldvoorraden van groothandelsartikelen.

	1927	1928	1929	1930	1931
Koper:					
Wereldprod. in 1000 tons		1.714	1.920	1.596	1.280 ¹
Wereldcons. " " "			1.835	1.546	1.210 ¹
Voorraden " " "			401	535	650 ¹
Tin:					
Wereldprod. in 1000 tons			186.7	171.7	141.5
Wereldcons. " " "			179.3	162.5	136.0
Voorraden " " "	15.6	24.9	32.4	46.6	59.2
Zink:					
Wereldprod. in 1000 tons		1.400	1.439	1.391	966
Voorraden " " "			73	140	138
IJzer:					
Wereldprod. in mill. tons	85.33	86.96	97.23	79.40	55.69 ¹
Staal:					
Wereldproductie	100.19	107.92	118.30	93.33	69.59 ¹
Lood:					
Wereldprod. in 1000 tons		1.619	1.672	1.650	1.382
Voorraden " " "				100.5	148.3
Petroleum:					
Wereldprod. in mill. bar.	1.262.6	1.324.7	1.485.9	1.410.0	1.370.3
Wereldcons. " " "	944.7	1.014.6	1.103.2	1.082.9	1.024.8
Voorraden " " "	597.2	621.0	689.2	665.5	622.0
Steenkolen:					
Wereldprod. in mill. tons	1.286	1.252	1.327	1.121 ¹	985 ¹
Voorraden " " "					70 ¹
Rubber:					
Wereldprod. in 1000 tons	568	620	836	801	782
Wereldcons. " " "			792	692	662 ¹
Voorraden " " "			335	480	624
Suiker:					
Wereldprod. in 1000 tons	26.675	28.880	28.608	30.017	26.540 ¹
Wereldcons. " " "	26.373	27.479	26.952	27.625	
Voorraden " " "	3.800	4.400	5.600	7.000	8.800
Koffie:					
Wereldprod. in 1000 bln.	35.733	19.925	38.889	27.399	35.915 ¹
Voorraden " " "		29.686	25.063	29.309	33.949
Thee:					
Wereldprod. in mill. KG.	415	423	442	409	379 ²
Wereldcons. " " "	360	381	389	394	
Voorraden " " "	161	187	187	186	200
Katoen:					
Amer. oogst in 1000 bln.	14.373	15.858	14.548	13.756	16.595
Voorraden " " "	7.037	7.024	7.234	9.396	10.709
Kunstzijde:					
Wereldprod. in mill. KG.	127.4	155.0	196.7	183.2	213.9 ¹
Wereldcons. " " "		135.5	165.8	192.4	190.1 ¹

¹) Geschat. ²) Zonder China.

ductie te lang op een te hoog niveau is gehandhaafd; de voorraden hebben ook hier een recordhoogte bereikt. Hoewel zij sedert October van het vorige jaar niet meer officieel worden opgegeven, kan men veilig aannemen, dat zij sedertdien nog zeer aanzienlijk zijn gestegen. Tenslotte zij hier nog op een zeer belangrijk depressieverschijnsel gewezen, dat ook als conjunctuurindex van bijzondere beteekenis is, t.w. de zeer geringe vraag naar ijzer, die zich thans in afwijking van andere jaren openbaart.

Dezelfde situatie als op de metaalmarkten, doet zich ook op de markten van koloniale producten voor. De voorraden van koffie zijn nog steeds groter dan de productie en het verbruik (voorraden begin Maart 34,2, verbruik in 1930 ongeveer 24 miljoen balen). Ook de rubber verkeert in een zeer bedenkelijke positie (voorraden einde Jan. 650.500 tons, verbruik in 1931 662.000 tons). Het is te verwachten, dat op deze markt in de naaste toekomst nog ongunstiger verhoudingen zullen intreden. De productie zal waarschijnlijk slechts weinig verminderen, ondanks het feit, dat de rubberrestrictie thans definitief van de baan is, terwijl zoolang er in de depressie geen keerpunt komt, het verbruik zal blijven dalen. De suikermarkt staat er, vergeleken met rubber en koffie, nog betrekkelijk gunstig voor. De nieuwe beperking van den Cuba- en Java-oogst tot resp. 2.7 en 1.35 miljoen ton zal de wereldproductie meer in overeenstemming met het gedaalde verbruik brengen; de voorraden bedroegen in Febr. jl. 8.8 tegen 9.1 miljoen ton in Febr. 1931.

Over den achteruitgang van de industriële productie in de belangrijkste industrielanden geven onderstaande productie-indices uitsluitsel:

Indexcijfers van de industriële bedrijvigheid 1928 = 100:

	Duitsch-land	Engeland	Frankrijk	Zweden	Ver. Staten	Canada
1929	101.4	107.9	109.4	122.7	106.3	111.6
1930	83.6	96.1	110.2	119.1	86.9	94.9
1931	69.1	82.0	97.6	105.4	72.9	80.1
Jan. '31	67.8	83.0	104.7	102.7	73.9	82.0
Februari	69.2		104.7	111.8	77.5	84.3
Maart	73.5		103.9	110.9	78.4	88.6
October	64.2	87.3	92.1	100.0	65.8	75.5
November	64.0		89.8	105.5	64.9	72.3
December	60.0		87.4	113.6	64.0	68.9

Geld- en kapitaalmarkt.

Op de internationale geldmarkten hebben verschillende tegengestelde tendenzen elkaar afgewisseld, gedeeltelijk als gevolg van de groote geldverplaatsingen, die ook in de eerste maanden van dit jaar hebben plaats gevonden. Zeer markant heeft dit verschijnsel zich geopenbaard in de groote fluctuaties van het Pond Sterling en verder in de voortdurend wisselende stemming voor den Dollar.

De deflatie heeft zich in de afgelopen maanden verder voortgezet. Het oppotten van bankbiljetten en goud schijnt een geweldigen omvang te hebben bereikt. Het Institut für Konjunkturforschung heeft berekend, dat sedert Mei 1931 in Europa (zonder Rusland) en de Ver. Staten voor ongeveer R.M. 9—10 milliard geldstukken aan het verkeer is onttrokken.

De moeilijkheden in het credietverkeer, mede als gevolg van de deflatie, hebben in de Ver. Staten geleid tot een tweetal maatregelen tot vergemakkelijking van de credietuitbreiding, nl. tot de oprichting van de Reconstruction Finance Corporation, die de Amerikaanse banken door credietverleening moet steunen, en tot een uitbreiding van de herdisconteeringsmogelijkheden bij de Federal Reserve banken (Glass-Steagall-Act). Op het oogenblik is de invloed van deze maatregelen nog niet te overzien. Opmerkelijk is, dat daarentegen in Frankrijk, het land, dat na de Ver. Staten, den grootsten goudvoorraad bezit, een tegenovergestelde politiek schijnt te worden gevolgd. De Fransche banken zijn juist tot een actieve restrictiepolitiek overgegaan.

Particulier Disconto.

	Amsterdam	Berlijn	Londen	New-York	Parijs
1928	4.18	6.54	4.16	4.17	3.02
1929	4.82	6.87	5.31	5.10	3.44
1930	2.06	4.43	2.62	2.53	2.31
1931	1.42	6.76	3.65	1.65	1.56
Jan. '31 ..	1.37	4.75	2.17	1.65	1.89
Februari ..	1.11	4.88	2.52	1.46	1.89
Maart ...	1.10	4.76	2.62	1.56	1.53
Sept.	1.01	7.94	4.28	1.04	1.54
October ..	2.74	8.00	5.71	2.59	1.85
Nov.	1.67	8.00	5.76	3.07	1.75
Dec.	1.47	7.32	5.84	3.08	1.76
Jan. '32 ..	2.09	6.94	5.65	2.92	1.83
Febr.	1.80 ¹⁾	6.55 ¹⁾	5.11	2.85	
Maart ...	1.18 ¹⁾	5.70 ¹⁾	2.64	2.38 ¹⁾	

¹⁾ Einde van de maand.

Emissies. (maandgemiddelden)

Jaar	Ver. Staten			Duitsland		Engeland			Frankrijk		Nederland		
	Aan-deelen	Obli-gaties	Buiten-land	Aan-deelen	Obli-gaties	Binnen-land	Kolo-niën	Buiten-land	Totaal	Aan-deelen	Aan-deelen	Obli-gaties	Buiten-leeningen
	in mill. \$			in mill. R.M.		in mill. £			in mill. Frs.		in mill. Gulden		
1925 ..	101	417	127	55	195	11.0	4.8	2.5			5	19	10
1926 ..	98	430	95	82	428	11.7	4.4	5.0			6	33	23
1927 ..	126	523	130	120	359	14.7	7.3	4.2	619	338	8	33	28
1928 ..	256	420	110	112	365	18.3	7.1	4.8	844	543	28	27	25
1929 ..	508	341	63	82	160	13.3	4.5	3.3	1.249	708	24	14	11
1930 ..	129	456	84	46	321	10.6	5.8	3.2	1.827	314	2	47	21
1931 ..	26	233	21	65	140	3.5	3.1	0.8			0.9	27	3
Jan. '31	45	422	132	75	226	7.8	1.1	3.4	484	110	0.3	10.4	0.2
Febr. ...	27	179	4	48	146	6.0	13.6	—	4.228	215	0.2	13.5	2.5
Maart	10	556	16	14	184	7.4	3.6	2.4	1.304	174	1.0	31.3	5.9
April ..	102	284	18	14	251	1.4	—	0.3	1.163	179	0.7	21.5	17.4
Mei ...	29	314	10	260	449	0.9	10.1	—	1.457	231	6.3	101.0	5.9
Juni ..	6	245	26	57	115	4.4	5.3	3.1	1.619	426	2.0	6.3	1.3
Juli ..	2	224	—	20	90	2.3	2.9	—	1.002	149	—	26.0	7.0
Aug. ...	12	108	—	214	65	1.6	—	—	351	48	1.0	18.3	0.1
Sept. ...	12	256	50	23	52	1.3	—	—	341	173	—	3.5	0.4
Oct. ...	4	40	—	8	36	2.5	—	—	3.545	88	—	0.3	—
Nov. ...	24	85	—	29	27	4.3	0.1	—	631	125	0.5	6.9	—
Dec. ...	39	80	—	22	34	2.7	—	—	313	174	0.4	20.3	—
Jan. '32	4	176	—	19	71	0.3	2.6	—	370	61	0.3	8.6	—
Febr. ...	4	69	—	—	—	9.1	2.9	—	—	—	—	15.5	—
Maart						11.1	1.0	—	—	—	—	77.8	—

De koers van het Pond Sterling is in de afgelopen maand aanzienlijk gestegen, waardoor de toestand op de internationale geldmarkten eenigszins is verbeterd. De verlagingen van het Engelsche bankdisconto en de aflossing van de verleden jaar door de Bank of England in de Ver. Staten en Frankrijk opgenomen credieten zijn hiervan de symptomen.

De verschuivingen in de geldrente op de belangrijkste internationale geldmarkten blijken uit vorenstaande tabel (zie blz. XXII).

De groote onzekerheid en het algemeene wantrouwen hebben de bedrijvigheid op de kapitaalmarkten sterk aan banden gelegd, ondanks de groote marge tusschen de rente op korten en op langen termijn. Alleen de emissies van eerste klas obligaties zijn, zij het weliswaar op beperkte schaal, nog te plaatsen; emissies van aandelen behooren — typisch verschijn-

sel van de depressie — tot de uitzonderingen.

Het behoeft geen nader betoog, dat onder deze omstandigheden de buitenlandsche emissies op de grootste internationale kapitaalmarkten geheel tot stilstand zijn gekomen.

Buitenlandsche emissies van de Ver. Staten, Engeland en Nederland (in miljoenen Guldens.)

	1929	1930	1931	1932
1ste kwartaal	1.078	970	454	—
2de „	746	1.469	200	—
3de „	248	372	132	—
4de „	425	412	—	—
	2.497	3.223	786	—

VOORRAADSTATISTIEK VAN GROOTHANDELSARTIKELEN. 1)

	KOPER 2)		TIN 3)		LOOD 4)	RUBBER 5)			SUIKER 6)		KOFFIE 7)			THEE		TARWE 10)	KATOEN 11)		
	Wereld	Voorraad	Wereld	Voorraad		Wereld	Londen	Voorraad	Wereld	Voorraad	Wereld	Sant. & Rio	Voorraad	Londen	Amsterdam	Wereld	Wereld	Voorraad	Verbruik
	in 1000 tons	Voorraad	in 1000 logg-tons	Voorraad		In 1000 tons	in 1000 tons	Voorraad	in mill. tons	Voorraad	in miljoen balen	Verbruik	in mill. lbs.	in 1000 kst.v. pl. 45 Kg.	in mill. qtrs.	in mill. balen	in mill. balen	Voorraad	Verbruik
1925			17.1	11			5.5	3.3	13	5.2	4.4 ⁹	50	187.3	31.5			5.635	26	
1926			15.8	11			48.4	3.2	12	4.9	6.0 ⁹	53	191.3	57.4	40.5		8.225	35	
1927			15.6	11			63.4	3.8	15	5.3	13.1 ⁹	89	213.0	64.7	47.3		7.037	28	
1928	292	16	24.9	15			19.7	4.4	16	5.2	13.6	83	220.5	88.2	50.0		7.024	28	
1929	401	22	32.4	18		334.5	54.3	42	25	5.1	20.0	118	260.4	69.6	72.9		7.234	28	
1930	535	42	46.6	30		479.9	77.3	69	31	5.2	24.1	131	261.6	68.5	72.9		9.396	42	
1931			59.2	44		623.6	69.5	8.8	32	6.9	27.4		244.7	89.4			10.709	48	
Jan. '29			25.3	14			25.4	5.3	20	5.0	12.8	84	233.4	97.5	69.1		6.640	25	
Febr.			27.5	15			25.4	6.1	22	5.0	12.0	80	237.5	98.1	65.8		6.126	23	
Maart			26.7	15		275.0	28.1	6.4	23	5.0	10.7	74	237.7	91.6	62.1		5.603	21	
April			26.9	15		275.3	31.2	6.6	24	5.2	10.0	71	221.3	93.4	53.4		4.749	18	
Mei			26.9	15		270.1	31.5	6.4	20	5.3	9.2	68	197.5	93.2	49.7		4.100	16	
Juni	315	18	24.9	14		260.1	31.0	5.2	19	5.3	8.9	67	184.6	95.9	43.9		3.328	13	
Juli			25.9	14		261.6	30.2	4.0	15	5.4	10.8	76	182.9	93.1	46.3		2.680	10	
Aug.			27.6	15		266.9	34.7	3.3	12	5.3	13.2	87	191.6	100.3	54.4		2.600	10	
Sept.	326	18	27.0	15		278.1	42.1	4.0	15	5.2	15.9	99	201.9	91.7	63.4		3.628	14	
Oct.	319	18	30.1	17		291.4	48.1	4.9	18	5.1	18.6	111	221.4	78.5	70.4		6.119	23	
Nov.	354	20	29.3	16		302.1	51.0	6.4	24	5.0	18.8	112	235.7	73.7	69.2		6.895	26	
Dec.	401	22	32.4	18		334.5	54.3	6.7	25	5.1	20.0	118	260.4	69.6	72.9		7.234	28	
Jan. '30	435	34	33.3	21		362.2	60.5	6.6	24	5.1	21.1	117	266.6	91.1	72.1		7.421	29	
Febr.	457	36	37.0	24		392.1	64.4	7.1	26	5.3	21.4	120	267.0	102.4	68.9		6.969	28	
Maart	479	38	35.3	22		409.3	69.2	7.1	26	5.3	22.2	123	248.9	108.4	64.8		6.436	25	
April	525	42	41.7	26	45.1	408.4	74.1	7.5	28	5.3	24.0	131	234.8	119.6	58.8		5.698	23	
Mei	528	42	44.4	28	51.7	400.4	77.2	6.7	25	5.5	24.3	134	215.0	126.5	51.5		5.102	20	
Juni	522	41	46.4	29	57.6	407.2	79.7	6.3	23	5.6	22.8	127	209.1	117.6	47.4		4.756	19	
Juli	517	41	46.6	30	63.1	414.8	80.9	5.1	19	5.4	22.1	123	201.2	123.3	51.5		4.317	17	
Aug.	532	42	47.4	30	70.7	431.8	80.6	4.4	16	5.5	23.7	131	214.9	119.6	58.7		4.525	20	
Sept.	545	43	44.1	28	72.0	449.2	83.1	5.3	20	5.5	22.0	123	223.0	96.8	68.0		5.661	25	
Oct.	554	44	44.8	28	81.5	448.5	77.5	6.2	22	5.0	24.3	131	234.6	89.0	66.1		8.050	36	
Nov.	543	43	45.4	29	87.9	457.1	76.4	7.9	29	5.1	24.4	132	243.5	75.5	67.6		9.068	40	
Dec.	535	42	46.6	30	90.5	479.9	77.3	6.9	31	5.2	24.1	131	261.6	68.5	72.9		9.396	42	
Jan. '31	525	42	48.7	36	111.5	498.7	81.0	8.6	31	5.4	23.4	129	273.5	84.0	75.2		9.421	42	
Febr.	519	41	51.8	38	123.2	513.4	82.2	9.1	33	6.0	22.6	128	270.4	91.4	78.8		9.327	41	
Maart	510	40	51.6	38	130.0	519.0	83.9	8.5	31	6.2	22.3	128	242.3	86.5	75.0		9.039	40	
April	523	41	54.6	40	133.2	524.0	85.9	8.3	30	6.2	21.3	123	212.0	94.2	67.1		8.356	37	
Mei	551	44	58.0	43	140.7	536.9	85.3	7.5	27	6.4	20.0	118	205.3	96.9	60.0		7.784	35	
Juni	564	45	58.8	43	138.1	539.4	82.4	7.0	25	6.4	19.1	114	203.0	99.1	55.4		7.222	32	
Juli	582	46	58.1	43	132.2	551.0	81.1	6.1	22	7.0	20.8	125	198.1	102.0	57.8		6.592	29	
Aug.	596	47	56.7	42	133.5	550.3	81.6	5.4	20	7.0	23.0	135	205.9	101.6	62.5		6.177	27	
Sept.	623	49	56.8	42	131.8	556.9	80.1	6.8	25	6.6	25.0	142	195.1	88.3	62.5		7.040	31	
Oct.			57.8	43	137.4	583.2	76.7	8.4	27	6.4	25.8	144	207.0	85.3	66.1		9.157	41	
Nov.			58.7	43	141.1	605.7	73.2	8.8	29	6.8	26.5	149	219.5	81.0	67.7		10.545	47	
Dec.			59.2	44	148.3	623.6	69.5	8.8	32	6.9	27.4	154	244.7	89.4	76.1		10.709	48	
Jan. '32			60.4	44	156.4	650.5	67.2	8.4	30	7.0	27.4	154	248.3	83.4	79.0				
Febr.			59.6	44			65.5	8.8	32	6.6	27.6	153	240.4	80.2	76.5				
Maart			60.2	44				6.5		6.5				75.9					

1) De cijfers hebben betrekking op het einde van de maand (jaar)of het begin van de daarop volgende maand.

2) Met uitzondering van de voorraden in Japan.

3) De visible supply volgens W. H. Gartsen (vroeger Ricard en Freiwald).

4) Voorraden in de Ver. Staten en Engeland.

5) Wijnand & Keppel's Rubberbericht.

6) Zichtbare voorraden volgens Czarnikow.

7) Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

8) Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Brazilië.

Sedert Juni niet inbegrepen de gouvernementvoorraden van Sao Paulo.

9) Alleen de binnenlandsche voorraad te Santos.

10) Statistiek van George Broomhall. Zichtbare voorraden in de tweede hand in de Ver. Staten en Canada, en in de voornaamste havens van Groot-Brittannië, in Europa, Argentinië en Australië en stoomende partijen.

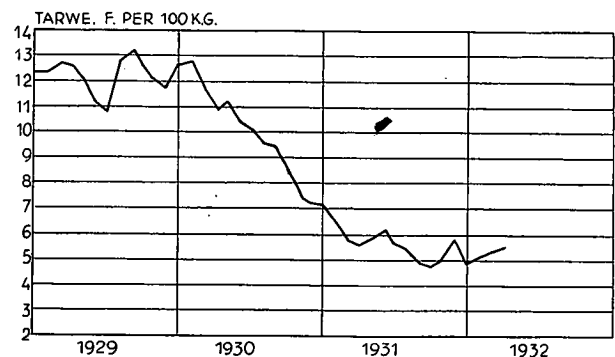
11) Liverpool Cotton Association. De cijfers hebben betrekking op de voorraden in Engeland, op het Continent, in de Ver. Staten, te Alexandrië, te Bombay en in den Orient.

HET PRIJSVERLOOP VAN GROOT-HANDELSARTIKELEN GEDURENDE HET EERSTE KWARTAAL VAN 1932.

TARWE.

Bij den aanvang van 1932 was men vrij algemeen van meening, dat een verbetering der prijzen kon worden verwacht. In de Europeesche landen, en wel in het bijzonder daar, waar de invoer sterke belemmering ondervindt (Duitschland, Frankrijk, Italië) waren de voorraden uit eigen oogsten zoo sterk geslōnken, dat spoedige vermeerdering van den invoer noodzakelijk ging worden. Bovendien bleven uit Rusland de verscheping van klein, terwijl die ook uit Roemenië ten einde liepen en in de Ver. Staten een aanmerkelijke kleinere oogst van wintertarwe werd verwacht dan in 1931. De zeer ongunstige financiëele toestand en de daardoor verminderde Europeesche koopkracht hebben vermeerdering der zaken en prijsstijging nog eenigen tijd tegengehouden. Dat deden ook de nog altijd enorme voorraden, die in de Ver. Staten in handen van den Farm Board en uit den record-oogst van 1931 nog bij de boeren aanwezig waren. Ook waren Argentinië en Australië nog dringend met tarwe uit hun nieuwe oogsten aan de markt. Hoewel de opbrengst in Australië niet zoo groot was geweest als in het vorige jaar en geregeld veel Australische tarwe verkocht werd naar het Verre Oosten (vooral China), heeft het ruime aanbod van het zuidelijk half rond toch in Januari het tot stand komen eener prijsstijging helpen vertragen. De in Duitschland aan het licht tredende behoefte aan groteren invoer van broodgraan werd aanvankelijk gedeckt door regeeringsaankopen van Russische tarwe en rogge in ruil, althans voor een groot gedeelte, tegen producten der Duitsche industrie. De markt ondervond van die transactie geen invloed. Dat in Januari de markt geen verbetering onderging, blijkt uit de noteeringen der Rotterdamsche termijnmarkt. Maart-tarwe stond daar aan het begin der maand op f 4.55 en op 30 Januari op f 4.37½ per 100 KG. In Februari leidden de reeds genoemde oorzaken echter wel degelijk tot de verwachte stijging der prij-

zen. Italië en Frankrijk verzachten namelijk hun belemmering van den tarwe-invoer door de aan de molens toegestane percentages buitenlandsche tarwe te verhoogen. Aanzienlijke uitbreiding der tarwezaken naar die landen was daarvan het gevolg. In Duitschland werden zulke maatregelen ter vergemakkelijking van den invoer niet genomen, doch ook Engeland en de kleinere Europeesche invoerlanden breidden hun inkoop uit. Vooral Argentijnsche, Australische en Canadeesche tarwe werden gekocht. De Vereenigde Staten exporteerden weinig behalve vrij geregeld naar Frankrijk, en in de Vereenigde Staten trad dan ook onder den druk der groote voorraden nog geen prijsstijging in, ondanks het vooruitzicht van een kleinen oogst van wintertarwe. Wel was dat het geval in Canada, dat geregeld in vrij ruime mate tarwe exporteerde en waar de markt dus den invloed der betere Europeesche vraag ondervond. Aan de termijnmarkt te Winnipeg steeg Mei-tarwe van 63 tot 69 dollarcent per 60 lbs, welke laatste prijs op 25 Februari werd bereikt. Te Rotterdam noteerde de Mei-termijn op 29 Februari

f 5.15 tegen f 4.45 per 100 KG. op den 1sten dier maand. De prijsstijging ging te Rotterdam daarna nog voort onder den indruk van de lage ramingen der nog in Duitschland aanwezige hoeveelheden inlandsche tarwe en rogge, alsmede wegens verontrustende oogstberichten uit Centraal-Europa. Op 9 Maart stond Mei-tarwe te Rotterdam dientengevolge op f 5.35.

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										ZUIVEL EN EIERN						MINERALEN			
	TARWE 79 K.G. La Plata loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G. 1)		ROGGE Zuid-Russische (74 K.G.) loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Z.-Russische (64½ K.G.) loco Rotter- dam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BÖTER per K.G. Leeuwar- der Comm. Noteering		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks- kaas kl. m/merk		EIEREN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%
1925	17.20	100.0	13.07	100.0	231.50	100.0	236.00	100.0	462.50	100.0	2.31	100.0	56.—	100.0	9.18	100.0	10.80	100.0	1.68	100.0
1926	15.90	92.4	11.75	89.9	174.25	75.3	196.75	83.4	360.50	77.9	1.98	85.7	43.15	77.1	8.15	88.8	17.90	165.7	1.89	112.5
1927	14.75	85.8	12.47	95.4	176.00	76.0	237.00	100.4	362.50	78.4	2.03	87.9	43.30	77.3	7.96	86.7	11.25	104.2	1.30	77.4
1928	13.47	78.3	13.15	100.6	226.00	97.7	228.50	96.8	363.00	78.5	2.11	91.3	48.05	85.8	7.99	87.0	10.10	93.5	1.20	71.4
1929	12.25	71.2	10.87	83.2	204.00	88.1	179.75	76.2	419.25	90.6	2.05	88.7	45.40	81.1	8.11	88.3	11.40	105.6	1.23	73.2
1930	9.67	56.3	6.22	47.6	136.75	59.1	111.75	47.4	356.10	77.0	1.66	71.9	38.45	68.7	6.72	73.2	11.35	105.1	1.12	66.7
1931	5.55	32.3	4.55	34.8	84.50	36.5	107.25	45.4	187.00	40.4	1.34	58.0	31.30	55.9	5.35	58.3	10.05	93.1	0.58	34.5
Jan. 1931	12.67	73.7	9.35	71.5	149.25	64.5	151.25	64.1	433.75	93.8	2.00	86.6	43.95	78.5	7.55	82.2	11.75	108.8	1.21	72.0
Febr. "	11.72	68.2	8.17	62.5	139.00	60.0	135.75	57.5	398.50	86.2	2.03	87.9	41.15	73.5	6.90	75.2	11.75	108.8	1.11	66.1
Maart "	10.90	63.4	7.15	54.7	143.50	62.0	125.00	53.0	390.00	84.3	1.71	74.0	41.25	73.7	5.18	56.4	11.55	106.9	1.11	66.1
April "	11.17	65.0	7.62	58.3	180.25	77.8	129.75	55.0	431.00	93.2	1.50	64.9	36.50	65.2	5.16	56.2	11.35	105.1	1.16	69.3
Mei "	10.45	60.8	6.55	50.1	148.50	64.1	114.50	48.5	405.00	87.6	1.44	62.3	37.20	66.4	5.30	57.7	11.35	105.1	1.18	70.5
Juni "	10.05	58.4	5.17	39.6	145.50	62.9	103.75	44.0	385.50	83.4	1.54	66.7	37.—	66.1	5.09	55.4	11.35	105.1	1.18	70.5
Juli "	9.55	55.5	5.82	44.6	157.75	68.1	108.00	45.8	345.75	74.8	1.72	74.5	39.90	71.3	5.99	65.3	11.35	105.1	1.18	70.5
Aug. "	9.45	54.9	6.30	48.2	146.00	63.1	116.25	49.3	365.00	78.9	1.58	68.4	40.20	71.8	6.03	65.7	11.35	105.1	1.18	70.5
Sept. "	8.40	48.8	5.25	40.2	127.50	55.1	99.00	41.9	318.75	68.9	1.64	71.0	37.55	67.1	7.23	78.8	11.35	105.1	1.18	70.5
Oct. "	7.40	43.0	4.62	35.4	112.25	48.5	86.00	36.4	281.25	60.8	1.63	70.6	36.90	65.9	8.60	93.7	11.35	105.1	1.18	70.5
Nov. "	7.25	42.2	4.25	32.5	94.50	40.8	82.25	34.9	270.75	58.5	1.58	68.4	36.50	65.2	9.63	104.9	10.90	100.9	0.85	50.6
Dec. "	7.07	41.1	4.30	32.9	96.00	41.5	91.00	38.6	247.75	53.6	1.55	67.1	33.50	59.8	9.97	86.8	10.85	100.5	0.85	50.6
Jan. 1931	6.52	37.9	4.—	30.6	84.50	36.5	86.25	36.5	207.50	44.9	1.61	69.7	32.25	57.6	6.63	72.2	10.30	95.4	0.85	50.6
Febr. "	5.77	33.6	3.90	29.8	87.50	37.8	85.75	36.3	206.25	44.6	1.66	71.9	33.80	60.4	6.21	67.6	10.30	95.4	0.85	50.6
Maart "	5.62	32.7	4.20	32.1	103.00	44.5	104.75	44.4	214.00	46.3	1.47	63.6	35.00	62.5	4.94	53.8	10.30	95.4	0.66	39.3
April "	5.90	34.3	4.42	33.8	112.00	48.4	117.00	49.6	197.75	42.8	1.35	58.4	31.60	56.4	4.20	45.8	10.15	94.0	0.53	31.5
Mei "	6.15	35.8	4.97	38.0	95.75	41.4	124.00	52.5	189.00	40.9	1.26	54.5	33.85	55.1	4.07	44.4	10.00	92.6	0.53	31.5
Juni "	5.75	33.4	5.05	38.6	86.75	37.5	116.50	49.4	191.50	41.4	1.29	55.8	33.50	59.8	4.30	46.8	10.00	92.6	0.34	20.5
Juli "	5.42	31.5	4.70	35.9	84.25	36.4	115.75	49.0	211.00	45.6	1.32	57.1	37.75	67.4	4.40	47.9	10.00	92.6	0.24	14.3
Aug. "	4.97	28.9	4.02	30.8	74.50	32.2	119.50	50.6	185.50	40.1	1.30	56.3	36.00	64.3	4.98	54.2	10.00	92.6	0.43	25.9
Sept. "	4.77	27.8	4.27	32.7	68.00	29.4	97.00	41.1	164.25	35.5	1.27	55.0	32.25	57.6	5.77	62.9	10.00	92.6	0.56	33.2
Oct. "	5.—	29.1	4.47	34.2	68.50	29.6	94.75	40.1	160.25	34.6	1.24	53.7	26.25	46.9	6.27	68.4	9.90	91.7	0.56	33.2
Nov. "	5.82	33.9	5.47	41.9	81.00	35.0	114.50	48.5	169.75	36.7	1.17	50.6	24.75	44.2	7.07	77.0	9.90	91.7	0.68	40.4
Dec. "	4.92	28.6	4.95	37.9	69.25	29.9	111.25	47.1	145.75	31.5	1.18	51.1	21.40	38.2	5.32	58.0	9.90	91.7	0.71	42.3
Jan. 1932	5.05	29.4	5.07	38.8	71.25	30.8	114.00	48.3	142.50	31.0	1.16	50.2	25.75	46.0	4.71	51.3	8.25	76.3	0.71	42.3
Febr. "	5.30	30.8	5.07	38.8	74.00	32.0	108.50	46.0	142.25	30.8	1.34	58.0	27.75	49.6	3.79	41.3	8.25	76.3	0.71	42.3
Maart "	5.52	32.1	5.80	44.4	86.75	37.5	118.00	50.0	143.25	31.0	0.98	42.4	23.65	42.2	3.42	37.3	8.35	77.3	0.71	42.3
4 April "	5.50	32.0	6.20	47.4	86.00	37.1	122.00	51.7	137.00	29.6	0.95	41.1	20.50	36.6	2.70	29.4	8.50	78.7	0.86	51.2
11 "	5.55	32.3	6.25	47.8	88.00	38.0	124.00	52.5	135.00	29.2	0.98	42.4	—	—	2.70	29.4	8.70	80.6	0.86	51.2

1) Men zie voor de toel. op dezen staat de nos. van 8 en 15 Aug. 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2. 3) Tot Jan. 1931 9 Febr. 1931 American No. 2.

Winnipeg was intusschen echter reeds wat flauwer gelooopen, omdat de Europeesche vraag zich niet geheel in haar vermeerderden omvang handhaafde. Geheel veranderd is daarop de marktstemming omstreeks 12 Maart. Als oorzaak daarvan kan worden gewezen op de zeer hooge raming van de voorraden tarwe, die op 1 Maart in de Ver. Staten nog bij de boeren aanwezig waren. Zij bedroegen 207 miljoen bushels tegen 160 miljoen op 1 Maart 1931, 130 miljoen in 1930 en 151 miljoen in 1929. Ook publiceerde de Argentijnsche regeering een van 27.4 op 28.3 miljoen quarters verhoogde raming van den Argentijnschen tarwe-oogst. Dadelijk daalden de prijzen, doch zeer flauw werd vooral de markt, toen de Farm Board liet weten, dat hij ernstige pogingen zou aanwenden om zijn voorraad uit te verkoopen. Wel was juist in Italië het veroorloofde percentage buitenlandsche tarwe weder verhoogd en meende men ook in Duitschland spoedig zulk een maatregel te mogen verwachten, maar dit kon de prijsstijging niet tegenhouden evenmin als geruststellende mededeelingen, die de Farm Board publiceerde, toen hij de uitwerking bemerkte van zijn bedreiging met sterk aanbod uit zijn voorraden. Daarbij kwam nog, dat de Duitsche regeering bekend maakte, dat de in Duitschland aanwezige voorraden tarwe en rogge voldoende waren om tot aan het einde van het seizoen in de behoefte te voorzien, zoodat van vergemakkelijking van den tarwe-invoer voorloopig niets zou komen.

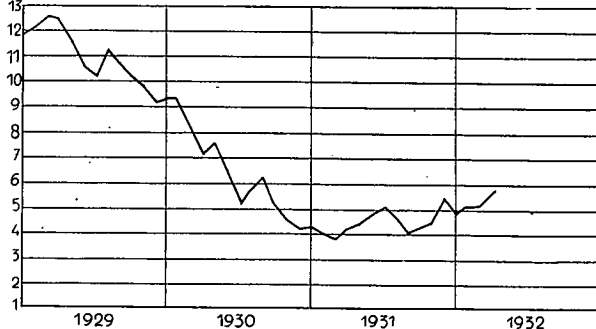
Van 10 tot 26 Maart daalde Mei-tarwe te Winnipeg van 67½ tot 59½ cent per 60 lbs en te Rotterdam van f 5.35 (9 Maart) tot f 4.75 (23 Maart) per 100 KG. In Argentinië daalden de tarweprijzen ongeveer 7 pCt. en te Chicago vond voor den Mei-termijn een verlaaging plaats van 60% op 52% cent. Voornamelijk is het dus weer de voorraad van den Farm Board geweest, die nu nogmaals een zich reeds aardig ontwikkelende prijsverbetering teniet heeft gedaan. Intusschen had ook Frankrijk nogmaals het toegestane percentage buitenlandsche tarwe verhoogd en daar de Europeesche vraag zich vrij goed handhaafde is in de laatste dagen van Maart nog eenig prijsherstel ingetreden, terwijl toen vrij algemeen de meening bestond, dat

voor een nieuwe prijsverhoging de voorwaarden aanwezig waren. De verschepingen uit Rusland zijn gedurende het geheele 1e kwartaal van 1932 klein gebleven.

ROGGE.

Voor rogge zijn in de eerste drie maanden van 1932 de prijzen aanmerkelijk gestegen, hetgeen vooral valt toe te schrijven aan voortdurende inkoop van Duitschland. Ten aanzien van rogge staat de onjuistheid vast van de bewering der Duitsche regeering, dat er in Duitschland voldoende voorraden broodgraan aanwezig zouden zijn om voor dit seizoen in de behoefte te voorzien. Reeds in Januari namelijk hebben in Duitschland regeering en handel voortdurend buitenlandse rogge gekocht en de regeering bracht uit

ROGGE, F. PER 100 KG.

haar voorraden steeds rogge aan de markt om stijging van den broodprijz tegen te houden. Aanvankelijk waren de Russische verschepingen van rogge tezamen met de in West-Europa nog aanwezige voorraden Russische rogge voldoende om zonder prijsstijging in de toenemende vraag van Duitschland en in de Scandinavische behoefte te voorzien. Later echter, nadat bijvoorbeeld de te Rotterdam opgeslagen voorraad Russische rogge vrijwel geheel in Duitsche handen was overgegaan, zijn de prijzen gestegen. Zoo liep te Rotterdam de prijs van Russische rogge van f 5.— per 100 KG. in het begin van Februari op tot f 6.— aan

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

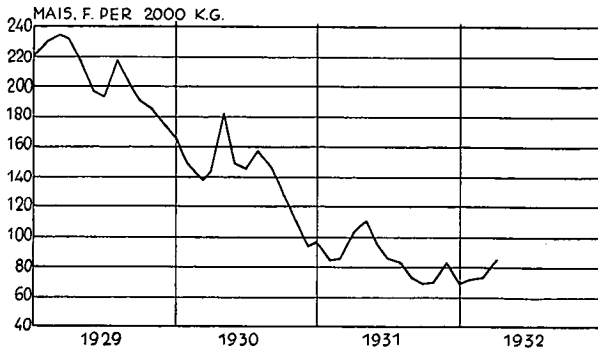
METALEN								TEXTIELGOEDEREN							DIVERSEN				
ZILVER cash Londen per Standard Gunce		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colo- nial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto	
pence	%	Sh.	%	£	%	£	%	£	%	¢ cts.	%	pence	%	pence	%	fl.	%	fl.	%
100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0	261.17/-	100.0	36.8/6	100.0	23.25	100.0	55.00	100.0	29.50	100.0	34.70	100.0	12.—	100.0	
89.3	86/6	89.3	58.1/6	93.5	290.17/6	111.1	31.1/6	85.3	17.55	75.5	47.25	85.9	24.75	83.9	28.46	82.0	11.61	96.8	
83.3	73/-	100.0	55.14/-	89.7	290.4/-	110.8	24.4/-	66.4	17.50	75.3	48.50	88.2	26.50	89.8	40.43	116.5	11.48	95.7	
81.1	66/-	90.4	63.16/-	102.8	227.5/-	86.8	21.1/-	57.8	20.00	86.0	51.50	93.6	30.50	103.4	47.58	137.1	11.48	95.7	
76.2	70/6	96.6	75.14/-	121.9	203.15/6	77.8	23.5/-	63.8	19.15	82.4	39.—	70.9	25.25	85.6	32.25	92.9	10.60	88.3	
55.4	67/-	91.8	54.13/-	88.0	142.5/-	54.3	18.1/6	49.6	13.55	58.3	26.75	48.6	16.25	55.1	25.36	73.1	9.84	82.0	
41.6	55/-	75.3	36.5/-	58.4	110.1/-	42.0	12.1/-	33.1	8.60	37.0	21.50	39.1	12.00	40.7	18.65	53.7	8.61	71.8	
65.3	72/6	99.3	71.9/6	115.1	174.13/-	66.7	21.11/-	59.4	17.15	73.8	29.50	53.6	19.25	65.3	26.63	76.7	10.11	84.3	
62.6	72/6	99.3	71.12/6	115.4	174.4/-	66.5	21.4/-	58.2	15.45	66.4	28.50	51.8	17.75	60.2	24.50	70.6	10.21	85.1	
59.5	70/-	95.9	68.19/6	111.1	165.18/-	63.4	18.16/-	51.6	15.20	65.4	26.25	47.7	16.50	55.9	24.—	69.2	10.21	85.1	
61.0	67/6	92.5	61.3/-	98.5	161.17/6	61.8	18.6/6	50.3	16.45	70.8	27.25	49.5	17.25	58.5	24.13	69.5	10.21	85.1	
59.0	67/6	92.5	53.9/-	86.1	145.—/-	55.4	17.16/-	48.9	16.50	71.0	28.75	52.3	18.00	61.0	26.25	75.6	10.21	85.1	
50.0	67/6	92.5	50.1/6	80.7	136.4/6	52.0	17.19/-	49.3	14.50	62.4	27.75	50.5	17.50	59.3	26.63	76.7	10.21	85.1	
49.9	67/6	92.5	48.2/-	77.5	134.17/6	51.5	18.3/-	49.8	13.10	56.3	27.00	49.1	16.75	56.8	24.25	69.9	9.18	76.5	
51.0	65/-	89.9	47.15/-	69	135.5/6	51.7	18.6/-	50.2	11.95	51.4	27.25	49.5	16.50	55.9	24.88	71.7	9.28	77.3	
52.0	63/6	87.1	46.6/-	74.6	132.6/-	50.5	17.18/-	49.1	11.—	47.3	27.00	49.1	15.75	53.4	26.50	76.4	9.39	78.3	
51.5	63/6	87.1	43.—/-	69.3	117.13/-	44.9	15.15/-	43.2	10.55	45.4	24.50	44.5	14.50	49.2	26.25	75.6	9.49	79.1	
51.9	63/6	87.1	46.8/6	74.8	113.16/-	43.5	15.18/6	43.7	10.85	46.7	24.00	43.6	13.00	44.1	25.25	72.8	9.70	80.8	
51.9	63/6	87.1	47.6/6	76.2	115.3/-	44.0	15.5/6	41.9	9.95	42.8	22.50	40.9	12.50	42.4	25.—	72.0	9.90	82.6	
43.2	60/6	82.9	45.7/6	73.1	116.8/-	44.4	14.—/6	38.5	10.30	42.3	21.25	38.6	12.00	40.7	24.63	71.0	10.11	84.3	
38.9	58/6	80.3	45.1/6	72.6	117.—/6	44.7	13.5/6	36.4	10.95	47.1	21.75	39.5	12.00	40.7	22.50	64.8	10.21	85.1	
41.8	58/6	80.3	45.1/6	72.6	122.1/-	46.6	13.3/6	35.2	10.90	46.9	25.25	45.9	14.50	49.2	22.25	64.1	10.21	85.1	
40.9	58/6	80.3	42.15/6	68.9	113.4/-	43.2	12.10/-	34.3	10.25	44.1	24.50	44.5	14.50	49.2	22.25	64.1	10.21	85.1	
40.3	58/6	80.3	39.6/6	63.4	104.17/-	40.0	11.10/6	31.6	9.40	40.4	23.50	42.7	13.00	44.1	21.75	62.7	10.21	85.1	
40.1	58/6	80.3	36.6/6	58.5	106.2/6	40.5	11.11/6	31.8	9.10	39.1	22.00	40.0	12.50	42.4	19.13	55.1	10.21	85.1	
41.2	58/6	80.3	34.14/-	55.9	112.5/6	42.9	12.15/6	35.1	9.25	39.8	22.25	40.5	12.50	42.4	20.25	58.4	8.26	68.8	
39.9	58/6	80.3	32.15/-	52.8	114.19/6	43.9	11.19/6	32.9	7.20	31.0	22.25	40.5	12.00	40.7	18.75	54.0	7.—	58.3	
41.4	55/6	76.0	30.3/6	48.6	111.16/-	42.7	11.4/-	31.1	6.55	28.2	20.00	36.4	11.00	37.3	18.—	51.9	6.50	54.2	
43.0	46/-	63.0	28.2/6	45.3	101.1/6	38.6	10.9/6	28.8	6.30	27.2	19.50	35.5	10.75	36.4	17.50	50.3	6.65	55.4	
44.1	44/6	61.0	27.19/6	45.1	102.—/	39.0	11.5/-	30.9	6.40	27.5	19.00	34.5	10.75	36.4	16.75	48.3	6.80	56.7	
44.6	41/6	56.8	27.6/6	44.2	98.17/6	37.8	10.16/-	29.6	6.30	27.2	16.25	29.5	9.00	30.5	—	—	6.95	57.9	
43.2	41/6	56.8	27.14/6	44.7	98.18/-	37.8	10.14/-	29.4	6.65	28.6	16.50	30.0	9.00	30.5	11.63	33.5	7.10	59.2	
43.6	41/6	56.8	26.4/-	42.2	99.2/6	37.9	10.51/-	28.1	6.90	29.7	16.25	29.5	9.00	30.5	11.75	33.9	7.25	60.4	
42.8	44/-	60.3	24.18/-	40.1	96.6/-	36.8	9.9/-	25.9	6.90	29.7	16.50	30.0	8.75	29.7	10.25	29.5	7.40	61.7	
41.6	45/-	61.6	23.8/-	37.7	85.10/-	32.7	8.11/6	23.5	6.40	27.5	17.00 ⁹	30.9	9.00 ⁹	30.5	—	—	7.40	61.7	
41.1	45/6	62.3	23.—/	37.1	81.10/-	31.1	8.11/6	23.5	6.25	26.9	—	—	—	—	—	—	7.40	61.7	

Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van 16 Dec. 1929 tot 26 Mei-1930 74/5 K.G. Hongaarsche. 4) Tot Jan. 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 5) Noteering Schotland 59/6. 6) 58/-. 7) 1 April. 8) 8 April. 9) 7 April.

het einde van Maart. De Duitse inkoop, die naast Russische ook Argentijnsche en van tijd tot tijd Amerikaansche rogge betroffen, bleven van die stijging de voornaamste oorzaak.

MAIS.

Reeds aan het einde van 1931 waren de Argentijnsche maïverschepingen verminderd, hetgeen wel tot eenige prijsverhoging heeft geleid, doch er was nog zooveel Argentijnsche maïs naar Europa onderweg en vooral in Engeland en Nederland waren de voorraden nog zoo groot, dat het herstel zich niet kon handhaven. Ook bood Rusland in vrij ruime mate maïs aan en de lage prijzen van vleesch, zuivelproducten en eieren leidden tot de vrees, dat het maïsver-

bruik wel eens aanmerkelijk kon verminderen. Ook de verwachting van een zeer grooten nieuwen Argentijnschen oogst drukt de markt. Terwijl Maart-maïs bij het begin van Januari aan de Rotterdamsche termijnmarkt op $f 75\frac{1}{2}$ per 2000 K.G. stond, was de notering op den 30sten $f 67$.— Een herstel is omstreeks 10 Februari ingetreden. Er kwamen toen uit Argentinië berichten omtrent schade aan de nieuwe maïs door sprinkhanen en droogte, zoodat volgens de Argentijnsche regeering de opbrengst veel kleiner zou zijn dan in 1931. Bovendien ontstond in Engeland zeer levendige vraag naar Platamaïs wegens de verwachting, dat daar met ingang van 1 Maart op maïs een invoerrecht zou worden geheven van 10 pCt.

Zelfs van de te Rotterdam aanwezige voorraden is toen veel Platamaïs naar Engeland verkocht en op 23 Februari kwam de Maart-termijn te Rotterdam op $f 78\frac{1}{2}$, terwijl ook in Argentinië een aanmerkelijke prijsstijging had plaats gevonden met levendige zaken naar Europa in maïs van den ouden zoowel als van den nieuwen oogst. Het invoerrecht is in Engeland niet tot stand gekomen en in Nederland werd aan het einde van Februari de markt tevens gedrukt door de verwachting, dat in Maart op oude contracten veel Platamaïs en in de termijnmarkt te Rotterdam veel Russische maïs zou worden geleverd. Een prijsdaling was het gevolg, doch toen de ter levering aangeboden maïs gemakkelijker werd opgenomen dan verwacht was, herstelde de markt zich spoedig. Ook lieten de verder afgenomen Argentijnsche verschepingen zich krachtiger gelden, nu in West-Europa de voorraden verminderd waren. Wel was althans in Nederland de verbruiksvraag naar maïs niet levendig, maar het verminderde aanbod kon zij toch zonder moeite verwerken. In het begin van Maart ging in Argentinië de stijging der maïsprijzen nog voort en te Rotterdam stond op 9 Maart maïs per Maart op $f 86\frac{1}{2}$, per Mei op $f 83\frac{1}{2}$, tegen $f 76\frac{1}{2}$ en $f 76\frac{1}{2}$ aan het begin der maand. Daarop leidden betere oogstberichten uit Argentinië nogmaals tot een inzinking, waardoor aan het einde der maand de Mei-termijn te Rotterdam weer op $f 73\frac{1}{2}$ stond en Platamaïs ter verscheping in den voorzomer voor ongeveer $f 74$.— cif. Rotterdam te koop was. Spoedige oude Platamaïs en de eerste verschepingen van den nieuwen oogst stonden echter ongeveer $f 6$.— hooger en daarvoor bleef vrij bevredigende vraag bestaan, ook in Nederland, waar enkele guldens per 2000 K.G. lager ook Russische maïs geregeld afzet bleef vinden. In Platamaïs ter verscheping in den voorzomer en later zijn tot nog toe weinig zaken gedaan, behalve in perioden van vaste markten in Februari en Maart. De raming van de Argentijnsche regeering van het uitvoeroverschot uit den nieuwen oogst bedraagt slechts 5 miljoen ton (van 1 Mei 1931 tot 1 April 1932 heeft Argentinië 9 miljoen ton maïs uitgevoerd), doch zij werd als veel te laag beschouwd. Men nam echter aan het einde van

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN							INDEXCIJFERS						
			VURENHOUT basis 7 ^m f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4,672 M ³ .		RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprizen Rotterdam per 1/2 K.G.		THEE Af. N.-I. thee. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. 1/2 K.G.		COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam		Bruto-gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100	
	f	%	Sh.	%	h.	%	cts.	%	cts.	%	f	%	In-voer	Uit-voer		
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,87 ⁶	100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128	93,2	92,0
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,12 ⁸	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,62 ⁸	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-1/10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,87 ⁴	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-1/10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,37 ⁶	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-15,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,62 ⁸	63,1	124	135	75,5	69,4
1931	110,75	69,3	-13	8,4	8,—	42,7	25	40,7	42,50	50,3	15,37 ⁶	42,9	117	136	62,6	57,9
Jan. 1930	147,50	93,9	-7,375	20,7	11,67 ⁸	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,87 ⁶	73,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,37 ⁶	74,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,12 ⁸	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,77 ⁶	52,1	33	53,8	58	68,6	22,87 ⁶	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-15,625	15,8	9,27 ⁶	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,97 ⁶	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,62 ⁸	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,37 ⁶	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-14,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-13,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,12 ⁸	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-13,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,62 ⁸	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-13,125	8,8	8,57 ⁶	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-13,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,37 ⁶	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-13,125	8,8	8,57 ⁶	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,12 ⁸	39,4	127	133	64,5	56,8
Juli "	110,00	68,9	-13	8,4	8,77 ⁶	46,8	27	44,0	38,25	45,3	15,—	41,8	138	153	62,6	55,8
Aug. "	100,00	62,6	-12,5	7,0	7,90	42,1	25,50	41,5	38,50	45,6	14,12 ⁸	39,4	122	142	60,6	55,6
Sept. "	100,00	62,6	-12,375	6,7	7,52 ⁸	40,1	23,75	38,7	37,50	44,4	13,37 ⁶	37,3	125	146	58,7	58,1
Oct. "	100,00	62,6	-12,375	6,7	7,55	40,3	23	37,5	37,75	44,7	13,25	36,9	119	146	58,7	58,5
Nov. "	100,00	62,6	-12,25	6,3	7,15	38,1	23	37,5	37	43,8	13,75	38,3	113	132	58,7	58,8
Dec. "	82,50	51,6	-12,25	6,3	7,25	36,0	23	37,5	35	41,4	12,75	35,5	115	114	54,8	58,8
Jan. 1932	82,50	51,6	-12,125	6,0	7,35	39,2	23	37,5	32	37,9	13,12 ⁸	36,6	103	107	54,2	58,4
Febr. "	82,50	51,6	-12	5,6	7,05	37,6	23	37,5	30	35,5	14,50	40,4	86	111	53,5	59,8
Maart "	70,00	43,8	-11,625	4,6	6,25	34,8	23	37,5	31	36,7	14,75	41,1				
4 April	70,00	43,8	-11,5	4,2	6,25	34,8	23	37,5	29 ²	34,3	14,12 ⁸	39,4				
11 "	70,00	43,8	-11,5	4,2	5,75	30,7	23	37,5			13,75	38,3				58,3

1) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 2) 7 Apr.

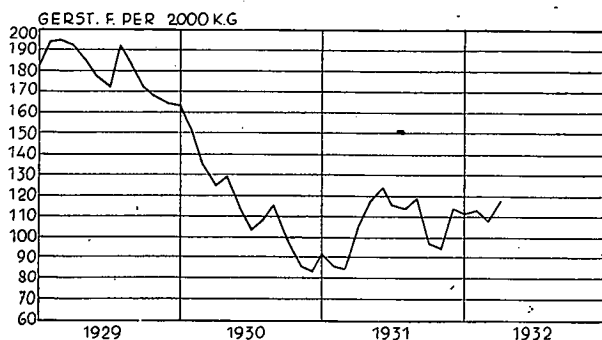
N.B. Alle Pondennoteringen vanaf 21 Sept. zijn op goudbasis omgerekend

Maart wel aan, dat de oogst vrij wat kleiner zal blijken te zijn dan in 1931.

Roemeensche maïs heeft in de eerste 3 maanden van 1932 in West-Europa een zeer kleine rol gespeeld. De uitvoer bleef beperkt en richtte zich vrijwel uitsluitend naar de landen der Middellandsche Zee. Verder Westelijk werd Donaumaïs uitermate weinig verhandeld afgezien van eenigen kooplust daarvoor in Duitschland, waar Roemeensche maïs bij den invoer een preferentiële behandeling geniet en naar veler verwachting spoedig in toenemende mate zou genieten.

GERST.

Voor gerst is de markt in het eerste kwartaal van 1932 steeds vast geweest wegens reeds dadelijk niet groot en later nog afnemend aanbod uit Rusland, en zeer kleine verschepingen van Donaugerst. In Januari kwam Argentinië in ruime mate met gerst uit zijn nieuwen oogst aan de markt, hetgeen reeds dadelijk leidde tot groote zaken naar Nederland en Duitschland. Toen de verschepingen aanvingen en een flinken omvang aannamen, terwijl het aanbod voortging, werd de markt daardoor eenigen tijd gedrukt, ook voor de Russische gerst, die in West-Europa lag opgeslagen of daarheen onderweg was. Reeds in Februari echter verminderde het aanbod uit Argentinië, waar gerst niet in werkelijk groote hoeveelheden verbouwd wordt en spoedig herstelde zich de gerstprijzen. In Maart

werden nu en dan naar Europa zaken in gerst gedaan, uit de Ver. Staten en Nederland deed van tijd tot tijd flinke inkoop van Canadeesche gerst. Goede vraag naar gerst bestond er in Duitschland en het beperkte aanbod vond in Maart steeds gemakkelijk plaatsing, tot geleidelijk stijgende prijzen, ofschoon deze zich toch 35 à 40 pCt. boven den maïsprijs bevonden. Zeer belangrijk is de prijsstijging van gerst sedert het begin van het seizoen. In September en October 1931 namelijk werd Roemeensche en Russische gerst verhandeld voor f 82.— tot f 85.— per 2000 KG. boordvrij Rotterdam en aan het einde van Maart was de waarde ongeveer f 118.—.

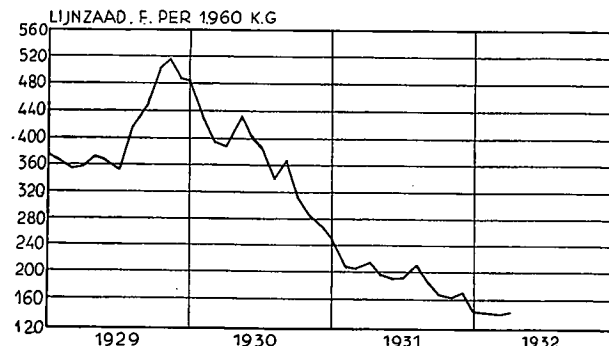
LIJNZAAD.

De overgang van den ouden naar den nieuwen oogst, die gewoonlijk gekenmerkt wordt door een periode van schaarschte, is dit jaar vrijwel onopgemerkt gebleven. De nieuwe oogst is betrekkelijk vroeg gekomen en de vraag was voldoende groot, om verschepers in staat te stellen, reeds gedurende December van den nieuwen oogst grotere kwantiteiten te verladen.

Zoals bekend, wordt de nieuwe Argentijnsche oogst door de regeering officieel geschat op 2.100.000 tons en dit cijfer is naderhand nog met circa 70.000 tons verhoogd. Particuliere berichten daarentegen waren van meening, dat de oogst zeker 10/15 pCt. groter was dan de Argentijnsche Regeering aangaf.

Deze berichten hebben niet nagelaten een druk op de prijzen uit te oefenen, die tenslotte in den loop van de maand Januari naar f 136 zijn teruggevallen. Op deze basis is eenige belangstelling getoond en als gevolg van het feit, dat koopers gedurende een langen tijd zich onthouden hadden van eenige inkoop, hebben de zaken onmiddellijk een vrij grooten omvang

genomen. De vraag bleef niet alleen beperkt tot de Noordelijke havens, maar ook Zuid-Europa nam regelmatig vrij groote kwantiteiten op. Het gevolg was, dat de prijzen in den loop der maand Februari en begin Maart tot circa f 149 konden stijgen. De steeds slechter wordende financiële en economische omstandigheden in geheel Europa hebben evenwel belemmerend gewerkt op den afzet van lijnzaad.

Intusschen is het artikel goedkooper dan het ooit, zoo lang daaromtrent statistieken zijn bijgehouden, geweest is, maar het heeft dit gemeen met andere producten, die in dezelfde omstandigheden verkeerden. Door de daling van den Peso, is Argentinië in staat geweest om gedurende de eerste drie maanden van het jaar een zeer belangrijk kwantum van den nieuwen oogst, 657.000 tons, of meer dan een kwart gedeelte, te verschepen, zoodat inderdaad de consumptie bij die van het vorige jaar niet zooveel ten achter blijft. Bovendien zal Noord-Amerika, waar de laatste oogst een mislukking is geweest, meer dan anders genoodzaakt zijn, zijn verbruik in Argentinië te dekken en de sinds de laatste weken grooter wordende verladings naar dat land wijzen er wel op, dat de eigen voorraden uitgeput zijn. De Ver. Staten hebben dan ook de eerste drie maanden van dit jaar reeds ruim 32.000 tons meer ontvangen dan gedurende dezelfde periode van het vorige jaar.

Berichten uit Britsch-Indië luiden sinds eenige weken gunstig en het is vrij zeker, dat de daar ter beschikking komende oogst niet veel kleiner zal zijn dan die van het voorgaande jaar.

Het ziet er dus naar uit, alsof de olie-industrie zich het geheele jaar tegen betrekkelijk goedkope prijzen van grondstoffen zal kunnen voorzien.

BOTER.

Het betrekkelijk hooge prijsniveau op onze botermarkt bij de jaarswisseling bezweek in den loop van Januari onder den druk van den onrustbarende toenemenden boterimport, welke niet naliet als prijsbederf te treden.

Op de exportmarkt bereikten de omzetten in Januari en Februari van dit kwartaal een ongeken- de laagte. Valutaboters, zooals de Deensche, verloren in Engeland terrein en drukten daardoor in België en in Duitschland ons product verder uit de markt, zoodat de toch reeds geringe uitvoer vrijwel geheel tot stilstand kwam. Wel typeerend voor de huidige omstandigheden is, dat ons land in deze maanden een boterimportoverschot had.

De exporteurs, die met Duitschland nog eenige zaken deden, staken zich steeds dieper in de risico's met de daar vastgehouden betalingen. De deviezencontingenten werden opnieuw verkleind. Dit is een verkapt contingentieering van den boterimport in Duitschland, althans van den boterimport in zijn geheel, want tevens is dit het meest willekeurige systeem van contingentieering, dat denkbaar is. Er worden op grond van vroeger gedane zaken geen deviezen vrijgegeven voor Nederlandsche boter, maar alleen voor boter in het algemeen, en de importeur kan daarover vrij beschikken, ongeacht de bestaande handelsrelaties. Zoo kon het medio Januari dan ook tot een invasie van Scandinavische boters op de Duit-

sche markt komen, welke te Berlijn en op andere plaatsen in Duitschland een ware paniek teweeg bracht. Dit gat heeft de Deutsche regeering getracht weer te stoppen door een verhoging van het autonome botertarief tot 100 Mark per 100 KG. Dit werd op 23 Januari ingevoerd, waardoor automatisch het in het Duitsch-Finsche handelsverdrag voorziene systeem van tariefdifferentiaties in werking kwam.

Bij de huidige gesteldheid van den afzet in Duitschland moet iedere invoerrechtverhoging wel op de ruggen van de exporteurs neerkomen, want de boterprijs buiten Duitschland zal een daarmee evenredige daling ondervinden. Het systeem van gelijke contingentteering voor ieder land komt er op neer, dat de import uit ons land, als grootste leverancier, met gemiddeld het hoogste invoerrecht belast wordt.

Niet onmiddellijk echter werden genoemde nadelige gevolgen van deze invoerbelemmering door onze markt ondervonden, aangezien ten onzent, evenals in de andere boterexportlanden de weg werd ingeslagen om eerst het douanecontingent van 5.000 ton tegen het oude tarief op te gebruiken, hetgeen binnen het kader van de Finsch-Duitsche regeling mogelijk was.

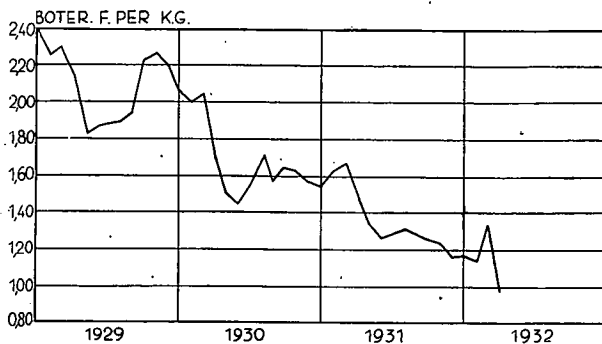
Begin Februari werkten integendeel verschillende andere omstandigheden ertoe mede, dat er op onze botermarkt een verbetering intrad, welke in den loop van die maand het karakter van een hausse kreeg.

De op korten termijn aangekondigde tariefplannen in Engeland deden een flinke vraag naar continentale boters ontstaan, en al viel ons product niet in de termen om aan deze vraag te voldoen, toch verbeterde de stemming op de markten in het buitenland allerwege, waardoor van dien kant de druk op onze markt ophield en deze zich ongestoord t.o.v. het binnenland kon ontwikkelen.

Om dezen tijd van het jaar is de productie hier te lande wel het kleinst. In Februari vielen de aanvoeren al bijzonder klein uit, men heeft het bedrijf ingekrompen, tengevolge van de slechte uitkomsten der voorafgaande maanden. En de zeer veel vergrootte binnenlandsche vraag kon thans tot haar recht worden gebracht. Bij oplopende prijzen bleven de omzetten op peil.

Een factor, welke zeer sterk tot de vlotte stemming op onze markt in Februari heeft bijgedragen, was Frankrijk. In Frankrijk heerschte een buitengewoon groote schaarschte aan boter, en de regeering heeft zich genoopt gezien het oorspronkelijk vastgestelde contingent te verdriedubbelen. Door het daar gevolgde stelsel van proportionele contingentteering en de daarop ingestelde uitvoerregeling hier te lande, was het aandeel van onze markt in dezen import geheel verzekerd.

Tegen het einde van Februari kwam de ommekeer. Dit is een seizoenverschijnsel. Doch nimmer trad de wending zoo scherp in als thans. In drie weken tijd vielen de prijzen van f 1,42 op f 0,95, een prijsdaling van 30 pCt.

De boterproductie pleegt tot einde Mei geregeld toe te nemen om dan het dubbele te bedragen van de aanvoeren in Februari en tot nu toe absorbeerde voor-

namelijk de Deutsche markt het grootste gedeelte van dezen meer-aanvoer.

Gedurende de maand Februari heeft de Deutsche regeering kans gezien om door een tusschentijdsche regeling met Finland het nieuwe douaneregime voor boter in al zijn scherpste onmiddellijk toe te passen. Het jaarcontingent van 5000 ton tegen 50 Mark invoerrecht kan daardoor niet meer ineens worden opgebruikt, maar slechts in maandelijksche hoeveelheden van ten hoogste 500 ton, hetgeen voor Nederlandsche boter voorloopig neerkomt op een gemiddeld invoerrecht van pl.m. 80 Mark. Onder deze omstandigheden biedt het Deutsche afzetgebied voor onze botermarkt niet meer het minste houvast. Ook elders vindt onze boter geen afzetgebied, gegeven de concurrentie van Denemarken, hetwelk nog steeds een 10 cents lageren boterprijs noteert dan ons land.

In welke mate de uitvoer van boter is gedaald en de invoer is gestegen, blijkt uit de volgende tabel:

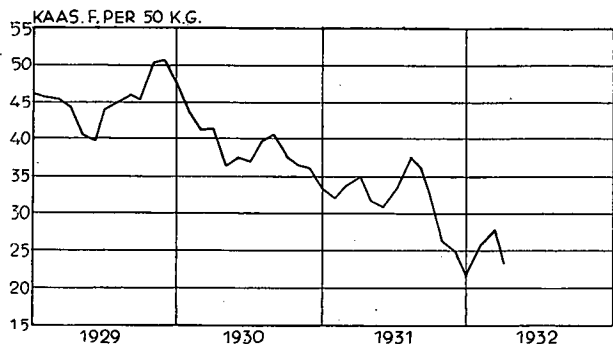
	Boter in tons.							
	Invoer				Uitvoer			
	1929	1930	1931	1932	1929	1930	1931	1932
Iste halfj.	772	742	1.233	—	24.194	21.678	18.007	—
2de „	1.255	1.252	2.798	—	23.127	20.231	14.951	—
Januari	234	189	423	1.252	2.909	3.137	2.278	1.060
Februari	155	129	260	1.606	2.478	2.419	1.819	853

Op een prijs van f 0.95 bleek de binnenlandsche vraag in staat de aanvoeren te verwerken, doch het is duidelijk, dat bij de gegeven beperkte afzetmogelijkheden de eerstkomende maanden een nog verdere prijsdaling zullen te zien geven, tenzij de regeering effectief ingrijpt.

KAAS.

De kaasmarkten werkten in het berichtskwartaal op geen of weinig beteekenende voorraden, zoodat de wisselende afzetkansen, m.n. in het buitenland, het marktverloop geheel en al beïnvloedden.

Sedert den aanvang van Januari werd de stemming beter, in de verwachting, dat de afzet naar Frankrijk wederom zou kunnen worden opgenomen. Toen de invoerregeling in dat land in het midden van de maand haar beslag kreeg, liepen de prijzen snel omhoog. De verbetering kon evenwel gedurende de maand Februari niet geheel gehandhaafd blijven, hoewel de vraag op een iets lager prijsniveau gemakkelijker kon worden gaande gehouden.

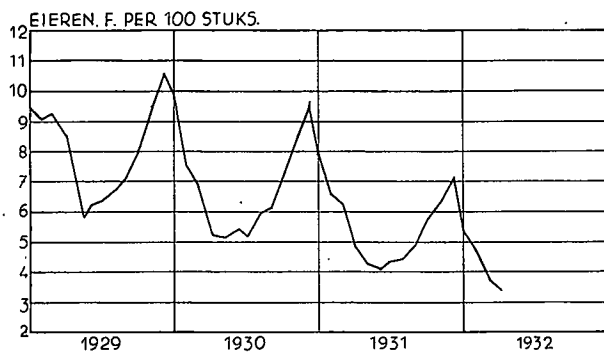

Tegen het einde van Februari-week evenwel de vaste stemming, daar de koopers zich met het oog op de grootere aanvoeren meer en meer gereserveerd toonden. Ofschoon de productietoename in de maand Maart nog niet veel beteekende, kon er van een eenigszins vluggen handel slechts tegen aanmerkelijk dalende prijzen sprake zijn. Vooral met het oog op den afzet naar Duitschland moeten de vooruitzichten op de kaasmarkt ook zeer ongunstig beoordeeld worden. Over den in- en uitvoer van kaas geven de volgende cijfers uitsluitsel:

Kaas in tons.

	Invoer				Uitvoer			
	1929	1930	1931	1932	1929	1930	1931	1932
1ste halfj.	271	308	274	—	45.206	44.031	41.364	—
2de „	385	377	336	—	50.609	49.744	45.027	—
Januari	56	71	50	37	7.019	7.468	6.741	5.883
Februari	36	44	41	44	5.470	6.109	5.845	5.457

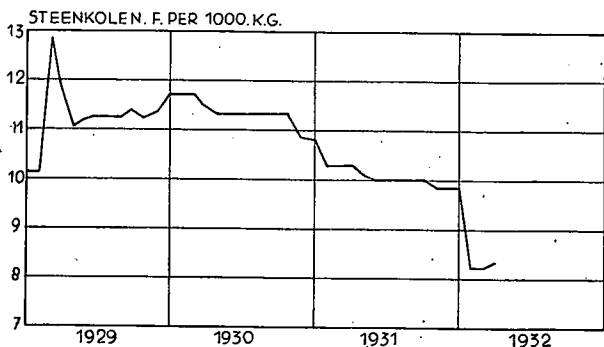
EIEREN.

STEENKOLEN.

In de afgelopen drie maanden valt geen verbetering te constateeren in den toestand in de kolenindustrie. De vraag naar kolen is geenszins toegenomen en de afzetmoelijkheden zijn grooter geweest in het algemeen, dan in het afgelopen jaar. Gaven in 1931 Polen en Nederland nog gunstige cijfers voor productie en export te zien, sinds 1932 is ook hier de malaise goed waar te nemen.

Als het belangrijkste van de laatste maanden mag men wel noemen het feit, dat het nu duidelijk is, dat de Engelsche kolenindustrie in het geheel niet heeft kunnen profiteeren van de depreciatie van het Pond Sterling, en dat men nu hiervan ook in Engeland wel algemeen overtuigd is. De productie van Januari/Maart was 2 pCt. minder dan in deze periode in 1931 en pl.m. 17 pCt. minder dan in deze maanden in 1929. Ook de verschepingen zijn minder geweest, behalve van Schotland. Door de afweermaatregelen van de verschillende landen werd het voordeel der gedeprecieerde valuta geheel weggenomen. De nu zoozeer verscherpte contingentteering speciaal van den Engelschen kolenimport in Duitschland heeft een algemeen protest doen ontstaan, zoowel bij de mijn eigenaars en exporteurs als bij de Regering en in het Parlement.

Men prepareert zich voorts in Engeland op de onrustwekkende dingen, die wellicht komen zullen in verband met het feit, dat op 8 Juli de 7-urige arbeidsdag wederom door de wet geëischt wordt. Men begrijpt, dat de industrie deze verkorting niet zal kunnen dragen, mits er een loonsverlaging mede gepaard gaat. Aanvankelijke besprekingen hebben reeds plaats en men hoopt, dat een langere werkdag door den wetgever mogelijk zal worden gemaakt, wanneer partijen tot overeenstemming zijn gekomen. Ook het systeem van quota en minimumprijzen staat in het middelpunt van de belangstelling en in het algemeen ziet het er naar uit, dat althans voor den export een grootere vrijheid onvermijdelijk zal blijken.

Ook in Duitschland heeft de achteruitgang zich voortgezet. De Roerkolenproductie bedroeg per dag in Januari 248.000 ton en in Februari nauwelijks 235.000 ton.

In ons land is eenige verandering in de prijzen gekomen. De current rate voor bunkerkolen fob. Rotterdam of Amsterdam liep in Maart van f 8,25 op tot f 8,50 per ton, in verband met de stijging van het Pond Sterling. De prijzen van Engelsche kolen voor de industrie liepen daarom eveneens wat omhoog. De Duitsche industriekolen bleven constant in prijs, maar sedert April zien wij hier een scherpe prijsdaling van f 1,50 tot f 2,— en meer per ton.

Voor de Limburgsche mijnen ziet het er ook al niet goed meer uit. Men heeft daar nu weer te vreezen een verscherping van de contingentteering in België.

In het algemeen zien wij helaas geen teekenen, die er op wijzen, dat voor het volgende kwartaal ook maar eenige verbetering te wachten is. Wanneer Duitschland en Engeland zóó blijken te kunnen concurreren als thans het geval is, ziet het er voor de Limburgsche kolenindustrie donker uit. De verbruikers daarentegen hebben alle reden om met dezen belangenstrijd tevreden te zijn.

PETROLEUM.

Waar aan de voornaamste gebeurtenis van de verslagperiode, de publicatie van het verbeterde *plan-Kessler* in de kolommen van dit blad reeds een uitvoerige beschouwing werd gewijd, kan nu met de vermelding van dit feit worden volstaan, alsmede van het verdere, dat het in 'de tot een oordeel bevoegde kringen gunstiger werd ontvangen dan het origineele plan. Misschien tengevolge van een handiger voorbereiding op publicistisch gebied, schonk ook de Amerikaansche vakpers aan het nieuwe plan veel meer aandacht dan aan het oude. De president van het American Petroleum Institute verklaarde, dat het geamendeerde plan met de grootste zorgvuldigheid zal worden bestudeerd. Van een praktisch oogpunt uit moet volgens hen nog met de moeilijkheid worden gerekend, met alle exporteurs tot overeenstemming te komen. (Het aantal bij den olie-uitvoer betrokken Amerikaansche raffinadeurs is echter niet al te groot). Mr. Beaty meende, dat de duidelijke belangstelling in sommige kringen voor een wereld-omvattende regeling tot een *internationale conferentie* betreffende dit vraagstuk zou moeten leiden, en volgens zijn opinie zou een dergelijke bespreking, indien daartoe wordt besloten, liefst in het buitenland plaats moeten hebben, om van een algemeene deelneming, inclusief de Russen, verzekerd te zijn.

Hoe dringend noodzakelijk samenwerking tot regeling van de productie is, blijkt uit de jaarverslagen van *alle* maatschappijen, die deze gedurende de laatste weken hebben gepubliceerd. Bijvoorbeeld:

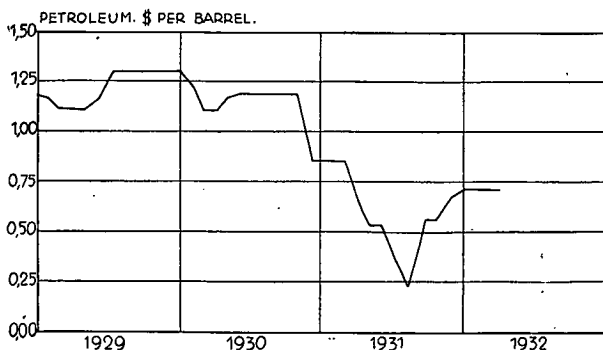
Maatschappij	1931	1930	Groep
	Winst (verlies)	Winst (verlies)	
Humble Oil ...	+ 2.765.092*	+ 18.083.491*	Standard Oil
Ohio Oil Co. ...	+ 5.182.260	+ 10.630.015	"
Stand. Oil Co. of Ohio	+ 2.383.785	+ 3.724.326.	"
Stand. Oil Co. of Kentucky ...	+ 3.332.183	+ 5.253.181	"
Continental Oil	- 12.045.575	+ 255.598	Onafhankelijk
Gulf Oil	- 23.670.052	+ 10.625.252	" (Mellon)
Texas Corp. ...	- 9.954.478	+ 15.073.303	"
Phillips Petroleum	- 5.576.409	+ 3.040.630	"
Skelly Oil Co. ...	+ 2.117.110	+ 1.916.872	"

* Na betaling van dividend: verlies 1931: \$ 3.161.634 (v.j. winst 10.657.042).

Daarbij dient in aanmerking te worden genomen, dat reeds het jaar 1930 allesbehalve gunstig voor de internationale petroleumindustrie was, zoodat de verdere achteruitgang der winsten, alsmede de groote verliezen der meeste maatschappijen daardoor in een nog ongunstiger daglicht komen te staan.

De noodzakelijkheid, om voor de ook in de V. St. — niettegenstaande de afwezigheid van eenige fede-

rale werkloosheidsuitkeering — berooide schatkist nieuwe middelen te vinden, heeft blijkbaar daartoe geleid, dat de voorstanders van een *invoerrecht* (of van een verbruiksbelasting) op buitenlandsche olie in het Huis van Afgevaardigden de overwinning behaalden, en een recht van \$ 0.01 per Gall. zal worden geheven, althans indien de Senaat dit voorstel eveneens aanneemt. Dat een dergelijke heffing voor de Amerikaanse petroleumindustrie op den duur géén zegen zal blijken te zijn, weten de lezers van dit blad uit vroegere uiteenzettingen betreffende dit onderwerp.

Ongeveer gelijktijdig met de aanneming van dit voorstel werd bekend, dat de groote *ruwe olie* koope maatschappijen den *aankoopprijs* in het Mid Continent van \$ 0.85 op \$ 1.— per barrel voor de beste soort hebben verhoogd. De sinds het begin van Maart ingetreden verbetering der *benzineprijzen* heeft dezen stap mogelijk gemaakt. In hoever deze hoogere benzineprijzen het gevolg zijn van de meestal in het voorjaar vast te stellen grootere vraag, en in hoever zij als resultaat van de op opmerkelijk laag niveau gehouden ruwolie-productie moeten worden beschouwd, valt zonder meer niet te zeggen. Vermoedelijk heeft echter de tweede factor althans gedeeltelijk daartoe bijgedragen.

Aan het einde van het kwartaal had men gehoopt, op de grootste *Europeesche benzinemarkt*, de Engelse, overeenstemming tusschen de „combine” en de „pirates” (de groote concerns en de outsiders) te bereiken, en de verlies brengende benzineprijzen te kunnen verhoogen. De onderhandelingen bleven echter zonder resultaat.

Evenmin was — indien het werkelijk tot onderhandelingen tusschen de groote concerns en de Russen mocht zijn gekomen — dezen besprekingen succes beschoren; maar vermoedelijk ging het tot nu toe slechts om een verkenning der wederzijdsche posities.

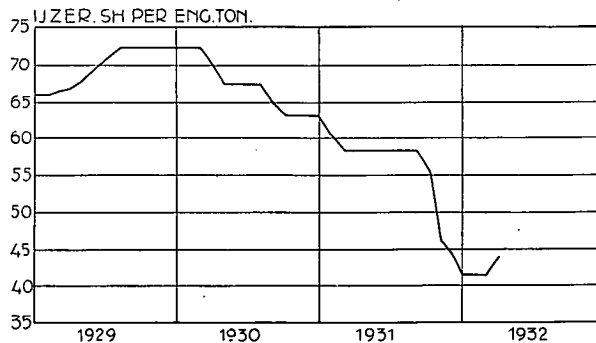
De hoogst ongunstige situatie op de *Duitsche markt* en de verzwakking van de „Betriebsstoff-Konvention” door het uittreden van verschillende, ook belangrijke firma's duurde voort. In *Nederland* moet een zekere toenadering tusschen de outsiders en de groote concerns hebben plaats gehad.

In *Roemenië* is het niet gelukt, het binnenlandsche kartel tot stand te brengen, en steeds meer stemmen dringen daarop aan, dat de Regeering ingrijpende maatregelen ter sanering van den toestand neme. Men kan daarbij op het *Poolsche* voorbeeld wijzen, waar, nadat alle pogingen, de tegenstellingen der belangen te overbruggen, hadden gefaald, nu een nieuwe organisatie van de petroleumindustrie door den wetgever wordt voorgeschreven. De *Russische* petroleumindustrie kon in den laatsten tijd op het gebied der productie en verwerking vrij bevredigende resultaten boeken, nadat zij tevoren met wisselend succes had gepoogd, het programma zooveel mogelijk te verwezenlijken.

IJZER.

Gewoonlijk is er na de slappe Decembermaand aan het begin van het jaar een opleving van de vraag naar ruw ijzer te bespeuren. In Maart begint vervolgens de z.g. voorjaarsopleving. Doorgaans vertoont het eerste kwartaal dus t.o.v. de overige een groote acti-

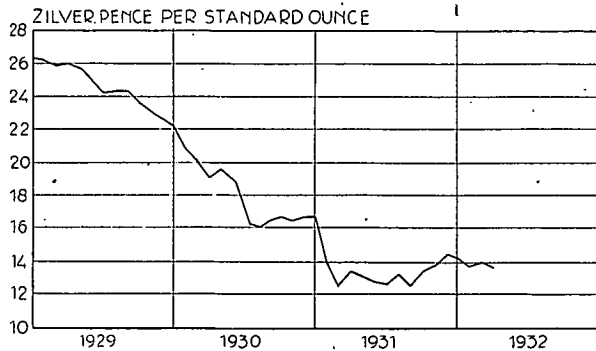
viteit. Ditmaal heeft zich echter niets van dien aard voorgedaan. Integendeel, productie en handel zijn ingekrompen en het prijspeil is wederom gedaald. Noch de depreciatie van het Engelsche Pond, noch de 10 pCt. invoerrecht, welke nu reeds een maand lang betaald moet worden, hebben, wat ruwijzer betreft, de gewenschte uitwerking gehad. Lux. 3 is weliswaar van de Engelsch-Schotsche markt verdwenen, doch de concurrentie der Engelsche producentengroepen (Cleveland en Midlands) onderling is toegenomen, terwijl Britsch-Indisch ijzer door het feit, dat de waarde van de Rupee met die van het Pond Sterling op en neer gaat en het invoerrecht voor de producten uit de koloniën afkomstig voorloopig niet geldt, een belangrijke concurrentiefactor is kunnen blijven. Verder heeft de stijging van den pondenkoers in de tweede helft van het vorige kwartaal de bescherming, die het invoerrecht bood, feitelijk teniet gedaan. Door streng de hand aan de tot dusver gevolgde politiek der aanpassing van de productie aan de vraag te houden, hebben de Cleveland-producenten den prijs voor gieterij-ijzer No. 3 op de locale markt (58/6 papier fot. hoogoven) kunnen handhaven. De concurrentie op de Schotsche markt heeft evenwel den prijs voor No. 3 gedurende het kwartaal met 3 sh. tot 58/6 fot. Grangemouth omlaag gebracht. De depreciatie van het Pond heeft geen opleving in den exporthandel van het Clevelandproduct gebracht. Vooral nu de koers van het Pond weer gestegen is, is de kans op een grooteren afzet in het buitenland voorloopig verkeken.

Intusschen is het prijsniveau van het Continentale product verder gezakt. Bij de uiterst geringe vraag daalde Lux. 3 in den loop van het kwartaal met 3 sh. tot 40 gouden sh. fob. Antwerpen. Ook de Comptoirprijs, welke voor de Belgische markt geldt, is gedaald als gevolg van aanbod tegen lagen prijs door een Belgischen buitenstaander van het verkoopkantoor. Terwijl aan het einde van het vorige jaar nog 380—390 B. Frs. genoteerd werd, bedraagt deze thans 330 B. Frs. fob. grens. Een korting van 15—25 B. Frs. op dezen prijs zou zelfs tot de mogelijkheden behooren.

In Frankrijk zijn thans voor het eerst na de opheffing van het O.S.P.M. aan het einde van 1930, stappen tot een toenadering der ruwijzerproducenten gedaan, die wat hematiet en ruwijzer met hoog mangaangehalte betreft, reeds tot overeenstemming hebben geleid en inzake gieterij-ijzer een gunstige sfeer voor het treffen van een overeenkomst hebben weten te scheppen. In elk geval zullen de deelnemers aan de besprekingen geen verplichtingen aangaan voor levering na Mei. Van het welslagen der onderhandelingen hangt af de voortzetting van het Comptoir Belge, dat einde Maart ten einde loopende, met een maand verlengd is. Intusschen zijn de lage noteringen voor PL No. 3 (bijv. 220 Frs. fob. Longwy) van het begin van dit jaar van de Fransche markt verdwenen. Zij betroffen grootendeels ruw ijzer, dat uit het Saargebied werd aangeboden. De prijzen bewegen zich thans tusschen 230 en 250 Frs. fob. Longwy. Een groote producent handhaaft zijn notering van 250 Frs. voor April. De binnenlandsche prijzen van het Duitse Roheisenverband zijn aanvang 1932 met pl.m. 10 pCt. verlaagd.

ZILVER.

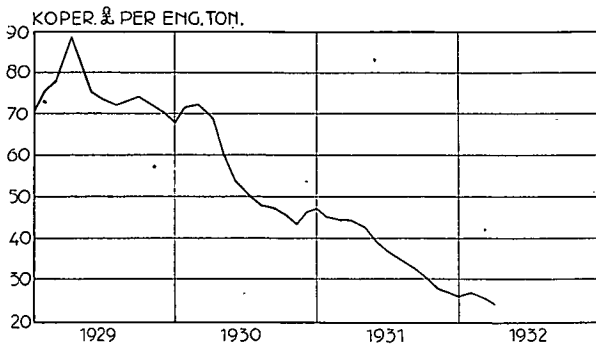

KOPER.

In het afgelopen kwartaal hebben zich op de kopermarkt verschillende gebeurtenissen afgespeeld, welke niet hebben nagelaten op de koperprijzen een beduidenden invloed uit te oefenen.

Wij noemen o.a. de onderhandelingen over het al dan niet medewerken der Belgische groep. De kartelprijs daalde op een gegeven moment tot 5.875 voor levering c.i.f. Continent; een record ten opzichte van de laagste notering van het vorige kwartaal van 6½ dollarcent per lb.

De prijspolitiek van het Kartel blijft ongelukkig, want zoodra eenige koopers in de markt komen, wordt de prijs onmiddellijk verhoogd, met het gevolg, dat de consumenten weder van de markt verdwijnen. Aan den anderen kant werd de politiek van het Kartel bedreigd door het feit, dat er sprake van was, dat de Amerikaansche regeering een invoerrecht op vreemd koper zou heffen van 4 cents per lb., niet alleen ter bescherming van de Amerikaansche binnenlandsche koperproducenten, doch ook om hun passief budget in evenwicht te brengen. Deze voorstellen werden intusschen voorloopig niet door den Senaat aanvaard. Het spreekt vanzelf, dat, indien dit voorstel door den Amerikaanschen Senaat zou zijn aangenomen, het Koperkartel definitief uit elkaar ware gevallen.

Verder ondervindt de markt in sterke mate den invloed van de geringe vraag. De groote afnemers, zooals de telefoon- en kabelwerken, klagen allen over het terugloopen der orders: het jaarverslag van de A.E.G. is hiervan een typeerend voorbeeld, terwijl het verbruik ook in Amerika sterk afneemt.

Aan den anderen kant zou men meenen, dat de zeer lage prijs voor koper verschillende landen zou nopen tot electricificatie van de spoorwegen en vernieuwing of uitbreiding van de electriciteitsnetten. Zooals echter reeds gezegd, bespeurt men hiervan zeer weinig in de vraag naar koper.

De laatste berichten luiden, dat men het weder voor de zóóveelste maal eens is geworden over de restrictie. Het spreekt natuurlijk vanzelf, dat, waar de mogelijkheid in Amerika nu uitgesloten is, dat door het heffen van invoerrecht een aantal kopermaatschappijen kan blijven doorproduceeren, welke ondernemingen vermoedelijk niet gesloten hadden in de hoop op een dergelijke steun, binnen afzienbaren tijd er rekening mee moet worden gehouden, dat deze ondernemingen bij den tegenwoordigen koperprijs geen kans hebben om ook maar eenigszins met succes te

kunnen blijven werken. Hierbij komt, dat, nu deze invoerrechten definitief van de baan zijn, een aantal banken niet langer bereid zal zijn, financiëelen steun te verleen.

Men schat het totaal der voorschotten van de banken aan de Amerikaansche koperindustrie op rond één kwart milliard dollar.

Waar dus aan den eenen kant een tendens zou kunnen bestaan tot prijsbevestiging door de gedwongen sluiting van een aantal ondernemingen, dreigt aan den anderen kant door likwidatie door banken, een verhoogd aanbod.

Daarnaast bestaan er verschillende politieke factoren, welke de markt verontrusten, waarbij wij in de eerste plaats niet zoo zeer aan de a.s. presidentsverkiezingen, dan wel aan de verkiezingen voor den Pruisischen Landdag denken. Alle factoren bij elkaar genomen, is er geen enkel motief om den prijs van dit materiaal gunstiger te stemmen.

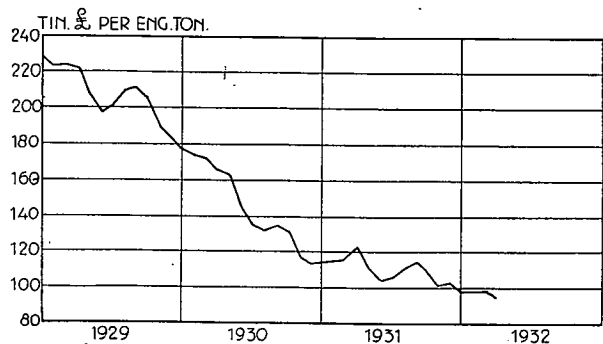
TIN.

Hoewel van 1 Jan. 1932 af de quota van Malaya, Ned.-Indië, Bolivia en Nigeria zoodanig werden beperkt, dat de producties dezer landen samen per jaar 15.000 ton tin minder zullen bedragen, kwam in het afgelopen kwartaal geen noemenswaardige verandering in de statistische positie van dit metaal. De Visible Supply, welke ulto. December 1931 50.954 tons bedroeg, toonde eind Maart nog een totaal van 50.415 tons, waarvan 21.000 tons in handen van de Pool. Telt men hier echter de Carry-Over in de Straits bij, dan blijkt, dat de wereldvoorraden in deze overzichtsperiode nog zijn toegenomen met rond 900 ton.

Deze teleurstellende resultaten van het restrictieschema moeten echter niet geweten worden aan een mislukking van de restrictie als zoodanig, doch aan het terugloopen van het wereldtinverbruik in de laatste maanden, vooral in Amerika, tot een niveau, hetwelk niet te voorzien is geweest.

Opnieuw zijn dan ook door het Internationaal Tin Comité voorstellen gedaan aan de betrokken regeeringen, ten doel hebbende nogmaals de producties dezer landen gezamenlijk met totaal 8.420 ton tin per jaar te verminderen.

De prijs van cash tin te Londen was gedurende Januari en Februari vrij constant, en schommelde tusschen de £ 136 en £ 142. In Maart daalde deze prijs echter in verband met de vastere houding van het

Pond, zoodat op 23 Maart tin £ 128½ noteerde. Hierna trad echter een snelle daling in, zoodat het kwartaal op het laagste punt sloot, nl. £ 114. Deze laatste prijsdaling was echter niet in evenredigheid met de stijging van het Pond, zoodat per saldo de tinprijs in goud-Ponden omgerekend, op een zeer laag niveau is terecht gekomen.

LOOD.

In verband met de wijziging der Engelsche vrijhandelspolitiek, beginnen de gevolgen langzamerhand op verschillend gebied door te werken.

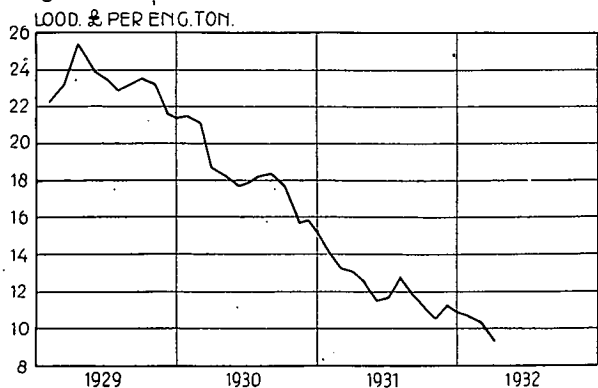
De Engelschen hebben, wat de loodvoorziening betreft, een overeenkomst getroffen, waarbij de koloniale landen alle zijn toegetreden.

Onderstaand staatje geeft een beeld van de lood-

ertsen van Engeland en de koloniale landen en verder van de productie der raffinaderijen en het verbruik:

	Productie Loodertsen	Tons. Productie Raffin.	Lood-verbruik
Engeland	18.900	11.600	279.200
Burma	85.700	81.500	—
Rhodesia	20.800	20.800	—
Canada	153.300	146.500	37.800
Australië	187.000	179.700	15.000
Totaal	465.700	440.100	332.000

Het blijkt, dat Engeland zijn eigen behoeften ruimschoots kan dekken. Een gevolg hiervan is dan ook, dat de Loodpool, welke zich 2½ jaar heeft gehandhaafd, nu uit elkaar is gevallen. Het gevaar bestaat, dat een te vlugge likwideering zal plaatsvinden van de loodvoorraden, welke tot nog toe door de Pool zijn vastgehouden.

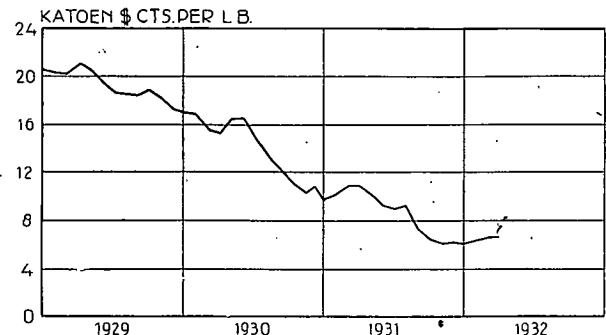
De prijs van het lood is sterk gedaald en de verwachtingen, ook voor dit metaal, zijn niet bijzonder gunstig, temeer, waar de bouwnijverheid en de elektrische industrie de grootste afnemers van dit product zijn.

In verband met het feit, dat Mexico en de Ver. Staten tot nu toe groote kwantiteiten lood naar Engeland hebben geleverd en deze export naar Engeland door het invoeren van een tarief, zoo goed als stil is gelegd, is men gedwongen deze kwantiteiten op de Europeesche markt te spuien, hetgeen dus ook een drukkenden factor op de markt uitoefent.

KATOEN.

Prijzen voor ruwe katoen zijn in het begin van het kwartaal vrij vast geweest en de prijs, die in Rotterdam op 4 Januari 20½ c. per h.KG. bedroeg, is geleidelijk tot ca. 23 c. gestegen. Er was over het algemeen wat meer vraag naar Amerikaansche katoen, vooral ook, omdat wegens den slechten oogst in Engelsch-Indië de uitvoer van Oost-Indische katoen sterk afnam en de landen, die speciaal op deze katoen zijn aangewezen, als bijv. Japan en ook enkele Europeesche textielcentra, relatief veel meer Amerikaansche katoen gebruikt hebben.

Hoewel dan ook over het algemeen de toestand in de katoenindustrie verre van gunstig is, is het verbruik van Amerikaansche katoen in het tegenwoordig seizoen reeds 1,7 millioen balen grooter dan in dezelfde periode van het afgelopen jaar.

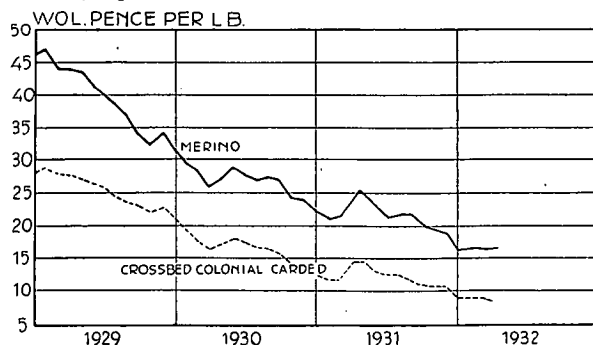
Begin Maart is de markt weer flauwer geworden met vermindering der vraag en vooral door de slechte financiële berichten uit Amerika en de onzekerheid

omtrent de gestie van den Farm Board, die nog over groote onverkochte voorraden beschikt. Prijzen zijn dan ook in de Maand Maart geleidelijk gedaald en op het eind van het kwartaal was de notering vrijwel onveranderd bij het begin van Januari.

Over den nieuwen oogst is nog weinig te zeggen, doch het schijnt wel, alsof de aanplant minder drastisch beperkt zal worden dan men eerst verwachtte, zoodat het niet onmogelijk schijnt, dat wij ook in het komend seizoen weer een vrij grooten oogst zullen zien. De onzekerheid omtrent de grootte van den aanplant drukt ook vrij zwaar op de markt en is een van de redenen van de flauwe stemming in de laatste weken.

WOL.

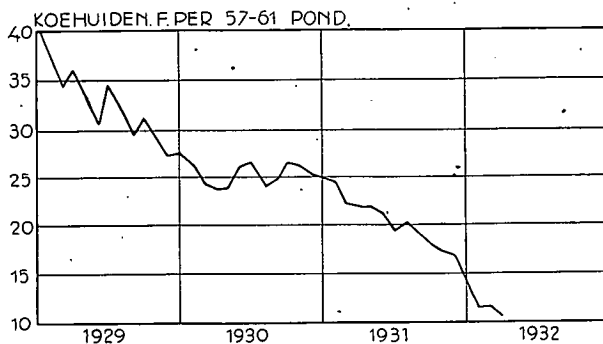
De stemming van de markt was in het eerste kwartaal rustig, speciaal in de continentale landen. Alleen in Engeland werden wat meer zaken gedaan en tot begin Maart waren deze in Japan speciaal van betekenis.

Van eenige prijsschommeling kan nauwelijks sprake zijn, in goud gerekend hoogstens 5 pCt. naar boven en naar beneden.

De omzetten waren zeer bevredigend in Japan; eveneens in Engeland, tamelijk goed in Duitschland en onbevredigend in Frankrijk.

KOEHUIDEN.

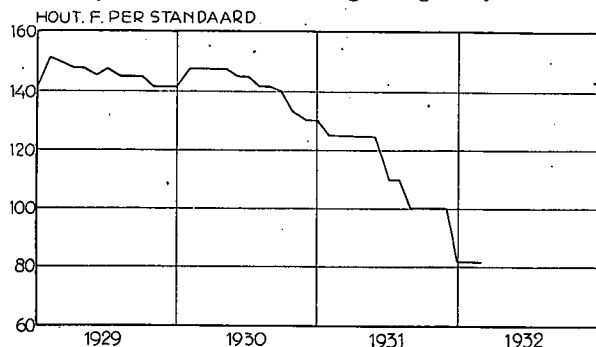
HOUT.

Op de Nederlandsche houtmarkt heerscht nog steeds een uiterst gedrukte stemming. De laatste maanden van het vorige jaar werd tegen de gewoonte in zoo goed als niets met Finland en/of Zweden afgesloten, omdat toen de nieuwe Russische prijzen voor 1932 nog niet bekend waren. In dezen toestand kwam vrijwel geen verandering tot ca. 10 Febr., toen de Russen hun prijzen bekend maakten, nl. o.s. Vuren 7/6½ „A” kwaliteit f 87,50 per std., „B” kwaliteit f 82,50 per std. en Vuren IVde soort f 75,— per std. c.i.f. Nederlandsche havens. Hoewel de verwachtingen niet zeer hoog waren gesteld, had men toch niet gedacht, dat de Russen zoo laag zouden uitkomen en het gevolg was, dat het vertrouwen bij de importeurs zoo mogelijk nog meer werd geschokt dan reeds het geval was. De meeste importeurs gaven er de voorkeur aan, eerst de kat uit den boom te kijken en te zien, hoe de Finsche zagerijen tegen de Russische noteringen zouden optreden, terwijl de Zweedsche markt zoo goed als geheel werd uitgeschakeld.

Enkele Finsche zagerijen hebben blijkbaar het plan opgevat om in ieder geval aan de Russische concur-

rentie het hoofd te bieden, met het gevolg, dat enkele contracten voor Finsch o.s. Vuren tot zeer lage prijzen werden afgesloten n.l. basis 7" op f 67,50 en f 70,— per std. f.o.b., hetgeen bij een vracht van f 15,— à f 16,— per std. nog iets onder de Russische prijzen bleef.

De Finsche afladers zijn natuurlijk altijd gehandicapt, wat betreft de specificaties en de doorsneelengte, welke bij het Russische hout gunstiger zijn.

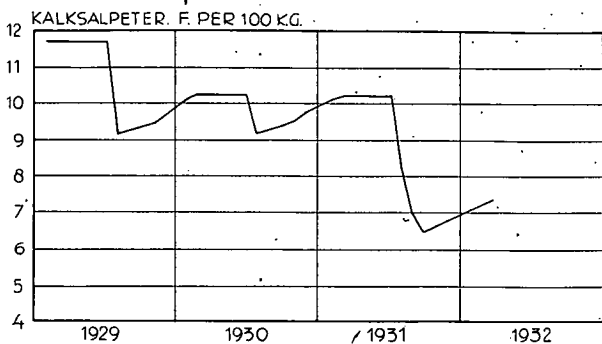
Zooals gezegd evenwel, zijn slechts enkele groote importeurs er toe overgegaan, contracten met de Russen af te sluiten, terwijl de groote meerderheid een afwachtende houding heeft aangenomen. Hoogere prijzen worden voorloopig dus niet verwacht, in verband met de abnormaal kleine vraag en men acht het lang niet denkbeeldig, dat de Russen ertoe zullen besluiten hun prijzen desnoods nog iets te verlagen, teneinde den verkoop van het nog onverkochte z.g. vroege hout zooveel mogelijk te forceeren. Tot nu toe zijn de Russen hiertoe nog niet overgegaan en zij zijn blijkbaar van meening, dat zij op het oogenblik, zelfs door een verlaging van hun prijzen, toch niets zouden kunnen bereiken. Een kleine verhooging zou, volgens onze meening, voor beide partijen een veel gunstiger resultaat hebben, doch de Russen durven blijkbaar hier niet aan. Het gevolg is, dat er de laatste weken nagenoeg niets omgaat, terwijl er ook voor hout uit de loods zeer weinig vraag is, in verband met de veel verminderde activiteit in de bouwvakken.

Bepaald rooskleurig ziet het er dus in den hout-handel niet uit en men weet waarlijk niet, wat de toekomst ons brengen zal.

Men zegt, dat het den Russen mogelijk is geweest een groot gedeelte van hun z.g. vroege hout aan den man te brengen, doch dit is vrij moeilijk te controleren. Een feit is het, dat er nog een zeer behoorlijk onverkocht kwantum is, welke wetenschap den toestand ook al niet ten goede komt.

Wij willen nog even memoreeren, dat de laatste officiële noteeringen van verleden jaar voor het Russische hout gebaseerd waren op een prijs van f 112,50 per std. voor de 7" c.i.f., zoodat men dit jaar uitgekomen is met een verlaging van f 25,— per std. en zodoende gedaald is tot een niveau, dat ver beneden dat van 1913 ligt.

KALKSALPETER.

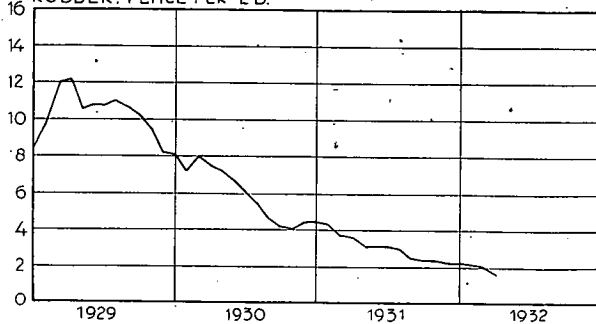
RUBBER.

Eén wensch althans werd den rubberproducenten in het afgelopen kwartaal vervuld: de Britsche en de Nederlandsche regeering namen eindelijk de be-

slissing, die aan de onzekerheid betreffende de rubberrestrictie een einde moest maken; deze beslissing was negatief. Zooals uit de bewoordingen van het officiële communiqué en tusschen de regels valt te lezen, werd deze beslissing niet genomen, omdat de beide regeeringen van de opvatting waren doordrongen, dat de ongebreidelde productie en concurrentie moesten voortduren, maar wel, omdat zij zich „genoopt zagen te concluderen, dat het onder de huidige omstandigheden niet mogelijk is een internationaal plan te ontwerpen en in te voeren, waardoor een doeltreffende regeling van de productie of den export van rubber zou worden gewaarborgd.”

De onmogelijkheid, een bruikbare regeling te vinden, werd vastgesteld, nadat ruim 140 plannen tot rubberrestrictie waren ingediend, waarvan 44 nauwkeuriger werden onderzocht, de overigen moesten aanstonds ter zijde worden gelegd. De meeste kans van slagen bood tenslotte nog het z.g. „quotaplan”, dat door de Nederlandsche regeering niet zonder meer als onaanvaardbaar en onuitvoerbaar werd beschouwd. Echter waren, zooals uit de besprekingen met den hier te lande gearriveerden vertegenwoordiger van het Indische gouvernement bleek, ook hieraan te groote moeilijkheden verbonden, die trouwens misschien nog sterker voor Malakka golden, zoodat ook van dit plan niets kwam, evenmin als van een poging, om de bruikbare elementen van andere plannen tot een nuttig geheel te combineeren.

RUBBER. PENCE PER L.B.

De te verwachten gevolgen van deze beslissing zijn van dubbelen aard: een aantal ondernemingen, dat tot nu toe zich in de verwachting van een restrictie en daarmee gepaard gaande betere prijzen nog wist staande te houden, zal nu het bijltje er bij moeten neerleggen, vooral ook omdat tal van andere ondernemingen door geforceerde productie en geforceerden verkoop de prijzen zullen gaan drukken op een markt, die niet bereid zal zijn, grootere hoeveelheden op te nemen. Trouwens, een belangrijke daling van den rubberprijs, waardoor een nieuw laagte-record werd bereikt, was het onmiddellijke gevolg van deze beslissing der regeeringen en haar interpretatie door de markt.

Uit een opgave van het „Centraal Kantoor v. d. Statistiek” blijkt, dat op 31 December 1931 reeds 169 rubberondernemingen den tap volkomen hadden stopgezet en 114 ondernemingen zulks gedeeltelijk deden, waardoor op 14.968 H.A. rubberland niet werd getapt. Daar staat tegenover, dat in totaal 69 ondernemingen intensiever taptten op 8.148 H.A.

De wereldproductie van plantage-rubber heeft volgens Wijnand & Keppler's Rubberbericht in 1931 781.546 tons beloopt tegen 800.808 tons in 1930 en 835.797 tons in 1929 (recordjaar); in 1928 was de productie slechts 620.168 tons en in 1924 391.400. Deze cijfers moeten nog met die der inlandsche productie vermeerderd worden, die ook het grootste struikelblok voor de restrictie was. Ware het immers misschien zelfs mogelijk geweest, den totalen uitvoer van inlandsche rubber te beperken, de beperking der productie van den individueelen producent scheen direct noch indirect bereikbaar.

De wereldconsumptie van rubber werd voor 1931 op pl.m. 662.000 tons geschat. Vergeleken met boven-

staande productie-cijfers blijkt zij dus belangrijk kleiner te zijn dan de laatste. Dit blijkt ook uit de toename der *wereldvoorraden*, die einde December 1931 623.643 tons beliepen tegen 479.874 tons einde December 1930. Zij zijn tot einde Januari 1932 verder tot 650.467 tons gestegen.

De *rubberproductie van Nederlandsch-Indië* beliep in 1930 en 1931 (in tons):

Jaar	Plantage	Inlandsche (droog)	Totaal
1931 *)	166.395	86.111	252.506
1930	147.801	86.740	234.541
Vershil	+ 18.594	- 629	+ 17.965
do. in %	+ 12.5	- 0.7	+ 7.6

*) gedeeltelijk geschat.

Voor Januari en Februari 1932 wordt de wereldproductie op 124.163 tons geschat, de consumptie op 105.060 tons.

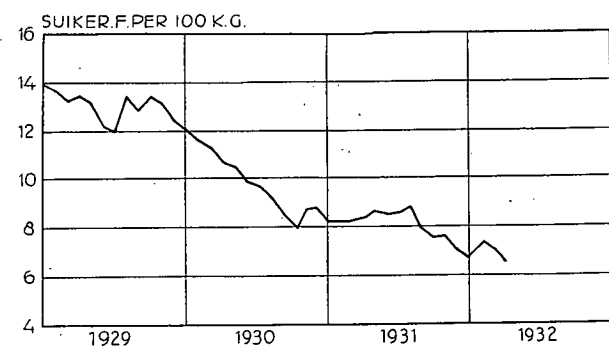
SUIKER.

De suikerprijzen zijn aan het einde van het afgelopen kwartaal wederom op een ongekend laag niveau aangeland.

De Amerikaansche noteringen waren op dat tijdstip nog slechts $\frac{1}{4}$ tot $\frac{1}{2}$ van de waarde op 30 December 1931.

Werd tegen het einde van het vorige jaar, tengevolge van de bij de onderhandelingen over verdere restrictie gerezen moeilijkheden, steeds grooter wantrouwen merkbaar, gedurende de afgelopen verslagperiode maakte zich, al naar gelang het resultaat der vele onderhandelingen op zich liet wachten, zelfs een zekere angst meester van de markten, dat de geheele internationale overeenkomst verbroken zoude worden.

Het is tekenend voor de heerschende mentaliteit, dat, toen eindelijk een overeenstemming werd bereikt — die weliswaar door Cuba slechts met een zekere reserve werd aanvaard — de markten hierop niet gunstig reageerden. Inderdaad mag het artikel suiker hoe langer hoe meer tot de slachtoffers gerekend worden van den economischen oorlog en den daaruit voortspruitenden deplorabelen financiëelen toestand in de geheele wereld. Hoe langer hoe meer vat de overtuiging post, dat, alle internationale bemoeienissen ten spijt, de zoo lang verbeide opleving voor suiker slechts kan plaats hebben door eene verbetering in den algemeenen economischen toestand.

De Cuba-oogst mag thans niet meer bedragen dan 2.700.000 tons, terwijl Java zich reeds verbonden had in 1933 niet meer dan 1.350.000 tons te produceeren. Europa en Peru hebben daarentegen op zich genomen hun exportquota te verminderen met hetgeen Java meer zal exporteeren dan 1.500.000 tons gedurende April/Maart 1932/33.

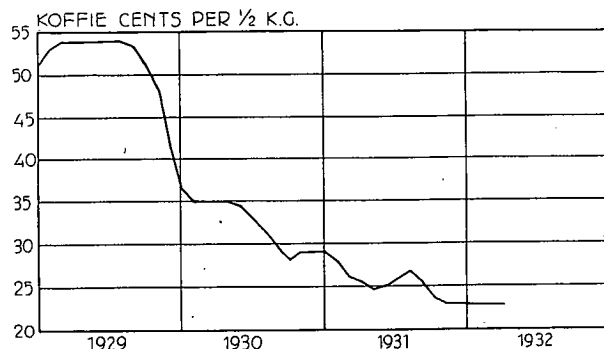
De zichtbare wereldvoorraden zijn gedurende de verslagperiode nog een weinig gedaald.

Van den bietuitzaai in Europa, die voor de statistiek in de toekomst van belang is, zijn nog geen gegevens bekend.

Java heeft in de afgelopen 3 maanden flinke hoeveelheden van de hand gedaan. De V.I.S.P. verkocht ca. 385.000 tons, waardoor de totale verkoopen van de V.I.S.P. op bijna 1.100.000 tons gebracht worden.

KOFFIE.

In den loop van het eerste kwartaal bleef de notering van loco Robusta alhier onveranderd 23 ct. per $\frac{1}{2}$ K.G., doch die van Santos steeg van 26 ct. op 27 ct. per $\frac{1}{2}$ K.G. De aanbiedingen uit Brazilië liepen echter een fractie terug, namelijk voor vol beschreven Superior Santos van een prijs, alhier uitkomende op 25 $\frac{1}{2}$, op 25 ct. en voor Rio type 7 van 21 op 20 $\frac{1}{2}$, alles per $\frac{1}{2}$ K.G. kost en vracht Holland. De stemming was onafgebroken kalm met geringen kooplust als gevolg van het alom heerschend wantrouwen tegenover de Braziliaansche plannen tot vernietiging van niet minder dan 1.000.000 balen per maand, welke tot nu toe nog niet voor de helft dier hoeveelheid tot verwezenlijking konden worden gebracht.

De kleine stijging van loco Santos alhier komt op rekening van de omstandigheid, dat houders van hier opgeslagen partijen langzamerhand het grootste deel hunner oude voorraden konden van de hand doen en diengerolge hun prijzen, die aanvankelijk onder Braziliaansche pariteit stonden nu in verhouding tot de aanbiedingen uit het productieland hebben gebracht.

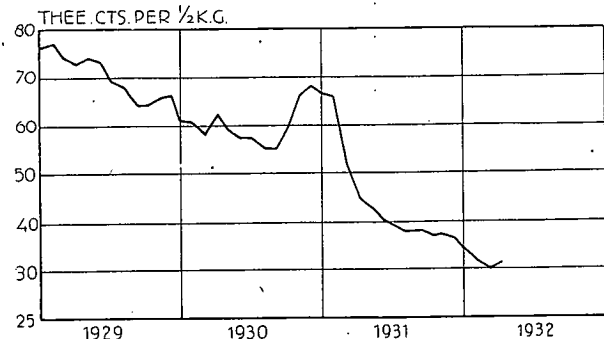
De cif-prijzen van Robusta op prompte verschepping van Nederlandsch-Indië kwamen, na een stijging van ongeveer 2 à 2 $\frac{1}{2}$ cent in het midden van het kwartaal, ten slotte op 22 ct. per $\frac{1}{2}$ K.G. voor Robusta W.I.B. en 16 $\frac{1}{2}$ ct. voor Palembang Robusta, wat voor de eerstgenoemde soort gelijk is aan de notering van begin Januari en voor laatstgenoemde $\frac{1}{2}$ ct. hooger dan die notering.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt daalden $\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$ ct. per $\frac{1}{2}$ K.G.

THEE.

De theemarkt heeft in het afgelopen kwartaal hetzelfde lusteloze beeld te zien gegeven als op het einde van het vorige jaar reeds bestond, zelfs werd de lusteloze stemming in sommige veilingen nog meer geaccentueerd o.a. toen, bij de afkondiging van het algemeene tarief van 10 pCt. in Engeland voor thee een uitzondering was gemaakt.

Verschillende groote koopers bleken hierop niet te hebben gerekend en hadden zich in de verwachting van een recht van 10 pCt. dusdanig volgekocht, dat zij, na de afkondiging van dat tarief, zich van aankopen onthielden.

Weliswaar leveren de Londensche voorraadcijfers geen ongunstig beeld op, wanneer men deze vergelijkt met die van verleden jaar (in 1000 lbs.).

Per ultimo	1931	1932
Januari	273.543	248.286
Februari	270.388	240.374
Maart	242.181	

maar niet vergeten mag worden, dat juist tengevolge der Engelsche regeeringspolitiek, gepaard gaande met de steeds dreigende wederinstelling van rechten, de opslag in het binnenland werd gestimuleerd.

Het is dan ook niet onwaarschijnlijk dat, nu er geen invoerrecht in Engeland wordt geheven, buiten Londen om meer thee het binnenland heeft bereikt dan anders het geval zou zijn, vooral nu de handel in het algemeen gesproken zijn voorraden zoo klein mogelijk houdt.

De Amsterdamsche middenprijzen geven slechts betrekkelijk geringe verschillen te zien:

Veiling ddo.	in cts. per hKG.
7 Januari	32½
21 „	31½
4 Februari	31
18 „	29
3 Maart	30½
17 „	31½

Weliswaar valt een lichte stijging te constateeren, doch deze kan, behalve een kwaliteitsverbetering inzonderheid van het Sumatra-product, mede worden toegeschreven aan de grootere hoeveelheid superieure thee, die in veiling wordt aangeboden.

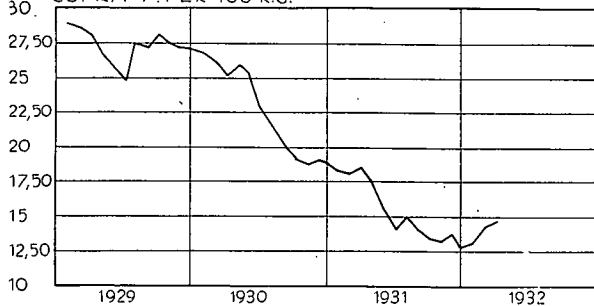
Vermeldingswaard is, dat ook de Java-thee voor dezen tijd van het jaar nagenoeg geen kwaliteitsachteruitgang vertoont, zooals wij dat sinds jaren gewend zijn.

Op de Nederlandsche markt is duidelijk merkbaar geweest, dat de Centraal Europeesche landen met ernstige financiële moeilijkheden te kampen hebben, waardoor importeurs in die landen gedwongen werden hunne aankopen tot een minimum te beperken, daar hun slechts bepaalde hoeveelheden deviezen ter beschikking werden gesteld. Hieruit blijkt, dat de algemeen economische toestand van grooten invloed is op de verdere ontwikkeling van het prijsniveau.

COPRA:

De copramarkt opende op een niveau van ca. f 12½ en bewoog zich gedurende de maanden Januari en Februari in stijgende richting. Het hoogste punt, dat werd bereikt, is ca. f 15½. Deze hausse werd zeer sterk in de hand gewerkt door de buitengewoon sterke stijging van den prijs van grondnoten. Het bleek nl., dat de oogst in West-Afrika zoowel als die in Br.-Indië zeer aanmerkelijk beneden dien van vorige jaren bleef.

COPRA F. PER 100 K.G.

Het aanbod van copra was gedurende Januari/Maart niet bepaald groot te noemen en speciaal van Ceylon bleven offerter geheel en al weg. In de tweede helft van Maart echter kwam er, toen de prijzen van grondnoten begonnen te dalen, ook van de copra-exportcentra grootere kwantums op de markt, welke slechts tot dalende prijzen konden worden opgenomen.

Het dient wel opgemerkt te worden, dat er vrijwel geen aanbod is van onverkocht stoomende copra. De prijzen voor spoedige aflading en verdere aflading bewegen zich ongeveer op hetzelfde niveau.

INDEXCIJFERS VAN GROOTHANDELSARTIKELEN.

„The Economist” schrijft: Gedurende de laatste veertien dagen is de Pondenkoers van ongeveer \$ 3.65 tot \$ 3.80 gestegen, een prijsherstel van 4.1 pCt. In hetzelfde tijdvak is ons indexcijfer in Ponden van grondstoffen met 5.6 pCt. gedaald en ons totale indexcijfer met 2.9 pCt.

In vergelijking met den toestand op 24 Februari, sedert welk tijdstip het Pond met 10.1 pCt. is gestegen, zijn de Pondenprijzen van grondstoffen met 13.1 pCt. gedaald, en de goudprijzen met 5.1 pCt. De volgende tabel geeft een meer gespecificeerd beeld van ons totale indexcijfer.

Engelsche groothandelsprijzen.

	1927 = 100.					
	1931	1931	1932	1932	1932	1932
	18	30	27	24	23	6
	Sept.	Dec.	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.
Granen en Vleesch	64.5	69.0	69.7	72.3	74.4	73.5
Andere Voed. en Genotm.	62.2	65.7	66.1	68.6	66.1	64.5
Weefstoffen	43.7	52.8	52.5	53.7	52.3	49.9
Delfstoffen	67.4	76.7	76.2	75.3	72.8	69.1
Diversen	65.8	66.2	64.6	66.7	62.9	61.8
Totaal	60.4	65.8	65.4	67.0	65.3	63.4
1913 = 100	83.1	90.6	90.0	92.2	89.9	87.3
1924 = 100	52.2	56.8	56.5	57.9	56.4	54.8

Uit deze tabel blijkt, dat de reactie gedurende de laatste veertien dagen het hevigst was bij de groep „Weefstoffen” en „Delfstoffen”.

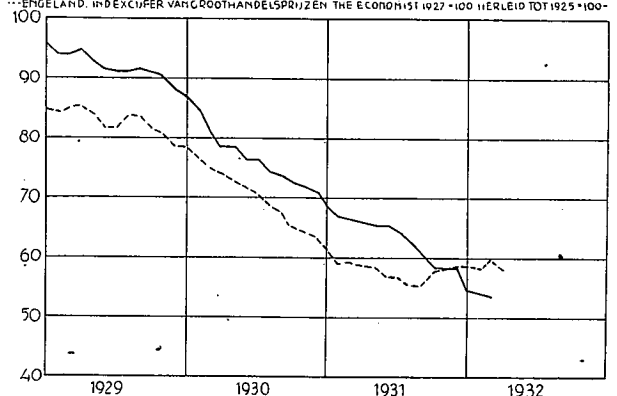
Voorts volgt hier nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen:

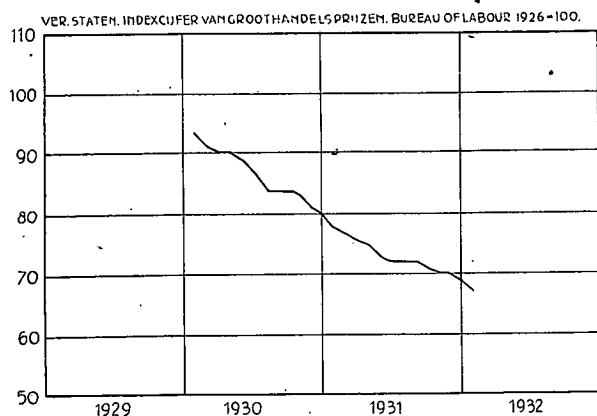
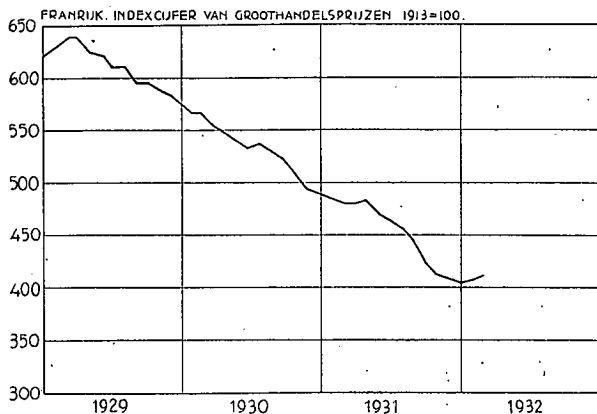
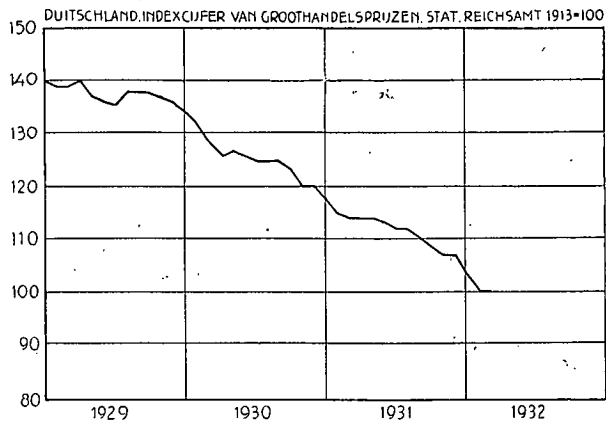
	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitschland ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederland ³⁾	Japan
November 1913..	70 ⁴⁾	100 ⁶⁾	100	100	100 ⁷⁾	100	100	100
November 1918..	..	358	438	367	392	214
Hoogste 1920..	..	591	679	325	366	297
Gemiddelde 1925..	104 ⁵⁾	547	646	142 ⁶⁾	—	161	155	202
„ 1926..	100 ⁵⁾	703	654	134	145	149	145	179
„ 1927..	95	618	527	138	142	146	148	170
„ 1928..	97	621	491	140	145	148	149	171
„ 1929..	95	611	481	137	141	140	142	166
„ 1930..	86	533	411	125	126	122	117	137
„ 1931..	73	455	342	111	110	111	97	116
Januari 1931..	77	484	362	115	115	115	105	120
Februari „	77	482	358	114	115	114	104	119
Maart „	76	482	356	114	114	113	103	120
April „	75	484	353	114	112	112	102	119
Mei „	73	470	347	113	111	111	102	116
Juni „	72	467	339	112	110	110	100	114
Juli „	72	456	337	112	110	110	97	116
Augustus „	72	446	331	110	108	109	94	115
September „	71	428	330	109	106	107	91	113
October „	70	414	330	107	106	108	89	111
November „	70	408	329	107	106	110	89	111
December „	69	404	326	104	103	111	85	114
Januari 1932..	67	405	326	100	101	109	84	121
Februari „	..	412	323	100	83	..

¹⁾ Bureau of Labour. ²⁾ Stat. Reichsamt. ³⁾ Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen. ⁴⁾ 1926 = 100. ⁵⁾ Jaargemiddelde. ⁶⁾ Sedert October 1923 Juli 1914 = 100. ⁷⁾ Midden 1914 = 100.

In de volgende grafieken is het prijsverloop in Engeland, Nederland, Duitschland, Frankrijk en de Ver. Staten sedert 1929 aanschouwelijk voorgesteld.

— NEDERLAND INDEXCIJFER VAN GROOTHANDELSPRIJZEN CENTR. BUR. % STAT. 1913 = 100 HERLEID TOT 1925 = 100
 ... ENGLAND INDEXCIJFER VAN GROOTHANDELSPRIJZEN THE ECON. STAT. 1927 = 100 HERLEID TOT 1925 = 100

HANDELSBEWEGING EN VERKEER.

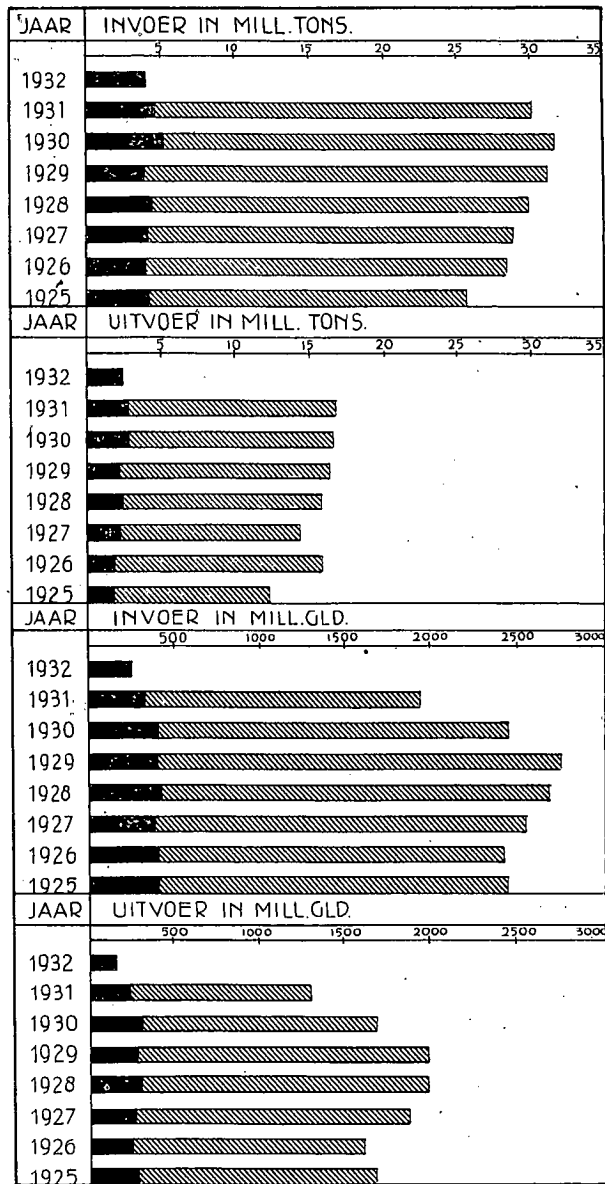
Hoe ernstiger de depressie wordt, hoe meer het aantal handelsbelemmeringen toeneemt en hoe meer de handelsbeweging daarvan de nadeelige gevolgen ondervindt en daarmee de depressie verscherpt enz. Deze cirkelbeweging schijnt hoe langer hoe sneller te gaan en het einde van de verhoogingen van invoerrechten, van de maatregelen tot contingentteering en deviezencontrole enz. is nog niet te zien.

Volgens het Institut für Konjunkturforschung is de wereldhandelsbeweging sedert het in het laatste kwartaal van 1928 bereikte record naar de waarde met de helft en naar de hoeveelheid met een vierde afgenomen. Daar de handelsbelemmeringen in de Europeesche landen het grootst zijn, is de omvang van de handelsbeweging aldaar sterker gedaald dan buiten Europa.

In nevenstaande grafiek zijn de veranderingen in de handelsbeweging van Nederland naar de waarde en het gewicht voor de jaren 1925 tot 1932 duidelijk te zien. Het zwart gedrukte gedeelte heeft betrekking op de maanden Januari en Februari.

* *

De sterke teruggang van den omvang van het handelsverkeer heeft den ongunstigen toestand in het scheepvaartbedrijf nog verscherpt. De vrachten zijn

tot een ongekend laag niveau gedaald, terwijl het aantal opgelegde schepen sterk is toegenomen. Het onderstaande aan het Department of Commerce ontleende overzicht wijst voldoende op den noodtoestand in de scheepvaart, indien men bedenkt, dat de totale wereldvloot ongeveer 70 miljoen B.R.T. bedraagt.

Opgelegde stoom- en motorschepen in de voornaamste zeevarende landen.
(in 1000 B.R.T.).

	Op 1 Januari				
	1928	1929	1930	1931	1932
Ver. Staten	2.978	2.816	2.006	2.574	3.031
Gr. Britannië en Ierland	539	467	521	2.355	2.919
Noorwegen	93	20	12	595	915 ¹⁾
Italië	276	261	180	653	807
Duitschland	—	—	8	484	790
Nederland	16	—	4	324	595
Frankrijk	80	132	91	219	566 ²⁾
Japan	85	53	90	343	352
België	1	4	14	77	187
Denemarken	26	—	—	91	185
Zweden	35	2	3	131	181
Griekenland	77	74	87	223	180
Spanje	43	22	22	120	138
Australië	93	41	90	171	133
Overige landen	65	76	90	305	413
Totaal	4.407	3.968	3.218	8.665	11.392

¹⁾ Excl. de walvischvloot, tot 282.000 tons, waarvan het grootste deel is opgelegd.

²⁾ De laatst verkrijgbare cijfers van 15 Oct. De in Frankrijk opgelegde tonnage bedroeg op 15 Jan. 1932 in totaal 743.000 B.R.T.

CONJUNCTUURGEGEVENS BETREFFENDE DE VEREENIGDE STATEN.

Productie 1), Handel en Verkeer

Datum	Index van de industriele productie	Productie-index van												Buitenlandsche handel 3)					
		Fabrikaten	Mineralen	Steenkolen	Ruwe Petroleum	Koper	Ijzer en Staal	Textiel-goederen	Auto-mobielen	Bouwbestedigheid	Wagonverladingsen	Katoenverbruik	Aantal tewerkgestelden	Betaalde loonen	Invoer		Uitvoer		Uitvoeroverschot
		Gemiddelde van 1923—1925 = 100												1923—1925 = 100		Mill. \$			
		Total	Grondstoff.	Total	Fabrikaten														
1925....	104	105	99	99	104	106	106	104	107	122	103	—	99.6	100.9	352	146	402	154	50
1926....	108	108	108	110	105	110	113	104	108	129	106	109.2	101.4	104.3	369	149	401	163	32
1927....	106	106	107	99	122	105	104	113	86	129	103	122	98.8	102.0	349	133	405	165	56
1928....	111	112	106	96	122	115	119	107	110	135	103	107	97.2	101.8	341	122	427	188	86
1929....	119	119	115	102	137	127	130	115	135	117	106	115	101.1	107.7	367	130	437	211	70
1930....	98	95	99	88	122	87	95	91	85	92	92	87	87.8	87.4	255	84	320	158	65
1931....	81	80	84	72	115	—	59	94	60	63	75	88	74.4	66.0	174	54	202	93	28
Jan '30	106	105	108	100	133	101	99	103	97	95	100	102	93.2	94.4	311	109	411	192	100
Februari	107	107	104	92	135	95	119	99	102	104	99	94	93.3	97.7	282	99	349	183	67
Maart	104	104	91	81	125	88	112	98	98	102	96	94	93.1	98.2	300	102	370	200	70
April	104	104	94	97	128	90	113	96	102	101	97	100	92.6	97.1	308	106	332	189	24
Mei	102	101	102	92	127	90	110	90	101	105	96	91	90.9	94.4	285	87	320	179	35
Juni	98	97	103	89	124	86	109	84	90	99	93	85	88.8	90.7	250	77	290	165	40
Jan. '31	83	82	86	77	110	72	70	86	63	71	82	82	76.4	68.4	183	59	250	117	67
Februari	86	86	84	73	110	76	73	95	68	79	80	86	77.3	73.2	175	56	224	116	49
Maart	87	87	82	76	112	70	75	97	67	77	80	89	78.1	74.9	210	34	236	110	26
April	88	87	83	77	121	69	70	96	77	73	80	92	77.9	73.6	186	55	215	111	29
Mei	87	86	84	75	122	68	66	97	78	65	79	90	77.1	72.1	180	55	204	103	24
Juni	83	82	85	74	122	67	60	96	65	63	77	90	75.0	67.6	173	52	187	98	13
Juli	82	82	85	74	122	59	58	100	60	61	76	93	73.8	64.4	174	50	181	88	7
Augustus	78	78	82	70	107	59	50	99	52	59	72	92	74.2	64.3	167	48	165	84	—2
Septemb.	76	75	82	70	102	60	45	100	40	59	69	93	74.7	61.8	170	53	180	83	10
October	73	71	92	71	116	—	45	93	26	55	69	85	71.4	59.4	169	52	205	77	36
Novemb.	73	71	84	67	122	—	51	89	36	49	68	84	68.7	56.2	150	48	190	67	40
December	74	72	80	64	121	—	42	88	66	38	69	86	67.9	55.8	153	50	181	65	32
Jan. '32	72v	71v	74v	58	111	—	43	89	45	31	64	83	66.3	52.4	135	50	150	65	14

1) De indexcijfers betreffende de productie, de wagonverladingsen, het katoenverbruik, het aantal tewerkgestelden en de betaalde loonen zijn ontleend aan het Federal Reserve Bulletin. Wat de index van de industriele productie betreft, deze is samengesteld uit de gegevens van 58 industrieën n.l. 50 van fabrikaten en 8 van mineralen.

2) Gemiddelde van Maart—Dec. 3) De cijfers per jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. v) = voorloopig.

Kapitaalmarkt

Datum	Effectenbeurs													Emissies 2)		Geldmarkt			Prijzen			
	Indexcijfer van 1)												Binnen- en buitenl.									
	420 Aandeelen	351 Industr. aandeelen	33 Spaarwegaandeelen	37 Aand. van public utilities	60 Obligatiën	Makelaarsleeningen 3)	Totaal (zonder conversie)	Conversie	Aandeelen	Obligatiën	Totaal Binnenland	Privaatrechtelijke	Publiekrechtelijke	Buitenl. Emissies	Callrente 4)	Primabank accepten (90 dagen)	Prima handpapiers (4—6 mnd.)	Indexcijfer van groot-hand.prijz. 7)	Landbouwproducten 7)	Kosten van Levens-onderhoud		
1926 = 100						mill. \$	in miljoenen dollars														1926 = 100	1923 = 100
1925	90	88	90	95	95.3	2.336	518	76	101	417	391	300	91	127	4.20 ⁶	33	41/88	104	110	102.8		
1926	100	100	100	100	97.0	3.293	528	91	98	430	433	313	120	95	4.50 ⁶	36	44/83	100	100	103.8		
1927	118	118	119	116	98.9	4.433	649	179	126	523	519	388	131	130	4.05	36	47/83	95	99	101.6		
1928	150	154	129	149	98.7	6.440	676	156	256	420	566	446	120	110	6.05	41/16	48/83	98	106	100.4		
1929	190	189	147	235	95.7	3.990	849	117	508	341	786	668	118	63	7.74	51/16	58/83	97	105	100.0		
1930	150	141	125	215	98.3	1.894	585	54	129	456	501	374	127	84	2.87	21/2	319/16	86	88	96.2		
1931	94	87	72	148	95.9	587	259	76	26	233	238	129	109	21	1.74	19/16	59/8	73	65	86.7		
Jan. '30	156	149	137	209	96.5	3.985	750	77	127	623	720	611	109	29	4.31	37/4	43/5	93	101	99.3		
Febr.	166	156	143	231	96.4	4.168	596	30	155	441	470	388	82	126	4.28	33/7	43/5	92	98	98.5		
Mrt.	172	163	143	242	97.7	4.656	799	22	123	676	658	516	142	141	3.56	23/3	33/4	91	95	97.8		
April	181	171	142	264	97.8	5.063	905	55	261	644	732	582	150	173	3.79	27/3	33/4	91	96	97.9		
Mei	171	160	136	250	98.0	4.748	1.108	73	411	697	990	847	143	118	3.05	23/3	33/4	89	93	97.2		
Juni	153	143	125	224	98.2	3.728	709	71	152	557	538	378	160	171	2.60	17/2	31/3	87	89	96.5		
Jan. '31	112	103	100	163	99.6	1.720	467	182	45	422	335	55	280	132	1.50	13/3	21/3	77	73	91.1		
Febr.	120	110	105	178	99.4	1.840	206	15	27	179	202	74	128	4	1.50	11/3	21/3	77	70	89.6		
Mrt.	122	112	97	189	100.0	1.909	566	133	10	556	550	260	290	16	1.56	13/3	21/3	76	71	89.1		
April	109	100	87	170	99.6	1.651	386	204	102	234	368	267	101	18	1.57	13/3	21/3	75	70	88.2		
Mei	98	89	77	156	99.7	1.435	343	83	29	314	333	161	172	10	1.45	11/3	21/3	73	67	86.9		
Juni	95	87	74	153	99.4	1.391	251	151	6	245	225	106	119	26	1.50	2	2	72	65	85.9		
Juli	98	90	75	158	99.4	1.344	226	45	2	224	226	115	111	—	1.50	2	2	72	65	85.9		
Aug.	96	89	66	154	98.5	1.354	120	6	12	108	120	46	74	—	1.50	2	2	72	64	85.9		
Sept.	82	76	56	132	95.6	1.044	268	44	12	256	218	106	112	50	1.50	2	2	71	61	85.6		
Oct.	70	65	48	112	89.4	796	44	1	4	40	44	17	27	—	2.10	13/4	24/4	70	59	84.9		
Nov.	72	68	46	115	89.0	730	109	21	24	85	109	50	59	—	2.50	23/4	33/4	70	59	83.9		
Dec.	58	54	33	96	81.6	587	119	21	39	80	119	67	52	—	2.73	3	3/4	69	56	83.1		
Jan. '32	58	54	37	94	81.0	512	180	14	4	176	180	47	133	—	2.61	23/4	33/4	67	53	—		
Febr.	56	53	34	93	80.3	525	73	21	4	69	73	39	34	—	2.50	23/4	33/4	67	53	—		

1) Indexcijfers van Standard Statistics Co. 2) Einde v. h. jaar (resp. maand). 3) Ontleend aan The Commercial and Financial Chronicle De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. 4) Stock exchange call loans. 5) Renewal rate. 6) 40 obl. 7) Bureau of Labor Statistics.